

FESTIVAALIOHJELMISTOJEN DRAMATURGIA

Tampereen ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelman opinnäytetyö
Mediatuotannon suuntautumisvaihtoehto
Syksy 2008
Tiina Kurikka ja
Anna Salmi

OPINNÄYTTEEN TIIVISTELMÄ

Tiina Kurikka ja Anna Salmi

Festivaaliohjelmistojen dramaturgia

Marraskuu 2008

45 sivua + liitteet 5 kpl

Tampereen ammattikorkeakoulu

Viestinnän koulutusohjelma

Mediatuotanto

Lopputyön muoto: Projektimuotoinen

Lopputyön ohjaaja: Sohvi Sirkesalo

Avainsanat: Festivaali; Kulttuuritapahtuma; Dramaturgia

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan, mitä dramaturgisia keinoja kulttuurifestivaali voi käyttää hyväkseen ohjelmakartan rakentamisessa.

Opinnäytetyön tutkimusaineisto koostuu kahden eri festivaalin tuottajan haastattelusta sekä tähän opinnäytetyöhön liittyvästä mediateosta. Haastattelimme Lainsuojattomat IX –festivaalin tekijää Angelika Meuselia sekä Jyväskylän Kesä -festivaalin tuottajaa Mari Lankista. Peilaamme teoreettiseen viitekehykseen näiden festivaalien ohjelmistojen lisäksi keväällä 2008 ensimmäistä kertaa järjestetyn Tampere Art Factory -festivaalin ohjelmistoa. Toimimme keväällä 2008 järjestetyn Tampere Art Factory:n tuottajina.

Tutkimus osoitti, että Aristoteelista tarinankerrontamallia on mahdollista käyttää soveltuvin osin myös festivaalin käsikirjoituksessa. Festivaaleista löytyvät alku, huippukohta ja loppu ja niiden intensiteetti kasvaa loppua kohden. Festivaaliohjelmat istuvat useimmiten joko kaksi- tai kolminäytöksiseen draaman kaareen sekä päivittäistä ohjelmaa että koko festivaalin ohjelmistoa tarkastellessa.

Opinnäytetyö on hyödynnettävissä minkä tahansa suomalaisen kulttuurifestivaalin ohjelmiston suunnittelutyössä.

THESIS SUMMARY

Tiina Kurikka ja Anna Salmi

The Dramaturgy of Festival Programme

November 2008

45 pages + Appendix 5 pages

TAMK University of Applied Sciences

Media Programme

Area of specialisation: Media Production

Type of Final Project: Project

Thesis supervisor: Sohvi Sirkesalo

Keywords: Festival; Cultural Event; Dramaturgy

Abstract:

In this thesis we deal with the dramaturgy of festivalprograms. What kind of expedient of dramaturgy culturalfestival could use to organize interestingly reperatory.

We use as a research material of this thesis two interviews and project called Tampere Art Factory which relates to this thesis. We interviewed producer Angelika Meusel from Lainsuojattomat IX -festival and producer Mari Lankinen from Jyväskylän Kesä -festival. We compare in this thesis theoretical subtext with Lainsuojattomat IX -festivalprogram, Jyväskylän Kesä -festivalprogram and Tampere Art Factory -festivalprogram. We acted as producers of Tampere Art Facotory 2008.

The results indicated that Aristotelic theory is partly workable with festivalprogram script. Festival has the start, the end and the climax and the intensity grows to the end. The festivalprogram usually fits into structure of two- or three-acts.

This thesis can be utilized while planning any Finnish cultural festival programme.

Sisälllys

1	Johdanto	2
2	Tutkimuksen viitekehys	4
2.1	Mitä dramaturgia tarkoittaa festivaalien ohjelmakartoissa.....	4
2.2	Tutkimus- ja analyysimenetelmät.....	5
2.3	Käsitteiden määrittely.....	5
2.3.1	<i>Kulttuuritapahtuma</i>	5
2.3.2	<i>Tapahtuma ja festivaali</i>	8
2.3.3	<i>Dramaturgia</i>	8
2.3.4	<i>Draama ja draaman käsitteet</i>	9
2.3.5	<i>Ohjelmakartta ja ohjelmisto</i>	14
3	Jyväskylän kesä	15
3.1	Festivaalin historia.....	15
3.2	Jyväskylän Kesä -festivaalin ohjelma 2008.....	16
4	Vapaiden ammattiryhmien teatterifestivaali Lainsuojattomat IX	19
4.1	Festivaalin historia - Lainsuojattomien synty.....	19
4.2	Lainsuojattomat -festivaalin ohjelma 2008.....	20
5	TAF - Tampere Art Factory	22
5.1	Festivaalin historia - miksi tehdas käynnistettiin uudelleen.....	22
5.2	Tampere Art Factory -festivaalin ohjelma 2008.....	23
6	Festivaaliohjelmistojen analyysi	24
6.1	Draaman eri elementit.....	24
6.1.1	<i>Alku</i>	25
6.1.2	<i>Käännekohta ja kliimaksi</i>	27
6.1.3	<i>Loppu</i>	30
6.2	Draaman kaari koko ohjelmakartan yllä.....	32
6.3	Festivaalin dramaturgi.....	35
6.4	Festivaalin sankari.....	36
6.5	Dramatisoinnin onnistumisen mittaus.....	38
7	Yhteenveto	40
	Lähteet	42
	Liitteet	45

1 Johdanto

Opinnäytetyömme kirjallisen osuuden aihe *Festivaaliohjelmistojen dramaturgia* syntyi mediatekomme Tampere Art Factory -kulttuurifestivaalin tuoksinnassa. Uusi kulttuurifestivaali järjestettiin ensimmäistä kertaa 9.-11.5.2008 Finlaysonin vanhalla puuvillatehtaalla Tampereella. Kolmipäiväisen ohjelmiston dramaturgisen kaaren rakentaminen asetti haasteita ja osoitti, että asiaa on tutkittu Suomessa harmillisen vähän. Opinnäytetyössämme haluamme selvittää, miten dramaturgiaa hyödynnetään tällä hetkellä suomalaisilla festivaaleilla ja miten sitä voitaisiin hyödyntää festivaalien ohjelmistoissa entistä paremmin.

Tässä kirjallisessa osuudessa tutkimme kolmen eri kulttuurifestivaalin ohjelmistojen muotoa ja rakennetta. Selvitämme, onko festivaalien ohjelmistossa havaittavissa draaman kaari – selkeä alku, keskihuipennus ja loppu (Aristoteles, 335-322 eea). Asettuvatko festivaalit yksi- kaksi- tai kolminäytöksisen draaman rakenteeseen? Kuka on festivaalin kertoman tarinan sankari? Mielellämme pyörii myös kysymys, miten festivaaleja voidaan kehittää aidosti kiinnostavimmiksi dramaturgian keinoin.

Kansainvälisesti dramaturgian vivahteisiin erilaisissa tapahtumissa kiinnitetään entistä enemmän huomioita. Esimerkiksi Pekingin olympialaiset 2008 olivat alusta loppuun suurta, käsikirjoitettua ”näytelmää”. Mahtipontiset avajaiset lämmittivät katsojia ympäri maailman, mutta todelliset jännityksen hetket koettiin lajien parissa olympialaisten edessä. Jokaisen lajin kohdalla jännitys kasvoi kilpailun loppua kohden: alkueristä siirryttiin finaaleihin aina kultamitalistien ratkeamiseen saakka. Ennakkosuosikit ja heidän kannustajansa kokivat yllättäviä vastoinkäymisiä, mutta sankaritarinat koskettivat joka lajissa. Lopulta kisat huipentuivat taivaat räjäyttäviin päättäjäisiin. Draaman kaari oli piirrettävissä erikseen joka päivälle, mutta myös laajemmin koko kisojen ajalle. Mitä draaman kaari tarkoittaisi Suomen mittasuhteissa?

Suomi on omassa mittakaavassaan festivaalien luvattu maa ja erilaiset tapahtumat vetävät kävijöitä joka vuosi ennätysmääriä (Heikkinen 2006). Finland Festivals:in 80 jäsenfestivaalilta kerättyjen kävijätilastojen mukaan festivaalien yleisömäärä vuonna 2007 kasvoi 12 prosenttia (<http://www.festivals.fi>).

Massatapahtumien ohjelmistot tarjoavat ohjelmaa kaikenlaiselle yleisölle, mutta pystyvätkö ne koskettamaan kävijöitään henkilökohtaisella tasolla? Millä mielellä kävijät lähtevät festivaaleilta takaisin koteihinsa? Tunnelmaan vaikuttaa varmasti ohjelman laatu ja monipuolisuus sekä järjestelyjen sujuvuus, mutta kokonaisuuteen vaikuttavat myös muut tekijät.

Tapahtuman voima on kokemuksellisuudessa ja henkilökohtaisuudessa (Vallo & Häyri-nen 2003, 42). Kulttuurin dramaturgiaa on kokonaisuutena tutkittu vähän, mutta elokuvien kohdalla dramaturgiaa on tutkittu sitäkin enemmän. Anders Vacklin (2007) viittaa Martin Esslin (1980) teoriaan elokuvayleisön eläytymisestä mukaan tarinaan. Esslin korostaa yleisön vaikutusta yksittäisen katsojan katsomiskokemukseen. Teorian mukaan yleisö lakkaa olemasta erillisten yksilöiden muodostama joukko ja muuttuu kollektiiviseksi tietoisuudeksi. Hänen mielestään katsojat reagoivat paitsi kankaalla tapahtuvaan toimintaan myös toisiinsa. Elokuvissa henkilöhahmon tunteet tuottavat katsojalle tunnekokemuksia ja varsinainen elokuvan tavoitteleva lopputulos on tunne, joka syntyy katsojalle, ei elokuvasankarille. Nykyään elokuvien lisäksi festivaalit ovatkin niitä harvoja hetkiä, kun individualistinen yksilö kokee olevansa yhtä yleisön kanssa. (Vacklin, 221.)

Vacklin (2007) kirjoittaa oivaltavasti tunteiden käsikirjoittamisesta elokuvissa, mutta sama sopii myös festivaalien dramatisointiin. Tunteiden kirjoittaminen on olennainen osa kirjoittajan ammattitaitoa. Tunteet ovat elokuvan sydän ja sielu. Tunteet saavat elokuvan toimimaan. Tunteet puhuttelevat katsojaa. Formaattista huolimatta käsikirjoittajan tehtävä on kirjoittaa tunteita: herättää, ylläpitää ja kuljettaa katsojan tunnekokemuksia. Päämääränä on manipuloida katsojan analyyttistä mieltä ja samalla rakentaa emotionaalisia hetkiä, jotta katsoja tempautuu mukaan. Lienee siis selvää, miksi draaman käsikirjoittaminen myös festivaalien ohjelmistojen mausteeksi kannattaa. Kiinnostavaa onkin tutkia, miten draaman elementtejä saadaan adoptoitua käytännössä festivaalien käsikirjoituksiin – ohjelmakarttoihin. (Emt. 220-221)

2 Tutkimuksen viitekehys

2.1 Mitä dramaturgia tarkoittaa festivaalien ohjelmakartoissa

Festivaalien käsikirjoittaminen niin kokonaisuutena kuin yksittäisten ohjelmapaikkojen ja slottien osalta on haasteellista ja siihen vaikuttavat dramaturgisen ulottuvuuden lisäksi usein myös tuotannolliset tekijät kuten esiintyjien kiertueaikataulut, useat tapahtumalavat ja paikat, käytössä olevat aistit sekä yleisön heterogeenisuus. Siltanen (2003) listaa haastavuustekijöiksi myös tarinan mielekkyyden, ”kiinnostavuuden”, vielä suhteessa siihen *kontekstiin*, jossa ohjelma esitetään. Hyvä elokuvatarina on erilainen kuin hyvä oopperatarina, kuin hyvä joulutarina, hyvä elämäntarina, hyvä näytelmätarina. Vastaanottamisella on oma dynamiikkansa, jonka sanelevat tilanne, arvostukset, odotukset - mutta ennen muuta aistimet. Esimerkiksi korvan havainnointitapa, rytmi- ja aikakäsitys ja sietokyky poikkeavat silmän vastaavista. Vastaavasti luettu tarina hahmottuu eri tavoin kuin nähty, koska sovittujen merkkien (kirjainten) lukeminen tapahtuu erilaisin ehdoin kuin konkreettisinta ”ei-symbolista” todellisuuttamme muistuttavien tapahtumien. Kontekstiin kuuluu myös vastaanottajan oman aktiivisuuden laji: voimmeko pysäyttää tarinan, voimmeko kerrata jo tarinoitua, keskeytetäänkö meidät tuon tuostakin, onko meillä ylimääräistä aikaa vastaanottaa vai vastaanotammeko stressissä ja jos, niin min-kälaisessa? Tarina syntyy vastaanottajan omassa päässä ja koostuu hänen omista mielikuvistaan, ja siihen tekijän, kertojan on tähdättävä. (Siltanen, 14-16.)

Draaman kirjoittaminen suuren massatapahtuman ohjelmistoon on erityisen vaikeaa, jopa mahdotonta, mutta tarkoitus ei olekaan puhutella kaikkia kaduntallaajia. Kosketaakseen aidosti festivaalin todellista kohderyhmää, neuvoo Vacklin (2007) laatimaan käsikirjoitusta aina vain kahdelle henkilölle, itselleen ja katsojalle. Kun kirjoittaja katsoo kohderyhmäänsä, hän valitsee ihmispaljoudesta yhden ihmisen ja päättää: ”Sinulle minä kirjoitan.” (Vacklin, 347). Pääasia kirjoittajan kannalta on, että draaman vastaanottajan mielenkiinto saadaan heräämään ja säilymään koko tarinan ajan (Leino 2003, 8). Katsojan mielenkiinto harvoin herää, jos ohjelmisto yrittää miellyttää kaikkia. Parhaat muistot syntyvät kulttuurielämyksistä, jotka tuntuivat koskettavan kävijää henkilökohtaisella tasolla, ”juuri minua itseäni”.

2.2 Tutkimus- ja analyysimenetelmät

Opinnäytetyömme aiheesta on saatavilla kirjallisuutta etenkin suomeksi vain vähän. Kirjallisina lähteinä käytämme käsikirjoittamisen ja dramaturgian kirjallisuutta. Perustamme tutkimuksemme dramaturgian perusteokseen, Aristoteleen Runousoppiin, jota mukailevat useat draamantutkimuksen teokset. Lisäksi lähteinä on käytetty joitakin painamattomia lähteitä näkökulmien avartamiseksi ja kirjallisuuden vähäisyyden vuoksi.

Tätä opinnäytetyötä laadittaessa on hyödynnetty pääosin laadullista empiiristä tutkimusta. Tampere Art Factory -festivaalin kohdalla tutkimusmenetelmänä on käytetty osallistuvaa havainnointia. Anna Salmi toimi Tampere Art Factory -festivaalin tuottajana syksystä 2007 kevääseen 2008 ja Tiina Kurikka ohjelmiston tuotantopäällikkönä keväällä 2008.

Tutkimuksen tietoperustaa laajentaaksemme teimme teemahaastattelut Jyväskylän kesä-festivaalin sekä Lainsuojattomat -teatterifestivaalin tuottajille. Pyrimme tutkimaan festivaalien käytänteitä ja analysoimaan kuluneen vuoden ohjelmistoja. Vain näin voimme yrittää ymmärtää miten draaman teoria ja Aristoteleen opit istuvat suomalaisiin festivaalikirjoituksiin ja miten ohjelmistot keräävät vuosittain valtaisan määrän kävijöitä ja tuottavat aina uusia tunne-elämyksiä.

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmät ovat kvalitatiivisia. Teemahaastatteluilla on pyritty ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä ja haastateltavia henkilöitä syvemmin, eikä luomaan tarkkoja määreitä ja mittaustuloksia. Saatuja tutkimustuloksia on vahvistettu, analysoitu ja testattu peilaamalla niitä saatavilla olevaan lähdeaineistoon, kuten kirjallisuuteen, internetlähteisiin ja esimerkkifestivaalien tausta-aineistoihin.

2.3 Käsitteiden määrittely

2.3.1 *Kulttuuritapahtuma*

Kulttuuritapahtumien historia on lähes yhtä pitkä kuin koko ihmiskunnan historia. ”Muinaisten riittien vaalimiseen perustuneet festivaalit olivat aikoinaan ensisijaisesti ihmisten yhteisiä osallistumisen ja ilonpidon areenoita. Ne toimivat eräänlaisina kollektiivisen kuohunnan symbolisina ilmauksina jolloin niiden perusominaisuuksiin kuului vallitsevien arvojen kyseenalaistaminen sekä arjesta poikkeavan epäjärjestyksen luominen”, kirjoittaa Kainulainen (2005, 62.) Kulttuuritapahtumien luonne on vuosien saatos-

sa muuttunut, mutta sama perusidea on edelleen löydettävissä tämän päivän festivaaleista.

Getzin (1997, 4) määritelmän mukaan tapahtumat ovat muuttuvia: Keston, puitteiden, organisoinnin ja osallistujien suhteen ainutlaatuisia sekoituksia, joista ei ole koskaan mahdollista laatia universaalia ja standardisoitua tapahtumamäärittelyä. Kainulainen (2005, 67) kuitenkin esittelee tutkimuksessaan kolme Mossbergin (2000b) tunnistamaa tapahtumalle tunnusomaista piirrettä:

- Kertaluonteinen tai säännöllisesti toistuva kestoltaan rajoitettu tapahtuma, joka järjestetään korkeintaan kerran vuodessa.
- Organisoitu ja ohjelmaan sidottu kokonaisuus, joka koostuu yleisölle avoimista tilaisuuksista.
- Sisällöstään riippumatta kehitetty ja järjestetty nostamaan kaupungin, alueen tai kansakunnan yleistä tietoisuutta, tunnettuutta, vetovoimaisuutta tai hyödynnettävyyttä matkailukohteena.
(Kainulainen 2005, 67.)

Erilaiset tapahtumatyypit

Erityyppisten tapahtumien jaottelu on tehty eri tutkimusten piireissä useilla eri tavoilla. Jaottelu helpottaa ymmärtämään mm. tapahtuman tarkoitusta, tavoitteita ja kohderyhmää.

Watermanin (1998, 58) mukaan määrittelyt ovat perustuneet perinteisesti käsittepareihin, kuten hengellinen – maallinen, maaseutumainen – kaupunkimainen ja spontaani/ihmisläheinen – järjestetty/tuotettu.

Kainulainen (2005, 69) viittaa Schusteriin (1995), joka tekee konkreettisemmän luokittelun. Keskeisiä kriteerejä ovat tapahtuman kertaluonteisuus, toistuvuus, jatkuvuus, uutuusarvo, osallistujamäärä sekä kohderyhmien rajautuminen. Schuster on jaotellut tapahtumatyypit seuraavalla tavalla:

- *Spektaakkelit* ovat laajamittaisia, usein kertaluonteisia esityksiin ja näyttelyihin pohjautuvia produktioita, joissa yleisö ei ole niinkään toimijan roolissa vaan pikemminkin katsojana ja vastaanottajana.
- *Rituaalit* ovat syklisiä tapahtumia keskittyen määrätyn performanssin tuottamiseen tiettyinä ajankohtana, esimerkiksi vuosittain. Toistuvilla rituaaleilla on usein pitkä traditio ja juuret alueen historiassa.

- *Taide-esityksiin perustuvat tapahtumat* voivat olla mittakaavaltaan suuria, mutta kävijämäärät voivat myös suuresti vaihdella. Niillä ei ole suuret yleisöt tavoittavan päätapahtuman luonnetta kuten speaktaakkelilla.
- *Markkina- ja messutapahtumia* ovat esimerkiksi filmifestivaalit ja kirjamesstit. Niiden perusfunktiona on toimia tietyn tai tiettyjen (kulttuuri)alojen markkina- ja myyntipaikkoina esittämällä valmistajien, tuottajien ja julkaisijoiden jakelukanavia ja kulttuurituotteita.
- *Populaari- ja vapaa-ajan tapahtumat* ovat tiettyjen vapaa-ajan toimintojen keskittymiä (kuten liikunta- ja kuntoilutapahtumia).
- *Kansalaistoimintaan pohjautuvilla tilaisuuksilla* on ensisijaisesti kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseen ja sosiaalisen koheesion lujittamiseen liittyviä merkityksiä. Ne toimivat paikallisyhteisön lujittajina ja siihen juurruttajina. (Kainulainen 2005, 69.)

Tässä tutkimuksessa tarkastelun kohteena ovat Watermanin (1998, 58) luokittelua käyttäen kaupunkiympäristössä järjestettävät tapahtumat, jotka ovat luokiteltavissa kulttuuritapahtumiksi. Tutkittavat tapahtumat ovat Schusterin (1995) jaottelun mukaisia taideesityksiin perustuvia tapahtumia, markkina- ja messutapahtumia ja kansalaistoimintaan pohjautuvia tilaisuuksia. Tarkemmin sanottuna tutkittavissa festivaaleissa on viitteitä kaikista näistä tapahtumatyypeistä, painopisteen vaihdellessa eri festivaalien kohdalla.

Koska tarkastelun kohteena ovat erityisesti kulttuuri- ja taidetapahtumat, on syytä selvittää hieman tarkemmin, millaisista kulttuuritapahtumista on kyse. Getz (1997) jakaa taidetapahtumat sisällöllisesti seuraaviin osa-alueisiin: visuaalisuuteen (kuvataide, käsi- ja taideteollisuus), esittäviin taiteisiin (teatteri, elokuva, musiikki, tanssi ja niin edelleen) ja osallistumiseen perustuviin tapahtumiin (yleisö ja esiintyjä eivät ole erotettavissa toisistaan). (Emt., 8-11)

Taide- ja kulttuuritapahtumat voidaan Getzin (1997) mukaan jakaa myös seuraaviin osiin:

- ammattimaisesti toteutetut festivaalit / amatööritapahtumat
 - kilpailuja sisältävät / juhlintaan ja vapaa-ajanviettoon orientoituneet
 - tiettyyn taiteenalaan erikoistuneet festivaalit / sekatapahtumat
 - monokulttuuriset / multikulttuuriset
 - maksulliset / maksuttomat tapahtumat
 - kausiluonteisesti toistuvat / kertaluonteiset tapahtumat
- (Getz 1997, 8-11.)

Tutkimuksessa tarkasteltavissa tapahtumissa on viitteitä sekä visuaalisuuteen että esittäviin taiteisiin ja osallistumiseen perustuviin tapahtumiin. Esimerkit ovat kausiluonteisesti toistuvia, ammattimaisesti tai amatöörimäisesti järjestettyjä suomalaisia kulttuuritapahtumia.

2.3.2 Tapahtuma ja festivaali

Festivaali on tapahtuman yläkäsite. Festivaali noudattelee yleisesti tiettyä teemaa, esimerkiksi tapauksissamme kulttuuria, muun muassa musiikkia ja teatteria. Festivaali voi sisältää useampia tapahtumia, mutta tapahtuma ei yleisesti useampia festivaaleja.

(<http://www.wikipedia.fi>.) Tämän tutkimuksen kaikki kolme festivaalia sisältävät useita eri tapahtumia. Tutkimustamme varten meidän on kuitenkin tutkittava tarkemmin festivaalien eri tapahtumia yksittäin, ymmärtääksemme paremmin festivaalien kokonaismerkityksiä.

2.3.3 Dramaturgia

Vanhassa kreikan kielessä sana dramaturgia määriteltiin ”draamalliseksi kompositioksi” eli *rakenteeksi*, erotuksena draaman käsitteelle (Hotinen, internet-artikkeli). Hieman käytännönläheisemmän määritelmän mukaan dramaturgia on ”päähenkilön tai henkilöiden toiminnan, ja heidän ympärilleen kasaantuvien tapahtumien järjestelyä tarinan muotoon” (Uronen, internet-aineisto).

Klassinen dramaturgiakäsitys voidaankin ilmaista yksinkertaisesti sanomalla dramaturgiaa draaman sommitteluksi ja tekniikaksi. Näistä kuvauksista selviää myös, että dramaturgia on käsitteellisesti erotettu draamasta jo antiikista lähtien. (Hotinen, internet-artikkeli). Materiaalin dramatisoinnilla tarkoitetaan alkujaan muuta genreä, esimerkiksi runoutta tai proosaa olevan materiaalin järjestämistä draamaksi tai esitykseksi (<http://www.wikipedia.fi>).

Rosenvall (2007, 266) muotoilee dramaturgian perimmiltään tietoarkkitehtuuriksi, jossa kirjoittaja voi järjestää tekstin tila-, tapahtuma- ja aikaperspektiivit mahdollisimman mielenkiintoisesti ja taloudellisesti. Koko ja järjestys, aristoteelisen dramaturgian peruselementit, luovat pohjan tunneskaalojen ja painopisteiden vaihteluille. Olennaista on, miten tieto on annosteltu toisaalta tarinan hahmoille ja toisaalta katsojille. Käsikirjoittajan täytyy vain säädellä tietoa tarinan sisällä ja näyttää henkilöhahmon toiminta, joka

perustuu tähän informaatioon. Tunne syntyy katsojan ja henkilöihahmon tiedon suhteesta. (Emt., 266.) Rosenvall (2007, 274) rohkaisee käsikirjoittajia muistuttamalla, että jos tarina ei kulje, tapahtumilla ei ole painoarvoa tai juoni laahaa, niihin on mahdollista tehdä muutoksia tiedolliseen dramaturgiaan. Luovuttaa ei siis kannata liian helpolla.

Dramaturgian tekeminen on pilkkomista ja uudelleen liimaamista

Useimmiten dramaturgiasta puhutaan teatterin yhteydessä, mutta voidaan puhua myös esimerkiksi elokuvan, konsertin tai muun tapahtuman dramaturgiasta. Dramaturgian tekeminen vaatii materiaalin ymmärtämistä ja oman näkökulman löytämistä sekä esityksellisten ja draamallisten keinojen hallintaa ja tuntemusta. (www.wikipedia.fi)

Dramaturgian valmistusprosessissa kovalta tai tekstinpätkältä, miltä tahansa materiaalista jota käytetään, viedään itseisarvo. Nämä ainekset järjestetään uudeksi kokonaisuudeksi, jossa ne saavat uusia merkityksiä ja muodostavat kokonaan uuden kokonaisuuden. (Hotinen, internet-artikkeli.)

Festivaalien kohdalla tämä tarkoittaa sitä, että eri ohjelmanumerot ja esitykset menettävät oman itseisarvonsa ja muodostavat yhdessä uuden kokonaisuuden, festivaalin yhden päivän ohjelman, koko ohjelmiston tai esimerkiksi gaalaillan rungon.

Karkeasti ottaen dramaturgia koostuu aina valtasuhteista: tarinan henkilöiden ja vastaanottajan odotuttamisesta, palkitsemisesta, yllättämisestä, pettämisestä. Tekijä manipuloi vastaanottajan tajuntaa sen ”sopimuksen” perusteella, jonka tekijä ja vastaanottaja ovat tulleet solmineeksi sillä hetkellä, kun vastaanottaminen on alkanut. Siksi tekijän on oman kertomatapansa tekniikan lisäksi ennakoitava kuvitteellisen vastaanottajan vastaanottotekniikka. (Siltanen 2003, 19.)

2.3.4 Draama ja draaman käsitteet

Hosiaisloman (2003, 164) mukaan ”draama on näyttelijöiden teatterinäyttämöllä yleisölle esitettäväksi tarkoitettu kirjallisuuden laji, jossa inhimillistä elämää kuvataan nykyyhetkisenä toimintana dialogin ja monologin avulla”. Louhija (2008, 103) täydentää määritelmää tähdentämällä, että draama on toiminnan synnyttämiä voimakkaita tunnetiloja; sen tulee herättää kuohuntaa.

Draamataiteen esihistoriallisena lähtökohtana olivatkin vainajien, henkien ja jumalten palvontamenot sekä alkukantaiset naamiotanssit, Suomessa karhunpeijaismenot (Hosiaisuusluoma 2003, 164). Näin ollen draama onkin ollut osa kulttuuritapahtumien esiastetta jo esihistorialliselta ajalta lähtien.

Draamallisessa *rakenteessa* tapahtumat ovat toisiinsa syy-seuraus-suhteessa. Tätä kutsutaan kausaaliteettisuhteeksi. Toisin sanoen jokainen tapahtuma on toisen tapahtuman aiheuttama. Näin jokainen kohtaaminen kuljettaa osaltaan tarinaa eteenpäin ja kerronta pysyy jatkuvassa liikkeessä. (Leino 2003, 24.)

Draaman kaari

Draamassa on alku ja loppu. Tarinan jännitteen on kasvettava ja tihennyttävä tarinan edetessä niin, ettei katsojan mielenkiinto tarinaan herpaannu. Jos näin käy, on tunnelman kohottamisessa epäonnistuttu. Onnistuneessa draamassa tarinaa kuljetetaan eteenpäin konfliktien ja pienten käännekohtien avulla kohti kliimaksia, jota seuraa katharsis eli puhdistuminen. (Leino 2003, 13.)

Aristoteleen teorian mukaan oikean nautinnon tuottaa juoni, joka kuvaa yhtä kokonaista loppuun suoritettua toimintaa. Toiminta on loppuun suoritettu ja kokonainen, kun siinä on alku, keskikohta ja loppu. (Hiltunen 1999, 51.)

Sankari ja päähenkilö

Sankari on yleisimmin tarinan päähenkilö eli *protagonisti*. Päähenkilölle ominaista on kasvu tarinan aikana. Katsojan on voitava samaistua sankariin, siksi tällä on oltava tuttuja luonteenpiirteitä, esimerkiksi pelko sekä heikkouksia jotka tekevät hahmosta inhimillisen. (Leino 2003, 63-64.) Hyvässä juonessa tarvitaan sankariksi moraalisesti hyvä, kaltaisemme ja johdonmukaisesti toimiva henkilö (Hiltunen 1999, 53). Ilman katsojan samaistumista sankariin hän ei kykene myöskään tuntemaan pelon ja säälin tunteita eikä näin ollen kokemaan katharsistakaan.

Pelko ja Sääli

Pelko ja sääli, ja niistä kumpuava katharsis ovat Aristoteleen (Runousoppi 1449b, 12) oikean nautinnon resepti.

Hiltunen (1999) perustaa käsityksensä Aristoteleen teoriaan. Sen mukaan pelkoon kuuluu itseen kohdistuvan, lähestyvän ja uhkaavan vaaran odotus, joka aiheuttaa tuskaisuutta. Pelkoon kuuluu myös miellyttävä tunne: toive turvallisuudesta joka taas ajaa ihmisen etsimään keinoja tilanteesta selviytymiseksi. (Hiltunen 1999, 34-35.) Aristoteles konkretisoi säälin hyvin intensiiviseksi, tuskantäyteiseksi myötäelämiseksi. Säälin herättää moraalisesti hyvän henkilön epäoikeudenmukainen kärsimys. (Emt., 36.)

Vaaran tulee olla tarpeeksi suuri, jotta pelon tunne voi syntyä. Teatterikielessä puhutaan panoksista, eli mitä päähenkilö on vaarassa menettää, jos hän ei pääse tavoitteeseensa. Säälin tunne syntyy, kun katsoja eläytyy päähenkilön kohtaloon ja toivoo tämän selviävän häntä kohdanneista vastoinkäymisistä. (Leino 2003, 11.)

Konflikti

Jotta toiminta pysyisi liikkeessä, tarvitaan konflikteja. Etenkin päähenkilön tielle tulee kasata esteitä ja niiden on syytä kasvaa koko ajan. Jokaisen esteen jälkeen katsojan annetaan hengähtää hetki, jotta jännitettä voidaan alkaa taas kasvattamaan uudestaan. (Leino 2003, 12.) Tärkeintä on, että intensiteetti kasvaa loppua kohti mentäessä.

Konflikti voi olla joko toiminnallinen, jolloin päähenkilön on reagoitava toiminnalla tai henkilön oma sisäinen ristiriita. Konfliktien tärkeyttä kuvastaa vanha käsikirjoittajan nyrkkisääntö: Älä koskaan laita kahta samaa mieltä olevaa ihmistä samaan kohtaukseen. (Leino 2003, 13.)

Käännekohta

Päähenkilöllä on tarinassa aina päämäärä, jota kohden hän pyrkii. Joissakin kohdin tarinaa hän joutuu yllättäen selvästi muuttamaan reittiään tai toimintaansa päästäkseen lopulliseen päämääräänsä. Suuressa käänneessä, *peripeteiassa*, päähenkilön toiminnan suunta muuttuu vastakkaiseksi. Suuri käänne aiheuttaa tarinan näytösten vaihtumisen. Hyvässä tarinassa on myös muita, pienempiä käännteitä jotka kuljettavat tarinaa eteenpäin muuttamatta suuntaa täysin päinvastaiseksi. (Leino 2003, 13.) Käännekohta voi olla mikä tahansa yllättävä käänne, festivaalin ohjelmassa esimerkiksi yllättävä ohjelmanumero, tapahtumapaikan genreen kuulumaton esiintyjä tai esiintyjän genreen kuulumaton esitys.

Kliimaksi eli huippukohta

Kliimaksissa pelon ja säälin tunteet ovat suurimmillaan. Kliimaksi on tarinan tärkein kohta, huippu johon koko siihenastinen tarina on tähdännyt. Leino (2003) kehottaa pitämään kaikki mahdolliset vaihtoehdot mielessä kliimaksia kirjoitettaessa. Kliimaksissa tarinan sankari selviytyy voittajana mutta on myös toinen vaihtoehto: Antisankari on henkilö, joka ei omaa sankarin hyveellisiä puolia ja saattaa kuolla tarinan tässä vaiheessa. Tällöin katharsista, eli tunteiden puhdistumista ei tarvita, vaan katsoja jätetään pohtimaan tarinan moraalia ja sisältöä itse. (Emt., 11-12.)

Hiltusen (1999) mukaan se, mikä draamassa nousee on jännitys. Huippukohta vapauttaa jännityksestä voimakkaimman jännityksen hetkellä. Klassinen draaman dramaturginen rakenne on siis itse asiassa emotionaalinen sillä se kuvaa yleisön tunne-elämyksen kulua. (Hiltunen, 195.)

Katharsis

Katharsis tarkoittaa tunteiden puhdistumista. Tehokkainta puhdistuminen on, kun se tapahtuu fyysisesti: katsoja itkee tai nauraa. (Leino 2003, 11.) Katharsis seuraa kliimaksia sillä se edellyttää pelon ja säälin tunteita. Vahvan päähenkilöön samaistumisen myötä katsoja jakaa myös päähenkilön pelon tunteet. Se taas saa katsojan säälimään päähenkilöä, eläytymään tämän kohtaloon ja näin mahdollistaa katharsiksen kun loppuratkaisun aika tulee. (Leino 2003, 11.)

Katharsis on tunnehuipentuma. Hiltusen (1999) mukaan katsojan on koettava lähestyvä pelko niin intensiivisesti, että pulssi kiihtyy ja hengitys tihenee. Runousopissa Aristoteles mainitseekin, että pelko aiheuttaa puistatuksia ja väristyksiä. (Hiltunen, 42.)

Loppu

Suljetussa lopussa kaikki tarinan aikana aloitetut juonet on saatettava päätökseen. Täydellisimmillään suljettu loppu on ”happy endissä” jolloin onni ja harmonia saavutetaan eikä mikään jää vaivaamaan katsojan mieltä. (Leino 2003, 38.)

Avoimessa lopussa sen sijaan ei edes pyritä saamaan aikaan katsojassa tunnetilojen puhdistusta eli katharsista. Harvemmin kuitenkaan pääjuonta jätetään auki, sen sijaan sivujuonille niin voi tehdä. (Leino 2003, 38-39.)

Leino (2003) viittaa Aristoteleen teoriaan, jonka mukaan draama jäljittelee kokonaista ja loppuun suoritettua toimintaa. Draamaan kuuluu myös syy- ja seuraussuhde. Näin myös lopun tapahtumien tulee olla todennäköistä seurausta alussa esitetyistä ongelmista. Valittiin sitten minkälainen loppu tahansa, sen on täytettävä katsojan odotukset. Katsoja ei saa tuntea itseään petetyksi. Yksi draamakirjoittamiseen liittyvistä ohjeista on: anna katsojalle mitä hän odottaa, mutta toisella tavalla kuin mitä hän odottaa. (Leino, 38-39.)

Yksi- kaksi- ja kolminäytöksisyys

Kolminäytöksellisyys on elokuvan perusrakenne. Kolminäytöksisen esityksen ensimmäinen osa on nimeltään esittely, toinen kohtaaminen ja kolmas ratkaisu. Ajallisesti ensimmäinen näytös on karkeasti ottaen 1/4, toinen 2/4 ja kolmas jälleen 1/4. (Leino 2003, 20.)

Ensimmäisessä näytöksessä esitellään kaikki tarinalle olennaiset seikat: henkilö, tilanne, lajityyppi eli genre ja olosuhteet. Toisessa näytöksessä päähenkilön tielle ryhdytään kasaamaan esteitä, jotta jännitys nousisi asteittaisesti siirryttäessä kohti kolmatta näytöstä. Keskikohdassa hyvä ja paha voivat kohdata ensimmäisen kerran, toisinaan keskikohdassa riittää että muistutetaan katsojaa tarinan todellisesta teemasta. Kolmas näytös on se, jota katsoja on odottanut. Sen pääasiallinen tehtävä on ratkaista alussa esitetty ongelma. Loppukliimaksi sijaitsee useimmiten kolmannen näytöksen loppupuolella. (Leino 2003, 35-38.)

Kaksinäytöksisen esityksen jännitettä voidaan kasvattaa asteittain niin, että tarinassa on toiminnan suunnan muutos siirryttäessä ensimmäisestä viimeiseen näytökseen. Kaksinäytöksisyys on yleinen näytelmien rakenne. (Leino 2003, 40.)

Yksinäytöksinen esitys sisältää nimensä mukaan vain yhden näytöksen. Näin ollen henkilöiden taustaa ei voi kertoa ennen varsinaisen toiminnan alkamista, vaan katsoja tempautuu suoraan tarinan keskipisteeseen. Tarinan jännite on kasvanut jo aiemmin, backstoryssa. Tätä backstorya avataan tarinan kuluessa. Yksinäytöksinen draama on kuin pitkitetty kolmas näytös. (Leino 2003, 39.)

2.3.5 Ohjelmakartta ja ohjelmisto

Ohjelmakartta sisältää tiedon koko festivaalin ohjelmatarjonnasta ja usein myös tapahtumapaikkojen sijainnista. Sana ohjelmakartta ja ohjelmisto ovat yleisiä monilla median aloilla, mutta festivaalien yhteydessä ohjelmakartta merkitsee yksityiskohtaista tietoa ohjelmanumeroiden alkamis- ja päättymisajoista koko festivaalin ajalta. Ohjelmisto on taas yhteisnimitys festivaalin koko ohjelmatarjonnalle. Festivaalin dramaturgille ohjelmakartta on konkreettinen työkalu draaman kaaren rakentamiseen ja testaamiseen.

3 Jyväskylän kesä

Jyväskylän Kesä on keskisuomalainen kulttuurifestivaali, joka herättää opiskelijoista tyhjeneen kaupungin kerran kesässä täyteen toimintaan. Jyväskylän Kesä on valittu tutkimuslähteeksi, sillä se on ohjelmakartaltaan monipuolinen ja kiinnostava, pitkän historian omaava kulttuurifestivaali. Festivaalin ohjelma levittäytyy laajalle alueelle useisiin eri tapahtumapaikkoihin ja asettaa näin ohjelmakartan laatimiseen dramaturgisia haasteita.

Jyväskylän Kesä on vuodesta 1956 järjestetty ja samalla vanhin pohjoismainen yhtäjaksoisesti järjestetty kulttuurifestivaali. Ohjelmistoon on sisällynyt konsertteja, mestarikursseja nuorille soitintaiteilijoille korkeatasoisine pedagogeineen, teknobileitä, elokuvanäytösten sarjoja, sekä eri alojen kongresseja, seminaareja ja luentosarjoja. (Lankinen, 3.11.2008; <http://www.wikipedia.fi>.) Vuonna 2008 Jyväskylän Kesä järjestettiin 7.-12.7. ja sen ohjelmisto levittäytyi kuuden päivän aikana 15 eri tapahtumapaikkaan Jyväskylän alueella (<http://www.jyvaskylankesa.fi/>).

Jyväskylän Kesässä on kolme ympärivuotista työntekijää: Tuottaja Mari Lankinen, toiminnanjohtaja Tanja Rasi ja toimistopäällikkö Mirja Summanen. Työnjako kolmen naisen välillä on jakaantunut luonnonvalinnan, perinteiden, henkilökohtaisten kiinnostuksenkohteiden ja tietotaidon perusteella. Mirja Summanen huolehtii avajaistilaisuuden järjestämisestä, Tanja Rasi teatteripuolesta ja Mari Lankinen konserteista. (Lankinen, 3.11.2008.)

Tutkimusta varten haastateltiin Jyväskylän Kesän tuottajaa Mari Lankista, joka on toiminut tapahtuman tuottajana vuodesta 2003. Jyväskylän yliopistossa musiikkikasvatusta ja musiikkitieteitä opiskellut Lankinen on ollut aktiivisesti mukana Jyväskylän festivaalielämässä 1990-luvulta saakka, ensin vapaaehtoisena ja myöhemmin tiedottajana mm. Jyväskylän Summer Jazz ja Hankasalmen Kihveli Soikoon -tapahtumissa. (Lankinen, 3.11.2008.)

3.1 Festivaalin historia

Jyväskylän kesä erikoistui toimintansa alkuvuosina kamarimusiikkiin, mutta pian tarjonta laajeni myös kuvataiteisiin, arkkitehtuuriin ja teatteriin. Ensimmäiset kymmenen vuotta liittyivät kulttuurimurroksen alkuun: voimakas muuttoliike vei maaseudun asuk-

kaita kaupunkeihin, elintaso nousi ja kehittyvä kaupunkikulttuuri kiinnosti ihmisiä. Suomen ensimmäinen kaupunkifestivaali, Jyväskylän Kesä, toimi esikuvana myöhemmille kesätapahtumille. Vaikka festivaalin ohjelmapolitiikkaa haukuttiin joskus elitistiseksi, vain pienen "marimekkokansan" ajanvietteeksi, paneelikeskustelut vetivät salit täyteen ihmisiä. Aktiivinen yleisö osallistui keskusteluun kommentoiden ja asioiden käsittelyä jatkettiin lehdissä. (<http://www3.jkl.fi/historia/teemat/jyvaskylankesa>)

3.2 Jyväskylän Kesä -festivaalin ohjelma 2008

Jyväskylän kesä alkaa perinteisesti avajaistilaisuudella kävelykadun Kompassilla kaupungin keskustassa. Avajaisten jälkeen ohjelma käynnistyy eri puolilla kaupunkia, ja festivaalin varsinainen avajaiskonsertti järjestetään samana iltana. (Jyväskylän Kesä, 2008.)

Lankinen (3.11.2008) kertoo, että avajaiskonsertti järjestetään vuorovuosin Jyväskylässä ja maakunnassa. Vuoden 2008 avajaiskonsertti järjestettiin Korpilahden kirkossa. Avajaiskonsertin ohjelmisto on tarkoin harkittu, kiinnostava ja laadukas kokonaisuus, johon yhdistyy illallinen ja muiden yhteistyökumppaneiden ja tärkeiden kontaktien tapaaminen. Avajaiskonserttiin voi kuitenkin ostaa illalliskortin kuka tahansa ja konsertti uusitaan seuraavana päivänä ilman illallista, jolloin lipun hintakin on huokeampi. (Lankinen, 3.11.2008.)

Jyväskylän Kesän käsiohjelman (2008) mukaan vuoden 2008 festivaaleilla päivittäinen ohjelma alkoi aamupäivisin ja päättyi Tapahtumateltan konsertteihin, joiden esiintyjäkaartiin oli valittu tunnettuja, kiinnostavia suomalaisia artisteja sekä ulkomaan erikoisuuksia Maarit Hurmerinnasta Campbell Brothersiin. Poikkeuksena olivat torstain, perjantain ja lauantain klubikeikat ravintola Popparissa (ent. Jazz-bar), jotka jatkoklubimaisesti ohjasivat yleisön viettämään iltaa kaupungin keskusta myöhään yöhön. (Jyväskylän Kesä, 2008.)

Festivaalin ohjelmakartta kokonaisuudessaan yhdistää lyhytelokuvat, kirkkokonsertit, tanssi- ja musiikkiteatterin, popmusiikin, tanssin, klovnerian, breakdancen, mimiikan, teatterin, kuorolaulun, gospelrockin, folkin, jazzin sekä kaupunkifestivaaleille tyypillisen katuteatterin hyvin monisäikeiseksi, useille eri kohderyhmille suunnatuksi tapahtumaksi. (Lankinen, 3.11.2008.) Tapahtumapaikat sijoittuvat noin kilometrin säteelle kes-

kustasta poikkeuksena Petäjaveden ja Korpilahden kirkot, joihin matkaa kertyy molempiin yli 30 kilometriä (Jyväskylän Kesä, 2008).

Festivaali kesti tiistaista sunnuntaihin ohjelmatarjonnan kasvaessa loppuviikkoa kohti. Tiistaista keskiviikkoon ohjelmanumeroita oli niukemmin ja torstaista lauantaihin taas runsaammin. Sunnuntaina oli yksi iso koko perheelle suunnattu ohjelmanumero. Tiistaista keskiviikkoon ohjelma painottui iltaan, torstaista eteenpäin ohjelmaa löytyi runsaasti aamupäivästä iltaan saakka. Torstaista lauantaihin ohjelma myös kesti tuntia myöhempään. Festivaalin viimeinen päivä on sunnuntai, jolloin järjestetään perinteisesti koko perheen päivätapahtuma alkaen klo 14. (Lankinen, 3.11.2008; Jyväskylän Kesä, 2008.)

Ohjelma sijoittui klo 10-24 väliselle ajalle niin, että päivittäin klo 18 alkaen ohjelma jatkui tauotta loppuun saakka. Klo 10-18 välisenä aikana ohjelmassa oli pidempiä taukoja. (Jyväskylän Kesä, 2008.)

Ohjelmakartan rakentaminen

Jyväskylän Kesän ohjelmaa tehdään koko ajan. Konserttijärjestäjien ja edustajien kanssa käydään jatkuvasti neuvotteluja, sillä suuret kansainväliset nimet ovat varattuja 3-4 vuotta eteenpäin ja samanlaisella tähtäimellä myös festivaalin on ajateltava tulevaa. Näin pitkälle varauksia tehdään kuitenkin vain todella halutuista nimistä. (Lankinen, 3.11.2008.)

Avajaiskonsertin valmistelu aloitetaan kokonaisuudessaan 1,5-2 vuotta ennen tapahtumaa. Koko ohjelmisto lyödään lukkoon aina vuodenvaihteessa, jonka jälkeen se julkaistaan sopiva pala kerrallaan, esim. teatteriesitykset omanaan, konsertit omanaan. Näin festivaali pysyy otsikoissa ja toisaalta kaikki esiintyjät samassa tiedotteessa on aivan liian suuri pala medioiden käyttöön. Ohjelmakarttaan jätetään kuitenkin myös paljon tyhjää tilaa, liikkumavaraa johon voidaan ottaa lähempänä festivaalia vielä kiinnostavia ehdotuksia ja esiinnousuja. Helmikuussa saadaan käsiohjelma valmiiksi ja painoon. (Lankinen, 3.11.2008.)

Lankinen (3.11.2008) toteaa, että aikataulujen sovittaminen yhteen vie paljon tuottajan aikaa. Mahdollisimman suuri osa ohjelmasta pyritään järjestämään niin, ettei se mene toisen mahdollisesti samaa kohderyhmää kiinnostavan ohjelmanumeron kanssa päällekkä-

käin. Slottiajattelu helpottaa pitämään suunnittelutyötä järjestyksessä. Siinä otetaan huomioon eri kohderyhmät ja kävijöiden vireystaso: Jokaisen päivän ohjelma alkaa klo 10 tai 12, lapsiperheille suunnattu ohjelma on aamupäivisin, keskittymistä vaativat esitykset ovat alkuillasta ja tunnetuin nimi esiintyy Tapahtumateltassa klo 22. Maksuttomat katuteatteriesitykset ovat päivittäin klo 12 kävelykadulla. (Lankinen, 3.11.2008.)

Tuottaja Mari Lankinen (3.11.2008) kertoo, että seuraavan vuoden ohjelmaa rakennetaan myös loppukeväällä juuri ennen kesän festivaalia, vaikka tekemistä on muutenkin paljon. Näin festivaali saadaan liikkumaan jokaisena vuodenaikana eikä kesän jälkeen tarvitse aloittaa alusta, vaan pohjatyö on jo tehty. Ohjelmistoa rakennettaessa käytetään paljon hyväksi suhteita musiikin ja teatterialan ammattilaisiin sekä muihin festivaalitoimijoihin. (Lankinen, 3.11.2008.)

4 Vapaiden ammattiryhmien teatterifestivaali

Lainsuojattomat IX

Vapaiden ammattiteatterien Lainsuojattomat -festivaali järjestettiin Porissa 3.-7.9.2008 yhdeksättä kertaa. Vuosi vuodelta kasvava festivaali nostaa estradille yhteensä yli 30 esiintyjäryhmää Suomesta ja ulkomailta. Siksi se onkin oivallinen lähde opinnäyte-työmme tutkimuksessa.

Teatteri taiteenlajina on hyödyntänyt vuosituhansien ajan dramaturgista kerrontaa ja antaa siten pitkäjänteistä näkökulmaa myös tapahtumien dramaturgisten rakenteiden tutkiskeluun. Lainsuojattomat -festivaali esittää teatteria laidasta laitaan - tutuista klas-sikoista improvisoivaan katuteatteriin. (<http://www.rakastajat.com>.)

Festivaalin järjestää porilainen vapaa teatteriryhmä Rakastajat. Rakastajat -teatteri on perustettu vuonna 1991. Lainsuojattomat -festivaali tarjoaa omien sanojensa mukaisesti ”Teatteria aikuisille, nuorille ja lapsille, ainakin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi”. (<http://www.rakastajat.com>.) Ohjelmiston lähempää dramaturgista tarkastelua varten on haastateltu festivaalista vastaavaa, Angelica Meuselia.

Haastattelussa Meusel peilaa Lainsuojattomat -festivaalin rakenteita ja ohjelmistoa eri-tyisesti paitsi tuottajan, myös näyttelijän silmin, sillä hänen taustansa ovat vahvasti teat-terissa. Hän on opiskellut teatteritaiteen maisteriksi Dublinin yliopistossa ja näytellyt ennen Rakastajat -teatteria mm. poliittisesti valveutuneessa CO-MOTION -teatteriryhmässä. Hän on ollut mukana Rakastajat -teatterin toiminnassa sen syntyvuodesta 1991 lähtien. (Meusel, 30.10.2008; <http://www.rakastajat.com>.)

4.1 Festivaalin historia - Lainsuojattomien synty

Ennen Lainsuojattomat -festivaalin syntyä Porissa pidettiin vuosittain vapaiden teatteri-ryhmien kokous. Kokouksessa syntyi ajatus omasta festivaalista, joka pidettäisiin ensi kerran Porissa vuonna 2000, mutta jonka kotikaupunki vaihtuisi aina kolmen vuoden välein. Festivaali istui kuitenkin Poriin erinomaisesti ja järjestäjät onnistuivat festivaalin järjestelyissä niin hyvin, että festivaali oli syntynyt Poriin pysyäkseen. Angelica Meusel oli yksi festivaalin synnyttäjäistä ja on ollut mukana Lainsuojattomien järjestäjänä alusta asti. (Meusel, 30.10.2008.)

Festivaalin tekijöillä ei ollut alussa kokemusta tapahtumatuottamisesta, mutta teatterimaailma oli heille tuttua. Festivaali ja sen tekijät ovat kehittyneet festivaalin mukana kuluneen kymmenen vuoden aikana tärkeiksi kulttuurialan toimijoiksi. (Meusel, - 30.10.2008.)

4.2 Lainsuojattomat -festivaalin ohjelma 2008

Tässä opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa keskitymme nimenomaan vuoden 2008 festivaaliohjelmiston tutkimiseen. Kuluneena vuonna festivaali kesti kuusi päivää, keskiviikosta sunnuntaihin ja esityksistä pääsi nauttimaan kaupungin keskustassa yhteensä 14 eri tapahtumapaikassa. (Lainsuojattomat, 2008.)

Listattujen tapahtumapaikkojen lisäksi ohjelmaa näkyi ja kuului mm. paikallisliikenteen busseissa, sillä festivaali jalkautui myös vapaammin katukuvaan. Ohjelmisto sisälsi perinteisen teatterin lisäksi muun muassa stand-up komiikkaa, improvisaatioteatteri- sekä musiikki- ja laulusityksiä. Festivaali tuo esille vuosittain myös uusia tekijöitä ja teatteriryhmiä ja on kansainvälisesti merkittävä toimija. (Lainsuojattomat, 2008.)

Ohjelmakartan rakentaminen

Meusel (30.10.2008) kertoo uuden festivaalin ohjelmiston suunnittelun alkavan aina edellisten festivaalien aikaan. Festivaaleilla vierailevat teatteriryhmät tiedottavat seuraavan vuoden tulevista ohjelmistoistaan ja festivaalin järjestäjät vaihtavat kuulumisia teatterialan väen kanssa. Festivaali kokoaa yhteen ammattilaisia ja teatteriryhmiä ympäri maailman, joten ohjelmisto säilyy väistämättäkin monipuolisena. (Emt.)

Festivaalin tuotantoporukka kiertää pitkin vuotta katsomassa erilaisia teatterinäytöksiä ja kokoamassa ohjelmistoon monipuolisia esityksiä. Festivaali on saanut niin vahvan jalansijan alalla, että teatterialan ammattilaiset ja kollegat myös vinkkaavat järjestäjille hyvistä esityksistä niin kotimaasta kuin ulkomailtakin. (Meusel, 30.10.2008.)

Vaikka ohjelmiston kokoaminen alkaa jo edellisenä vuotena, tuotannollisesti tärkein ja vilkkain aika sijoittuu huhti-kesäkuulle, jolloin käytännön asioita on paljon hoidettava. Ensimmäiset flyerit pyritään saamaan jakoon Pori Jazz -festivaalin aikaan eli heinäkuun puolessa välissä. Ohjelmisto varmistuu lopulliseen muotoonsa useimmiten heinäkuun loppuun mennessä, jolloin graafikko pääsee työhönsä kunnolla käsiksi. Järjestäjät

ottavat festivaalin tuotantoon etäisyyttä heinäkuussa, sillä elokuva menee täysin festivaalin työstössä: materiaalien tuottamisessa ja viimehetken valmisteluissa. (Meusel, 30.10.2008.)

5 TAF - Tampere Art Factory

Kulttuurifestivaali TAF - Tampere Art Factory järjestettiin ensimmäisen kerran Tampereella Finlaysonin alueella 9.-11.5.2008. TAF on Tampereen ammattikorkeakoulun taiteen ja viestinnän koulutusohjelmista valmistuvien opiskelijoiden loppuyönäyttelyfestivaali. Festivaalin tarkoituksena on esitellä valmistuvien loppuyöt: kuvataiteilijoiden näyttelyt, viestinnän valmistuvien elokuvat, installaatiot, performanssit ja paljon muuta. Itse festivaali on taidonnäyte sekin, sillä live-esiintymisten tekniikasta vastaavat valo- ja ääniopiskelijat, festivaalin tuotannosta tuottajaopiskelijat, visuaalisesta suunnittelusta tulevat AD:t. (Tampere Art Factory, projektiraportti.)

Tämän tutkintotyön tekijät, Anna Salmi ja Tiina Kurikka toimivat Tampere Art Factory -festivaalin tuottajina vuonna 2008. Anna Salmi vastasi festivaalituottajana kokonaisuudesta ja Tiina Kurikka ohjelmiston tuotantopäällikkönä festivaalin ohjelmasta Aiempaa tapahtumanjärjestämiskokemusta molemmilla oli pienemmän mittakaavan tapahtumista.

TAF 08 oli TAMK Taiteen ja viestinnän ensimmäinen tämän kokoluokan tapahtuma. Kolmipäiväisen festivaalin tapahtumapaikkoja oli 10 ja kävijätavoite oli 1000 kävijää. (Tampere Art Factory, projektiraportti.)

5.1 Festivaalin historia - miksi tehdas käynnistettiin uudelleen

Tampereen Finlaysonin vanha puuvillatehdas on raskaan teollisuuden väistymisen myötä saanut tiiliseiniensä sisuksiin monenlaisia luovien toimialojen yrityksiä. Mainostointojen, museoiden, elokuvateatterin ja monien kahviloiden keskellä opiskelee joukko TAMK Taiteen ja viestinnän tulevia medianomeja ja kuvataiteilijoita. (Tampere Art Factory, projektiraportti.)

Tampereen ammattikorkeakoulu päätti tarjota valmistuville lopputöille esiintymisareenan ja samalla tuoda tunnettuutta oppilaitokselle sekä helpottaa valmistuvien kontaktien luomista työelämään. Festivaalin paikaksi valikoitui Finlaysonin alueella sijaitseva kaunis Väinö Linnan aukio ja projektia ryhtyi vetämään neljän hengen projektiryhmä taiteellisena johtajanaan Taiteen koulutusohjelman johtaja Juha Suonpää. Tämä joukko päätti käynnistää tehdasalueen uudelleen uuteen käyttötarkoitukseensa, kulttuuritehtaaksi. (Tampere Art Factory, projektiraportti.)

5.2 Tampere Art Factory -festivaalin ohjelma 2008

Tampere Art Factory:n ohjelmakartta rakentui vuonna 2008 kolmesta erilaisesta päivästä: perjantain avajaisista, lauantain livemusiikki-illasta ja sunnuntain koko perheen tapahtumasta. Pysyviä elementtejä olivat kuvataidenäyttelyt ja elokuvaesitykset.

(<http://www.tampereartfactory.fi/taf08>)

Avajaisissa Tampereen apulaispormestari Irja Tulonen käynnisti kulttuuritehtaan ja samalla avasi yhteisesti kaikki lopputyönäyttelyt. Työväenmuseo Werstaassa käynnistyi lopputyöelokuvien ensi-illat ja kolmessa eri museossa valmistuvien kuvataiteilijoiden näyttelyt. Ilta huipentui rumpuryhmä La Murgan ja tuliryhmä Flamman yhteisesitykseen Väinö Linnan aukiolla. (Tampere Art Factory, projektiraportti.)

Lauantain teemana oli livemusiikki, jolloin valo- ja ääniopiskelijat pääsivät näyttämään todellista osaamistaan vastaamalla valoista ja äänentoistosta. TAMK Taiteen ja viestinnän monikamerakurssi kuvasi Väinö Linnan aukion lavan tapahtumat screenille. Festivaaliohjelmasta löytyi niin VJ-esityksiä, interaktiivinen elokuvaesitys kuin erilaisia työpajojakin. Niissä kävijä pääsi muun muassa osallistumaan palamaalaukseen, valokuvauttamaan itsensä paratiisissa ja maalaamaan terveisensä Luova Tampere -hankkeen sponsoroimaan jättilakanaan. Live-musiikin aloitti Pintandwefall kello 18 jonka jälkeen lavan täyttivät nopeassa tahdissa Morley, Brightboy ja The Valkyrians. (Tampere Art Factory, 2008; www.tampereartfactory.fi/taf08.) Lauantaina festivaalit sujuivat juontajan johdattelimina letkeästi ja festivaalivieraita pyöri näyttelyissä ja Väinö Linnan aukiolla riittävä määrä, vaikka kävijätavoitteesta jäätiinkin.

Sunnuntain ohjelma oli suunnattu äitienpäivän kunniaksi koko perheelle. Cirkus Ruskan esitykset, Sami Hintsasen juontama tietokilpailu ja Panda ja Kärpänen -duo vuorottelivat päälavalla jättäen väleihin 15 minuutin – 45 minuutin taukoja. Monikameraryhmä vastasi siitä, että screenillä pyöri ohjelmaa: joko livekuvaa tai edellispäivän VJ-esityksiä. (Tampere Art Factory, 2008.)

6 Festivaaliohjelmistojen analyysi

6.1 Draaman eri elementit

Kaikkien tutkimuksessamme mukana olleiden festivaalien ohjelmakartoista löytyvät alku, huippukohta ja loppu, mutta niiden sijoittelu ei mukaile täsmällisesti kohdassa 2.3.4 määriteltyä draaman kaarta. Myös tunnelmien vaihtaminen, intensiteetin nosto ja hengähdystauot löytyvät kaikista tutkimistamme festivaaleista. Sen sijaan minkään tutkimamme festivaalin ohjelmakarttaan ei oltu käsikirjoitettu niin intensiivistä jännityksen kasvattamista, että kävijällä olisi väistämättä mahdollisuus katharsikseen. Kävijä pystyi kokemaan katharsiksen kaikilla kolmilla festivaaleilla: yhden onnistuneen esityksen seurauksena tai useamman vapaasti valitun tapahtuman päätteeksi. (Meusel, 30.10.2008; Lankinen 3.11.2008.)

Kaikki tutkitut festivaalit käyttivät ohjelmakartoissaan dramaturgisina keinoinaan tunnelmanvaihteluita, joita voidaan pitää pieninä käännekohtina. Näin ohjelma pysyi liikkeessä eikä katsoja päässyt tylsistymään. Käännekohtilla, niin sanotuilla koukuilla, festivaali herätteli myös kävijöiden kiinnostuksen aina seuraavaan ohjelmanumeroon. Käännekohta sysää tarinaa eteenpäin ja herättää kysymyksen: Mitä sitten tapahtuu? Tutkimuksessa ilmeni, etteivät festivaalit erikseen rakenna ohjelmakarttoihin koukkuja, jotka herättäisivät mielenkiinnon seuraavaan ohjelmanumeroon, vaan luottavat siihen, että onnistuneen esityksen nähnyt kävijä innostuu ja haluaa nähdä lisää. (Meusel, 30.10.2008; Lankinen, 3.11.2008; Leino 2003, 13.)

Onnistuneen dramaturgian lähtökohta on katsojan samaistuminen sankarin tunnetiloihin. Elokuviissa henkilöahmon tunteet tuottavat katsojalle tunnekokemuksia ja varsinkin elokuvan tavoittelema lopputulos onkin tunne, joka syntyy katsojalle, ei elokuvan sankarille (Vacklin 2007, 221.) Myös tapahtumalla on kyky vaikuttaa ihmisen tunteisiin ja mitä syvemmin ihminen vaikuttuu, sitä tyytyväisempi hän on ja sitä varmemmin hän kertoo kokemuksistaan myös eteenpäin. (Vallo & Häyrinen 2003, 51.)

Festivaalien ohjelmistoja suunniteltaessa tärkeintä olisi myötäelää katsojien reaktioista välittyviä tunteita ja pohtia, millä keinoin tunne-elämyksiä voitaisiin vahvistaa. Festivaalivieraiden tunnekokemukset piirtyvät osittain samoista elementeistä kuin elokuvakävijöidenkin. Festivaalit tarjoavat kuitenkin enemmän. Monien tutkijoiden tavoin Hen-

rik Immonen (2004) teroittaa tapahtumien mahdollisuutta hyödyntää kävijän kaikkia aisteja. Tätä kutsutaan ambience designiksi, jolloin värien, valojen, tuoksujen, makujen, äänien ja kosketuspintojen avulla luodaan haluttu tunnelma. (Emt. 104.)

Festivaalin dramaturgia on elokuvan dramaturgiaa moniulotteisempaa, sillä muuttuvia tekijöitä on paljon, ja niihin kaikkiin vaikuttaminen haasteellista. Haasteista huolimatta on kuitenkin lohduttavaa huomata, että dramaturgian määritelmä pätee kaikkeen dramatisointiin, oli kyse sitten festivaalista tai poliittisesta draamasta.

Aristoteleen periaatteen mukaisesti voidaan sanoa, että mitä puhtaammin ja intensiivisemmin esitys onnistuu klassisen draaman kuvion mukaisen tunne-elämyksen tuottamisessa, sen tehokkaammin se tuottaa mielihyvää ja sitä parempi se on esityksenäkin. (Hiltunen 1999, 195.)

Tutkimuksemme osoitti, että festivaalien ohjelmistoja on vaikea mieltää kokonaisuudessaan kovinkaan dramaturgisen juonellisiksi, mutta draaman toiminnallisuus ja eri elementit niistä voidaan osoittaa vaivatta.

6.1.1 Alku

Jyväskylän Kesä -festivaali

Jyväskylän Kesä on monialafestivaali, jolla on useita kohderyhmiä. Festivaalin avajaiset puheineen ja ilmaisilla katuteatteriesityksillä vauhditettuna pidetään Jyväskylän keskustan kävelykadun ”Kompassilla”. Kaupunkilaisen festivaali alkaa tästä. (Lankinen, 3.11.2008.)

Avajaiskonsertti on saman päivän iltana. Konsertti on festivaalin konseptoitu paketti, jolle on onnistuttu luomaan oma brändi. Avajaiskonsertissa tapaavat toisensa yhteistyökumppanit ja muut vaikuttajat. Ohjelma on tarkkaan mietitty, laadukas ja asiakas tietää, mitä saa. Tilaisuuteen liittyy vuosittain myös tärkeä illallinen ja illanvietto, joka on tärkeä kontaktoitumistilaisuus. Festivaali saa avajaiskonsertissa juhlanan ja arvokkaan alun. (Lankinen, 3.11.2008.)

Festivaalin alku vastaa kolminäytöksisen draaman ensimmäistä näytöstä eli esittelyjaksoa. Alun tehtävä on esitellä kävijälle tilanne, tapahtuman lajityyppi ja ongelma eli haaste, joka toimii ns. koukkuna. (Leino 2003, 34). Jyväskylän Kesän avajaiset esittele-

vät festivaalin, mutta eivät tarjoa päähenkilölle (eli tässä tapauksessa kävijälle) erityistä haastetta joka ”koukuttaisi” kävijän tutustumaan seuraaviinkin ohjelmanumeroihin.

Lainsuojattomat -festivaali

Festivaali alkoi vuonna 2008 poikkeuksellisesti ”varaslähdöllä” jo tiistaina, kun ensimmäinen esitys viritti nälkäisimpiä teatterin ystäviä festivaalitunnelmaan. Varsinaisesti festivaali alkoi aiempien vuosien tapaan keskiviikkona, jolloin kuusi esitystä ja etenkin illan avajaisklubi käynnistivät festivaalin toden teolla. (Lainsuojattomat, 2008.) Yhtä selkeää avausta festivaaleilla ei ollut – katsojasta ja näytöksestä riippuen se avautui kävijöille erilaisissa tunnelmissa ja eri aikoihin. Festivaalin alkupäivien tärkein tehtävä onkin virittää kaupunkia yhä kiihkeämmin festivaalin tunnelmiin ja houkutella osallistumaan festivaalin ohjelmaan myös myöhemmin viikolla.

Lainsuojattomat -festivaalin alkupäiviä voidaan pitää kaksinäytöksisen draaman esittelyjaksona, sillä viikonloppuna festivaalin tempo nousee huippuunsa paitsi esitysten myös kävijämäärien johdosta. Festivaalin tavoitteena on tarjota alkupäivinä niin mielenkiintoista ohjelmaa, että kynnyksellä osallistumiselle madaltuisi mahdollisimman pieneksi. (Meusel, 30.10.2008.)

Tampere Art Factory -festivaali

TAF käynnistyi kutsuvieraiden osalta jo muita aikaisemmin cocktailtilaisuudella, joka sujui moitteettomasti ja kellontarkasti. Varsinaiset avajaiset olivat cocktailtilaisuuden jälkeen Väinö Linnan aukiolla ja avajaisiin oli vapaa pääsy. Kulttuuritehdas käynnistyi kun tervetuliaispuheiden aikana apulaispormestari Irja Tulonen väänsi tehtaan vipua ja taideopiskelijoiden performanssiryhmän esitys toivotti yleisön tervetulleiksi. Jopa sade lakkasi kellonlyömällä tehtaan käynnistyttyä. Finlaysonin kyltin savustus, avajaispuheet ja näyttelyiden avautuminen loivat festivaalille juhlanan alun. (Tampere Art Factory, projektiraportti.)

Käynnistyspuheiden jälkeen avajaiset jatkuivat itsenäisesti näyttelytiloissa ja elokuvaalissa, joissa oli enemmän aikaa vapaampaan tutkiskeluun ja yksilöllisiin elämyksiin. (Tampere Art Factory, projektiraportti.) Tämä oli dramaturgisesti hengähdystauko, jolloin yleisö sai huokaista ennen seuraavia tapahtumia. Näyttelyihin tutustuminen päättyi rumpujen kutsuun ja aukion tulishow viimeisteltiin yleisön tapatuksilla. Näin intensi-

teettiä saatiin taas nostettua ja avajaisien kliimaksi koettiin dramaturgisesti juuri oikeassa paikassa eli välittömästi sen jälkeen, kun jännitys oli viritetty huippuunsa.

Avajaisohjelman käsikirjoittaminen kävi vaivatta jopa minuuttien tarkkuudella, sillä perjantaina festivaaliportit olivat avoinna vain muutamia tunteja ja ohjelma oli keskitetty kerrallaan vain yhdelle lavalle. Myös kolminäytöksisyys oli todennettavissa avajaisien ohjelmasta. (Tampere Art Factory, projektiraportti.)

Avajaisien kliimaksi eli kohokohta päättyi aristoteeliseen katharsikseen yleisön jatkettua iltaansa kaupungin kuppiloihin. Vacklin (2007) muotoilee katharsista Aristoteleen (335-322) sanoin kuonan poistumiseksi elimistöstä eli metaforisesti ilmiöksi, joka tarkoittaa vapautumista ja puhdistumista säälin ja pelon tunteista. Tunteiden täytyykin ensin nousta kliimaksiin, jotta katharsis on tervehdyttävää. Katharsiksessa tunteet eivät jalostu, vaan ainoastaan tasaantuvat. Avajaiset päättänyt tuli- ja rumpuesitys loi ilmaan odotusta ja jännitystä - mitä festivaali voikaan tarjota huomenna? (Vacklin, 229.)

Festivaalin päätyttyä huomasimme, että avajaisista oli muodostunut koko festivaalin kohokohta. Eikä varmasti vähiten siksi, että sen dramaturginen kaari oli mietitty tarkimmin alusta loppuun.

6.1.2 Käännekohta ja kliimaksi

Jyväskylän Kesä -festivaali

Koko viikkoa tarkastellessa Jyväskylän Kesän ohjelman intensiteettiä kasvatettiin viikon loppupäätä kohti (Lankinen, 3.11.2008). Koko festivaalin kliimaksiä olikin lopulta hankala löytää, monialafestivaalin eri kohderyhmien kliimaksit kun osuvat täysin eri aikoihin.

Päivittäin Jyväskylän kesä -festivaali huipentui vuonna 2008 Tapahtumateltan esityksiin. Aamupäivän, iltapäivän ja alkuillan ohjelmanumerot olivat keskittymistä vaativia. Seuraavat ohjelmanumerot olivat kevyitä ja rennompia ja päivän päätti Tapahtumateltan pääesiintyjä. Alkuillasta yleisö usein istui, seuraavaksi tanssi ja sitten olikin pääesiintyjän vuoro. (Lankinen, 3.11.2008.)

On pääesiintyjästä kiinni, saako hän viritettyä tunnelman niin jännittyneeksi, että katsoja voisi kokea kliimaksin ja sitä seuraavan, Aristoteleen (335-322) määrittelemän kat-

harsiksen eli puhdistumisen. Tragediassa se on itku, komediassa nauru, kyynistyneessä katsojassa hymähdys.

Päivittäisessä ohjelmassa kliimaksi osuu tapahtuman viimeiseen tai toiseksiviimeiseen ohjelmanumeroon, joka voidaan käsittää kolminäytöksisessä rakenteessa juuri kolmannen näytöksen loppupuolena. Se on kohta, johon kliimaksin ja sitä seuraavan katharsiksen oikea paikka onkin määritelty (Leino 2003, 39). Tutkimuksemme osoittaa, että Jyväskylän Kesän päivittäinen ohjelma tapailee draaman kaarta ajoittaen kliimaksin dramaturgisesti oikeaan kohtaan.

Päivän kuluessa festivaalin ohjelma pidetään kiinnostavana tunnelman vaihteluilla, jotka voidaan käsittää dramaturgisesti pieniksi käännekohdiksi. Tunnelmanvaihteluita löytyy myös koko festivaaliviikkoa tarkastellessa: Kun tiistaina Tapahtumateltan pääesiintyjä on Ismo Alanko Teholla, se on keskiviikkona UMO ja torstaina gospel-musiikkiin rockia, bluesia, soulia ja funkya yhdistävä Campbell Brothers. (Jyväskylän Kesä, 2008.) Käännekohtia käsikirjoitetaan ohjelmaan myös järjestämällä tapahtumapaikkoihin sinne yleensä kuulumatonta ohjelmaa, mikä sotkee yleisöjä ja paikkoja kiinnostavalla tavalla keskenään. (Lankinen, 3.11.2008.)

Johtopäätöksemme on, että Jyväskylän Kesässä koetaan useita käännekohtia ja yksi huippukohta päivittäin, jokaisen ohjelmapäivän lopussa. Koko festivaalin kliimaksi koetaan kuitenkin jo festivaaliviikon alussa. Näin ollen ohjelmisto noudattelee kolminäytöksellistä rakennetta mutta ei välttämättä huipennu yhtä voimakkaana, kuin Aristoteleen kuvailema kliimaksi voidaan yleisesti määritellä.

Lainsuojattomat -festivaali

Lainsuojattomat -festivaalin huippuhetkiä koettiin festivaaliklubilla keskiviikosta lauantaihin, tiivistyen tunnelmaltaan kohti viikonloppua. Klubi järjestettiin ensimmäistä kertaa täysin Lainsuojattomien toimesta, vaikka ajatus omasta jatkopaikasta oli hautunut Meuselin ja muiden festivaalin tekijöiden mielessä jo muutaman vuoden. (Meusel, 30.10.2008.)

Meusel (30.10.2008) kuvailee klubin ohjelmaa pitkälle mietityiksi. Klubin järjestelyihin kuten ison tilan valaisuun ja lavastukseen panostettiin paljon ja suunnittelu aloitettiin hyvissä ajoin keväällä. Panostukset kannattivat, sillä klubi oli menestys ja kruunasi fes-

tivaalipäivien illat. Klubien esitykset eivät edenneet aivan suoraviivaisesti niin että esitystä olisi seurannut entistä suositumpi esitys. Ohjelmanumerot erottuivat toisistaan ennen kaikkea tyyllisesti: alkuillan esitykset lämmittivät yleisöä ja vaativat enemmän keskittymistä, iltaa kohden tunnelmaan lisättiin vauhtia. Näin yleisön huomio saatiin pidettyä esityksissä. (Meusel, 30.10.2008.)

Meusel (30.10.2008) listaa festivaalin muiksi, ensisijaisesti sisällöllisiksi, huipuksi yksittäisiä teatteriesityksiä, joista osa nousi ennalta-arvattavastikin yleisön suosioon. Kohokohdiksi muodostui monenlaista draamaa aina lasten nukketeatteriesityksestä karnevalistiseen sporttimusikaaliin. (Emt.)

Johtopäätöksemme on, että festivaaliclubeja voidaan pitää Lainsuojattomat -festivaalin tunnelmallisina huippuina, suurina käännekohtina. Klubit tiivistävät kuluneen päivän esitysten erilaiset tunnelmat yhteisölliseksi hurmukseksi, ja ne päättävät festivaalivieraiden illan vapautuneen iloisiin tunnelmiin. Sitä, kuinka voimakkaasti festivaaliclubit huipentuvat kävijöilleen katharsiksesi, on yksilöllistä ja vaikeaa arvioida.

Tampere Art Factory -festivaali

Samoin kuin Jyväskylän Kesä –festivaalin kohdalla, myös Tampere Art Factory:n kliimaksi koettiin heti festivaalin avajaisissa. Avajaispäivä oli koko tapahtuman huippukohta myös järjestäjille, jotka uskalsivat hengähtää ensimmäistä kertaa pitkiin aikoihin.

Festivaalin toiseksi käännekohtaksi avajaisten jälkeen muodostui lauantai-illan bändit. Intensiteetti nousi lineaarisesti: bändiä seurasi vähän kuuluisampi bändi ja kuuluisampi bändi - suomalaisen keskivertofestivaalin tapaan. Esiintyjät poikkesivat toisistaan paljon, joten liikkeellä oli hyvin monenlaisia yleisöjä. Uusia tuttavuuksia ja yleisöjen sekoittamista syntyi kuitenkin vain vähän, sillä tapahtumapaikassa ei ollut lauantai-iltana muuta ajanvietettä ja yleisö jatkoi iltaansa suosikkiesiintyjänsä jälkeen seuraavaan paikkaan. (Tampere Art Factory -projektiraportti)

Johtopäätökseksi voidaan todeta, että koska festivaali oli alueellaan ja tehdasmiljöössään, sekä maantieteellisesti että sisällöltään uusi, tekijät kokemattomia ja järjestävä tahokin vasta konseptoimassa uutta tuotettaan, mietittiin festivaalin tuotannon aikana enemmän kaikkia muita näkökulmia kuin kävijätarinoita. Näin myös dramaturginen

suunnittelu kohti kliimaksia jäi valitettavasti liian vähälle huomiolle eikä tunnelmaa saatu kasvatettua koko potentiaaliseen mittaansa.

Tutkimus osoittaa, että dramaturgisesti festivaali sisälsi käännekohtia, tunnelmaa kasvatettiin ja intensiteettiä vaihdeltiin, mutta tämä kaikki tapahtui täysin summittaisessa järjestyksessä.

6.1.3 Loppu

Jyväskylän Kesä -festivaali

Jyväskylän Kesän päättää perinteisesti koko perheelle suunnattu päivätapahtuma, joka on vuodesta toiseen sunnuntaina klo 14. Käsikirjoittamisen oppaassaan Leino (2003) neuvoo, että draaman lopun tapahtumien tulee olla todennäköistä seurausta alussa esitetyistä ongelmista. On kuitenkin hyvä muistaa yksi draamakirjoittamiseen liittyvistä ohjeista: anna katsojalle mitä hän odottaa, mutta toisella tavalla kuin mitä hän odottaa. (Emt., 38.)

Jyväskylän Kesä -festivaalin lopetus koko perheen tapahtumaan on käytännön sanelema, sillä lapsiperheet ovat otollisin ja ehkäpä myös ainoa mahdollinen kohderyhmä sunnuntaisin. Lopetustapahtuma antaa kuitenkin vain raamit festivaalin lopulle ja itse tapahtuman sisällöllä voidaan yllättää kävijä saamaan sen mitä odottaa (koko perheen tapahtuma) toisella tavalla kuin hän odottaa (yllättävällä ohjelmanumerolla).

Jokainen festivaalipäivä päättyi vuonna 2008 dramaturgiseen huippuunsa, mutta torstaista eteenpäin kävijälle jäi mahdollisuus jatkaa iltaa kaupungin keskustassa ravintoa Popparissa. Vuonna 2008 Poppaariin järjestettiin hieman nuoremmille suunnattua, keikelevampaa ohjelmistoa (Lankinen, 3.11.2008).

Lainsuojattomat -festivaali

Meusel (30.10.2008) kertoo Lainsuojattomat -festivaalin loppuneen useampana vuonna Rakastajat -teatterin omaan esitykseen, mutta tänä vuonna festivaalin päätti välillä vakavaksikin kääntyvä irtonainen komedia perimmäisistä asioista - Suomen kiinalaisen teatterin Apinakuningas -näytelmä (Lainsuojattomat, 2008). Viimeisen näytöksen jälkeen festivaalin noin 50 talkoolaista ja tekijää aloittivat suuret juhlat kiitokseksi hyvin menneistä festivaaleista (Meusel, 30.10.2008).

Lainsuojattomat -festivaalin ohjelmisto jakautuu lajittelun mukaan joko kaksi- tai kolminäytöksiseksi. Festivaalikävijälle ohjelmisto on kaksinäytöksinen alkuviikon lämmitelyineen ja iltaklubien käännekohtineen kohti viikonlopun loppuhuipennusta ja laajasti kaupunkiin leviittyviä kymmeniä teatteriperformansseja. Festivaalikävijälle katharsis on kotimatalla suupieliä nostattava hyvä mieli onnistuneesta kulttuurielämyksestä. Kolminäytöksisyys korostuu enemmän isolle festivaalitekijöiden porukalle, jotka korkkaavat kolmannen näytöksen yleisön poistuttua viimeisestä teatteriesityksestä. Yhteinen riemu ja juhla hyvin onnistuneista järjestelyistä ja päättyy vapautumiseen ja ”me tehtiin se” -katharsikseen.

Tampere Art Factory -festivaali

Sunnuntai sujui festivaaleilla hiljaisesti ja leppoisasti, mutta esiintyjistä ja tunnetusta juontajasta huolimatta melko surkukupaisasti. Kävijät eivät löytäneet tietään kulttuuri-festivaalin uumeniin enää kolmantena päivänä. Festivaalin tekijät huokuivat voipumusta, mutta samalla iloa siitä, että kaikkensa antaminen tuotti toimivat puitteet. Sunnuntaina ohjelmasta pääsivätkin nauttimaan festivaalin tehneet opiskelijat. Päivän merkitys jäi ehkäpä festivaalille ja sen draaman kaarelle vähemmän merkitykselliseksi, mutta tekijöilleen tärkeäksi.

Vanha sanonta kehottaa lopettamaan leikin kun ilo on ylimmillään ja tämä pätenee myös festivaaliohjelmistoihin. Kun kävijöille jää olo, että upea tunnelma loppuu ennemmin aavistuksen kesken kuin leviää käsiin, he palaavat festivaaleille seuraavallakin kerralla tavoittaakseen saman upean fiiliksen. Ehkäpä ensi vuonna TAF loppuu lauantain ilotulitukseen - joko symbolisesti tai räiskyvästi.

TAF -festivaalin rakenne noudatteli Aristoteleen draaman kaarta, mutta väärään suuntaan - ikään kuin alusta loppuun. Suurin nousu tapahtui nopeasti avajaisissa, toinen, hieman pienempi huippu lauantai-iltana ja sunnuntai notkui pitkänä laskevana häntänä. Festivaalin tuottajina suosittelimmekin tapahtuman tiivistämistä kaksipäiväisiksi, jolloin myös dramaturgian tiivistäminen voisi onnistua helpommin. (Tampere Art Factory, 2008.)

Tampere Art Factory alkaa, huipentuu ja loppuu kullekin kävijälle eri aikoina ja erilaisissa tunnelmissa. On kuitenkin selvää, että ohjelmistoa suunniteltaessa kävijöitä voidaan ohjata dramaturgisesti kohti aristoteelista katharsista.

6.2 Draaman kaari koko ohjelmakartan yllä

Jyväskylän Kesä –festivaali

Lankinen (3.11.2008) määrittelee Jyväskylän Kesä -festivaalin huippukohtaksi heti alussa järjestetyn avajaiskonsertin. Tilaisuudesta on muodostunut haluttu ja tärkeä tapahtuma, johon myös satsataan. Kun koko Jyväskylän Kesä –festivaalin ohjelmakarttaa peilataan tämän opinnäytetyön teoriapohjaan, koko festivaalin dramaturginen rakenne ei seuraile draaman kaarta. Kuten aiemmin on todettu, Aristoteleen teorian mukaan kliimaksin, eli dramaturgisen huippukohtan kuuluisi olla vasta festivaaliviikon loppupuolella eikä alussa. (Emt.)

Mikäli avajaiskonserttia ei oteta huomioon, Jyväskylän Kesä kuitenkin istuu kohdassa 2.3.4 määriteltyyn draaman kaareen. Vähemmän tapahtumia sisältävän alkuviikon jälkeen intensiteettiä nostetaan viikonloppua kohden (Jyväskylän Kesä, 2008). Lauantai-illassa on draaman kaaren mukainen kliimaksin paikka, jossa jännitys on viritetty huippuunsa ja monet konsertit kiertänyt ja onnistuneet esitysvaihtoehdot tehnyt festivaalivieras voi hyvinkin kokea katharsiksen tunteen. Loppuratkaisun aika on sunnuntaina.

Festivaali mukailee kolminäytöksistä rakennetta: Ensimmäinen näytös on avajaispäivä, jonka kääntyessä iltaan Tapahtumateltan pääesiintyjä siirtää tarinan toiseen näytökseen. Toinen näytös on aina pisin, ja Jyväskylän Kesässä se kestää torstaista lauantaihin. Kolminäytöksisen draaman kaaren mukaisesti alun esittelyjakso on kahden päivän mittainen eli noin ¼ koko festivaalin kestosta. Intensiteettiä nostetaan torstain, perjantain ja lauantain ajan eli puolet koko festivaalin kestosta kunnes tulee päätös, sunnuntain päiväohjelma joka päättää festivaalin iloiseen tunnelmaan.

Alun ongelma, koukutus ja kliimaksin jälkeinen katharsis ovat festivaalin ajan esiintyjien ja yleisön vastuulla.

Lankisen (3.11.2008) mukaan Jyväskylän Kesä on ohjelmistoltaan väljästi käsikirjoitettu. Enemmän tapahtumasta löytyy slottiajattelua; ohjelmanumerot alkavat yleensä kaikkina päivinä samoihin aikoihin. (Emt.) On koko perheen slotti aamupäivällä, ohjelmaan keskittymisslotti alkuillasta ja rentoslotti ennen päivän viimeistä ohjelmanumeroa. (Jyväskylän Kesä, 2008.)

Lankinen (3.11.2008) kertoo, että ohjelmakarttaan on luotu niin sanottuja polkuja. Tapahtumaa suunniteltaessa ajatellaan sitä, että kävijä, joka haluaa nähdä tietyn esityksen, saattaisi haluta nähdä myös toisen. Esitykset pyritään järjestämäänkin niin, että kävijä ehtii molempiin. Jos esitys myöhästyy, varmistetaan aina että seuraavaan esitykseen menevät ihmiset myös ehtivät sinne. Erityistä dramaturgiaa näiden polkujen kohdalla ei ole ajateltu, mutta mielenkiintoa pidetään yllä tunnelman vaihtelulla: intensiivisestä kevyeen, suuresta pieneen ja hauskaasta vakavaan. (Emt.)

Sama pätee Tapahtumateltan ohjelmaan. Esitysten intensiteettiä vaihdellaan illan aikana mutta ohjelmaan luodaan jatkumo valitsemalla esiintyjiksi oman alansa huiput. (Lankinen, 3.11.2008.)

Lainsuojattomat -festivaali

Meusel (30.10.2008.) kertoo Lainsuojattomat -festivaalin ohjelmakartan rakentuvan osittain teatteriryhmien aikataulujen mukaan, mutta tärkein lajitteleva tekijä on löytää kullekin porukalle ja esitykselle paras mahdollinen tila, aika ja paikka. Osa esityksistä on parempi esittää kadulla, toiset sisätilassa. Festivaalin järjestäjät joutuvat etsimään uudennlaisille esityksille uudennlaisia paikkoja, mutta samalla festivaalin sisältö myös elää ja löytää uusia muotoja. (Emt.)

Ohjelmakarttaa suunniteltaessa päätöksiin vaikuttavat paljon myös dramaturgiset seikat. Meusel (30.10.2008.) kertoo Lainsuojattomat -festivaalin ohjelmiston rakentuvan porrastetusti niin, että kävijöillä on aika ja mahdollisuus siirtyä näytöksestä toiseen. Koko laajaa ohjelmistoa ei kuitenkaan voida porrastaa, mutta joitakin esityksiä pystytään esittämään useampana päivänä, jotta mahdollisimman moni kiinnostunut pääsisi paikalle. (Emt.)

Paitsi Lainsuojattomat -festivaalin ohjelmisto, myös festivaalin lipunmyynti pyrkii kannustamaan katsojia kokeilemaan jotakin uutta. Festivaali tarjoaa ja suosittelee erilaisia näytöksiä laidasta laitaan ja festivaali suhtautuu rohkeasti yleisönsä haastamiseen: Joskus ärtymyskin voi olla positiivinen palaute puhuttelevasta esityksestä. Festivaalin tavoitteena on tarjota monipuolista ohjelmaa eri kohderyhmille ja herättää uusi ajatuksia, Meusel kiteyttää. (Meusel, 30.10.2008.) Kaikkia kärkiä ei siis haluta tasoittaa liiaksi, vaan ohjelmisto halutaan pitää kanta-aottavana.

Tampere Art Factory -festivaali

TAF -festivaalin aikana tapahtumapaikkoja tehtaan alueella oli useita, mutta myös ohjelma oli jaettu eri paikkoihin sisällön mukaan (Tampere Art Factory, projektiraportti). Eri festivaalipäivien teemat jakoivat esiintyjä ja ohjelmistoa selkeästi paitsi logistisesti ja aikataulullisesti, myös dramaturgisesti.

Eri teemoituksilla haettiin paikalle erilaisia kohderyhmiä ja pyrittiin luomaan erilaisia tunnelmia. Osittain siinä onnistuttiinkin. Esimerkiksi lauantai-ilta täyttyi toivotusta tunnelmasta, mutta vieläkin selkeämpi kohderyhmän raja-alue olisi voinut tuottaa enemmän yleisöä ja helpommin käsikirjoitettavaa draamaa tarkemmalle kohderyhmälle. Todennäköisesti vähemmän teemoja olisi tuonut enemmän kävijöitä.

Tapahtumapaikkoja oli liian paljon, eikä kävijöitä pystytty ohjailemaan kylliksi ohjelmakartan avulla. Näin dramaturginen kaari jäi hahmottomaksi niin yleisölle kuin festivaalin tekijöillekin ja kokonaisuus jäi hajanaiseksi.

Todettakoon, että tekijöilleen festivaali sisälsi dramatiikkaa festivaalin alusta loppuun - ensimmäisestä tuotantopalaverista ja viimeiseen opinnäytetyön pisteeseen. Festivaalin järjestäminen ensi kertaa vei tekijöiltään paljon paukkuja tuotannollisten asioiden hoitoon ja käytäntöjen hiomiseen. Dramaturginen suunnittelu ja käsikirjoitus jäivätkin tuotannon jalkoihin ja saivat kunnolla jalansijaa vasta ohjelmakiinnitysten varmistuttua maaliskuussa. Aikataulullisesti käsikirjoitusprosessi siis meni nurinkurisesti, joka valitettavasti näkyi myös festivaalin lopputuloksessa. Festivaalin ohjelmistoa ehdittiin dramatisoida ja käsikirjoittaa oikeastaan vain avajaispäivälle, sillä paikalle oli kutsuttu arvokkaita vieraita ja kaiken piti sujua kellon tarkasti. Dramaturgisesti ohjelmisto olisi noussut selkeämmin esiin, jos draaman kirjoittamiseen olisi ylipäätään ollut käytettävissä enemmän aikaa, ihmisresursseja ja kokemusta.

TAF -festivaalin ohjelma noudatteli Syd Fieldin (1984) käsikirjoituksen kolmijakoa, jossa ensimmäinen ja viimeinen näytös kestävät yhteensä yhtä kauan kuin keskimääräinen näytös.

6.3 Festivaalin dramaturgi

Tutkimissamme festivaaleissa dramaturgina toimii tuottaja parinaan usein taiteellinen johtaja. Erityistä dramaturgiaa ei siis ole käytettävissä. Ohjelmistojen suunniteltaessa festivaalien tekijät hyödyntävät laajasti myös ammattikentän muita toimijoita.

Jyväskylän Kesä –festivaali

Jyväskylän Kesän ohjelmistosta ovat päävastuussa tuottaja Mari Lankinen ja toiminnanjohtaja Tanja Rasi. Tärkeät suhteet musiikki- ja festivaalialan muihin toimijoihin ovat käytössä koko ajan, vinkkejä vaihdetaan ympäri vuoden. Eri ohjelmanumeroiden järjestäminen ohjelmakarttaan vie paljon aikaa ja on pääosin Lankisen hoidettavana. Aikataulun tekeminen on palapelin palasten siirtelyä paikasta toiseen, kunnes kokonaisuus toimii. Ohjelmakartan rakentamista auttaa ohjelmapaikkamäärittely, jolloin oikean tyyppinen ohjelma sujautetaan oikeanlaiseen aikaan ja paikkaan. Festivaalihengen mukaan järjestetään tapahtumapaikkoihin myös sinne kuulumatonta ohjelmaa ja näin sekoitetaan yleisöjä, esiintyjä ja tapahtumapaikkoja keskenään. (Lankinen, 3.11.2008.)

Lainsuojattomat -festivaali

Angelika Meusel toimii yhdessä Rakastajat -teatterin perustajajäsenen Kai Tannerin kanssa festivaalin tuottajana ja taiteellisena johtajana. Erillistä dramaturgiaa festivaalilla ei ole. Lainsuojattomat -festivaalin alkuaikoina Rakastajat -teatterin ydinporukka hypäsi tapahtumatuottamisen maailmaan teatterikentältä. Festivaalin tekijöillä oli paljon kokemusta draaman tuottamisesta, mutta toisinaan festivaaleilla huomaa vieläkin, että jokin esitys olisi voinut olla esimerkiksi kestoaltaan lyhyempi tai toimia paremmin jossakin toisessa ohjelmapaikassa. (Meusel, 30.10.2008.)

Tampere Art Factory -festivaali

Festivaaliohjelmiston dramaturgia kehittyi tuotannon myötä ja ohjelmakiinnitysten kautta. Suuret linjat eri päiville lyötiin lukkoon jo syksyllä tuotannon käynnistyttyä ja ohjelmakartta tarkentui yksityiskohtien osalta TAF -viikolle saakka. Tarkat kohderyhmät ja festivaalin identiteetti olivat uuden festivaalin kohdalla vielä hatarat ja niinpä päädyttiin tarjoamaan kaikille kaikkea. (Tampere Art Factory, projektiraportti.)

Draaman kaarta sekä koko ohjelmistoon, että erityisesti avajaisiin suunnittelivat kaikki mahdolliset toimijat: tuottajat, ohjelmiston tuotantopäällikkö, taiteellinen johtaja, ohjaavat opettajat ja niin edelleen.

Jälkiviisaina voimme todeta, että koska kokemusta tämän mittaluokan tapahtumien tuotannosta ei tuotantoryhmässä ollut kenelläkään, yritettiin dramaturgiaa kiteyttää ohjelmistoon porukalla. Loppujen lopuksi dramaturginen suunnittelu jäi kuitenkin ajan, rahan ja osaamisresurssien puutteessa lapsenkenkiin.

6.4 Festivaalin sankari

Tutkimuksemme lähestyy Aristoteleen sankaria ja sankaruutta näkökulmasta, jossa festivaalikävijä on sankari. Tästä lähtökohdasta ajateltuna sankarin seikkailut voivat alkaa jo ennen varsinaista festivaalia: odotukset voimistuvat lipun oston yhteydessä puoli vuotta ennen tapahtumaa. Sankari luo ennakko-odotuksia kuulemansa perusteella: mitä lehdet kirjoittavat, kuinka kriitikot suhtautuvat, miten uusista esiintyjäkiinnityksistä viestitään, miten sankarin läheiset suhtautuvat?

Festivaalin mahdollisuudet vaikuttaa sankariin ennen tapahtumaa ovat markkinoinnillisia. Siksi onkin tärkeää ajatella tiedottamisen ja markkinoinnin toimenpiteitä ja aikatauluja myös dramaturgian kannalta. Mikä on sopiva aikajänne, jotta tiedotetut ohjelma-kiinnitykset ehtivät herättää ihmisten mielenkiinnon ja ennakkoliput ehditään myydä? Miten kauas ihmiset pystyvät tekemään suunnitelmia?

Rosenvallin (2007) mukaan sankari on henkilö, jolle festivaalin käsikirjoitus tehdään, mutta samalla tarinan sankari, joka pääsee sukeltamaan seikkailusta toiseen. Käsikirjoituksen pohjan luovat henkilöt ja henkilöiden väliset suhteet. Henkilön luonteen lisäksi kulloinenkin ympäristö vaikuttaa hänen reaktioihinsa. Henkilöllä on sokeita pisteitä, päähänpintymisiä, harhoja, kuvitelmia tai hän voi olla tunnekuohun, sairauden tai päihitteiden vaikutuksen alainen. Henkilö voi olla tuntemassaan tai vieraassa ympäristössä, yksin tai muiden seurassa, tuttujen tai muukalaisten ympäröimänä. (Emt., 264.)

Dramaturgin on asetuttava kävijän asemaan: Mistä tulen? Mistä unelmoin? Perinteisessä draaman tulkinnassa sankari on urhea hahmo, johon katsoja haluaa samaistua ja joka kohtaa erilaisia konflikteja (Leino 2003, 63-64). Ajatusmallissamme lähtökohta on toinen – sankari on kävijä, joka imee ympäristöstään vaikutteita, tunteita ja kokee vastoin-

käymisiä. Mallimme tavoitteena on tuoda esiin näkökulmaa, jossa festivaaleilta lähdettyään kävijä kokee onnistumisen tunteita ja mielihyvää uusista oivalluksista. Konfliktien voittamiseen liittyy voimakkaasti sankarin kasvu ja henkinen kehitys, uudenlainen tapa ajatella (Leino 2003, 63-64). Parhaimmillaan kokonaisvaltaiset kulttuuritapahtumat pystyvät tarjoamaan samaa.

Alkamisen ja loppumisen rajat voivat olla vaikeatulkintaisia: osallistuminen taideteokseen ja sen kokemiseen saattaa edellyttää monimutkaisia järjestelyjä kuten pukeutumista tai matkustusta poikkeukselliseen ympäristöön, jolloin osa esityksen merkityksistä syntyy niistä viittauksista ja tunteista, joita järjestelyt tuottavat. Katsojalle kokemus voi kuitenkin olla lähes mitä vain riippumatta siitä, mitä on tarkoitettu ja aiottu. Kokemus näyttämötaideteoksen alkamisesta voi myös olla mikä tahansa: jo aamulla luettu näytelmän käsikirjoitus, mieleen palautettu samanaiheinen elokuva tai aamupäivällä torilla kohdattu näyttelijä. Ne ovat tapahtumia, katsojan itsensä elämää maailmaa, jotka hänessä ovat kokemis- ja vastaanottohetkellä läsnä. Toisiin katsojiin häntä voi yhdistää jokin yhteinen suuri uutinen tai poliittinen ilmapiiri, jokin osa kontekstista tai asiayhteydestä, jossa taideteokseksi tarkoitettu tapahtuma tapahtuu, muuttuu osaksi teoksen kokemista haluttiin sitä tai ei. (Paavolainen 1999, 36-37.)

TAF oli kokonaisuudessaan upea sankaritarina - uuden aloittaminen ja siihen mukaan hyppääminen on aina uhkarohkeaa ja tietyn pisteen jälkeen ehkä jopa tyhmänrohkeaa sankaruutta. Ensimmäisen TAF -festivaalin sankareiksi nousivat kuitenkin kaikki festivaalille osallistuneet: niin rohkeat rahoittajat, tekijät kuin festivaalikävijätkin. Festivaali sai vieraakseen myös paljon kansainvälistä yleisöä, joten monenlaisia sankaritarinoita on varmasti muisteltu jälkikäteen ympäri maailman. Dramaturgisesti vahvin onnistuminen saattoikin olla kollektiivinen sankaruus ja uuden kokeileminen. Tilanne oli kaikille uusi ja vieras, mutta kokemuksen jälkeen syntyi katharsis, vapautuminen.

Yksilöllisyys ja sankarin asemaan hyppääminen ovat haasteita, joiden saavuttaminen dramaturgian keinoin vaatii paitsi rautaista ammattitaitoa, myös onnea ja katsojien heittäytymistä mukaan tarinaan. Yksi tapahtuma ei varmasti voi luoda yhtä montaa sankaritarinaa kuin sillä on kävijöitä, mutta se ei ole siitä vastuussakaan. Isojen festivaalien mahdollisuus piilee niiden monipuolisessa tarjonnassa, josta jokainen voi poimia itselleen oman seikkailunsa, kohdata konflikteja ja oppimalla itsestään jotain uutta, valita

ensi kerralla vielä kolahtavampia esityksiä. Festivaaleilla ihminen saa olla samaan aikaan yksilö että yhteisön jäsen ja ennen kaikkea itsensä ja ajatustensa haastaja.

6.5 Dramatisoinnin onnistumisen mittaaminen

Kulttuuristen kokemusten tutkimus on keskeistä humanistisissa tieteissä, joissa pyritään ymmärtämään inhimillisen kokemuksen koko kirjoa. Kokemuksen tutkimus on selkeä esimerkki tulkinnallisesta lähestymistavasta. Inhimillisiä kokemuksia eli sitä kokonaisvaltaista olemisen tilaa, jossa ihminen on suhteessa itseensä, muihin ja koko todellisuuteen ei voi kuitenkaan tutkia suoraan. (Sakaranaho, 1999, 89-90.)

Tutkijan on mahdotonta asettua kokijan päähän, nähdä tämän silmillä tai kuulla tämän korvilla. Siksi on tyydyttävä tulkitsemaan kokemuksen merkkejä, jotka voivat olla esimerkiksi kirjoitettua tekstiä tai eri tavoin toteutettua taidetta. Humanistisessa tutkimuksessa korostetaan myös sitä, ettei vain tutkittava ole kokija. Myös tutkija on kokeva olento ja siksi erilaiset kokemusten merkkien tulkinnat ovat puolestaan merkkejä lukuisista kokemusten kokemuksista, jotka vaihtelevat tulkitsijan mukaan. Jokainen tutkittava ja tutkiva tulkitsija on oman aikansa ja yhteiskuntansa kasvatti ja kulttuurinkantaja ja siksi hän, yksityisessä kokemuksessaan, havaitsee asioita laajemman merkitysjärjestelmän tai tulkinnallisen viitekehysten kautta. (Sakaranaho, 1999, 89-90.)

Tunteiden näkökulmasta kohtaukseen on mahdollista kirjoittaa vain tunne-elämyksiä. Elämys on katsojan kokema hetkellinen tunnekokemus, piikki, kun tunne kestää kauemmin. Tunne saavutetaan useamman kohtauksen yhteisvaikutuksella. (Vacklin, 2007, 225-226.)

Tiedämme, että draama on toiminnan synnyttämiä voimakkaita tunnetiloja ja että draaman tulee herättää kuohuntaa (Louhija 2008, 103). Tunnetilojen mittaaminen on ulkopuolisesti arvioimalla kuitenkin vaikeaa, lähes mahdotonta. Jokainen kävijä onkin vastuussa paitsi omasta katharsiksestaan, myös sen analysoinnista. Kävijäpalautteen kerääminen voikin olla festivaaleille paitsi arvio järjestelyiden sujumisesta, myös saavutusta tunnelatauksesta.

Jyväskylän Kesä –festivaali

Jyväskylän Kesä kerää palautetta internetsivustoilta sekä kiertävällä asiakaskyselyllä. Kiertävä asiakaskysely tehdään eri vuosina eri osioon (teatteriesityksiin, tapahtumatelttaan ja niin edelleen). Lisäksi aiheesta on tehty vuosien varrella asiakastutkimuksia. Kaikki palaute luetaan.

Ohjelmiston suunnittelijat ovat avoimia kaikenlaisille ideoille. ”Meillä on ollut sellainen periaate, että jos jollakin on hyvä idea niin tulkaa kertomaan niin tehdään se”, Lankinen (3.11.2008) toteaa.

Lainsuojattomat -festivaali

Festivaaleilla on useita tapoja kerätä palautetta. Lainsuojattomat -festivaali kuulee kommentteja kiitettävästi esityksistä ja järjestelyistä suullisesti. Järjestävä taho pyrkii olemaan näytöksissä ja festivaalialueella yleisön joukossa mahdollisimman paljon koko tapahtuman ajan. Edellisenä vuotena toteutettu kirjallinen lomake ei innostanut festivaalikävijöitä palautteen antoon. Joskus palautetta kantautuu Rakastajat -teatterin korviin myös festivaalin jälkeen, muiden teatterin näytösten yhteydessä. (Meusel, 30.10.2008.)

Tampere Art Factory -festivaali

Tampere Art Factory:ssa kävijäpalautetta ei varsinaisesti kerätty, sille ei löytynyt luontevaa paikkaa, aikaa eikä tekijöitä. Festivaalivieraat saivat tuki jättää taideterveisensä maaliseinalle, joka täyttyikin värikkäistä viesteistä.

Järjestäjät osallistuivat tapahtumaan yleisön joukossa kierrellen ja eri tapahtumapaikoissa vierailen. Näin korviin kantautuikin välittömästi palautetta ja omat aistimukset ovat tärkeää materiaalia seuraavia tuotantoja ajatellen.

Työryhmän sisällä palautetta festivaalin kulusta kerättiin seinään kiinnitetyin lappusin, johon palautteen pystyi jättämään nimimerkin kanssa tai ilman.

7 Yhteenveto

Tutkimus osoitti, että laajoilla festivaaleilla, joissa ohjelmisto on laaja ja esityksiä esitetään useassa paikassa, dramatisoinnin onnistuminen on haasteellista ja aina kiinni myös katsojan eläytymisestä, hänen ohjelmavalinnoistaan ja niistä muodostuvasta kokonaisuudesta. Kun ajatellaan koko festivaalin ohjelmiston dramaturgiaa, varsinaisena dramaturgina toimii kävijä itse: kuuluuko ohjelmistoon komediaa, tragediaa, musiikkia vai lausuntaa? Entäpä missä järjestyksessä?

Festivaalin ohjelmistojen suunnittelijat voivat luoda erilaisia dramaturgisia ohjelmistotarjottimia, mutta se, saavuttaako kävijä tavoiteltua katharsista, on usean tekijän summa. Festivaalikävijän katharsis voi muodostua yhden esityksen, kuten festivaaliklubin aikana. Toisaalta kävijä voi vieraillla festivaaleilla koko festivaalin ajan ja hän saattaa kokea katharsiksen joko joka ilta, festivaalin viimeisenä iltana tai vaikkapa vasta kotimatalla.

Tutkimuksen mukaan festivaali voi rakentaa ohjelmakarttaansa niin sanottuja polkuja, joita seurailemalla kävijä löytää itseään kiinnostavia esityksiä (Meusel, 30.10.2008; Lankinen, 3.11.2008). Näitä polkuja käsikirjoittamalla draaman kaaren mukaisesti festivaalilla on mahdollisuus tarjota kävijöilleen mieleenpainuvia kokemuksia, joita edeltää Aristoteleen draamateorian mukainen jännitys ja jotka päättyvät katharsikseen. Kohdeyhmäsuunnittelu ja tarkasti suunnattu markkinointi ovat yksiä vaihtoehtoja, joilla voidaan osoittaa yleisölle juuri heille suunniteltu polku.

Tampere Art Factory ei onnistunut luomaan ohjelmistoonsa niin selkeää runkoa, että ihminen olisi voinut löytää vaivatta tiensä juuri hänelle suunnatun ohjelman äärelle. Sisääntuloporteilla jaettiin käsiohjelmia, mutta ohjelmanumerot eivät rytmittäneet kävijöiden käyttäytymistä toivotulla tavalla avajaisten jälkeen. Vieraat olivat kiinnostuneet luonnollisesti mahdollisten tuttujensa lopputöistä, ja muu ohjelma saattoi jäädä toissijaiseksi. Lauantaina suurin ohjelman rytmittäjä oli näyttelyiden sulkeutuminen ennen bändien esiintymistä, joka latisti tunnelmaa, mutta toisaalta keräsi ihmiset kokoon seuraamaan esiintymislavan ohjelmanumeroita.

Mielenkiintoista on huomata, että tutkimuksemme alussa määritellyt kaksi- ja kolminäytöksisyydet ovat selvästi havaittavissa kaikkien kolmen festivaalin ohjelmistoissa. TAF -festivaalilla erityisesti avajaiset jakautui selkeästi erottuvaan kolmeen osaan. Sa-

maa on havaittavissa Jyväskylän Kesä -festivaalien koko ohjelmistossa. Kaksinäytöksisyys on erityisesti teatterille tyypillinen jako - ei siis ihme, että se voidaan helposti erottaa Lainsuojattomat -festivaalin kokonaisuudesta. Jaotteluun vaikuttavat monet seikat, kuten eri viikonpäivät suhteessa viikonloppuun, mutta ohjelmistot jakautuvat myös dramaturgian mukaan. Sisällön jakautuminen eri näytöksiin tuntuu olevan länsimaisen ihmisen vallalla oleva ajattelutapa. Katsojat ja osallistujat tiedostamattaan jopa etsivät sitä. Sen puuttuminen tai heikkous voi saada ihmiset tuntemaan kokonaisuuden hajanaiseksi kuten TAF -festivaalin viikonlopun kokonaisohjelmistossa.

Dramaturgia syntyy festivaaleille huolellisella ja ammattimaisella infrastruktuurin suunnittelulla, mutta on aina riippuvainen myös laadukkaasta sisällöstä ja ihmisistä. Kuten TAF:ia arvioidessa voidaan huomata, pelkät toimivat puitteet eivät riitä takaamaan draaman kehittymistä festivaalin ohjelmistossa tai kävijöiden tunnelmissa. Muukaansa tempaava tunnelma voi syntyä festivaalille vain, jos hyvän infrastruktuurin ympärille pystytään rakentamaan uskottavat kävijätarinat ja ripaus onnea. Kävijät ovat lopulta se ratkaiseva tekijä, joka vaikuttaa tunnelman syntymiseen tai syntymättömyyteen. Paavolainen (1999) kiteyttää esittävän tapahtuman paradigmaksi: Tapahtuma vaatii rakenteellisia edellytyksiä ja kulttuurisia yhteyksiä. Lisäksi on muistettava pohtia yksittäisten tapahtumien suhdetta tapahtumien kokonaisuuteen. Tärkeintä on nostaa tapahtumaan osallistuvat ja sen mahdollistavat subjektit täysvaloon. (Emt. 37.)

Länsimaiselle ihmiselle tuttu tarinankerrontamalli, Aristoteleen teorian mukainen draaman kaari auttaa kävijää hahmottamaan kokonaisuuden ja ymmärtämään, mitä festivaali hänelle haluaa viestittää. Tutkimus osoitti, että samaa tarinankerrontamallia on mahdollista käyttää soveltuvin osin myös festivaalin käsikirjoituksessa.

Lähteet

Painetut lähteet

Aristoteles. 335-322. *Runousoppi*. Suom. Pentti Saarikoski. Suomentanut ilmestynyt ensimmäisen kerran 1967. Keuruu: Otava.

Esslin, M. 1980. *Draaman perusteet*. Suomentanut Sirkka Heiskanen-Mäkelä. Jyväskylä: Gummerus.

Field, S. 1984. *Screenplay: The Foundations of Screenwriting. A step-by-step guide from concept to finished script*. 3. painos. New York: Dell Publishing.

Getz, D. 1997. *Event Management & Event Tourism*. New York: Cognizant Communication Corporation

Hiltunen, A. 1999. *Aristoteles Hollywoodissa*. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Hosiaislouma, Y. 2003. *Kirjallisuuden sanakirja*. Juva: WSOY.

Immonen, H. 2004. *Valinnat markkinoinnissa*. Oy Abilitas Ab.

Jyväskylän Kesä. 2008. Käsiohjelma.

Kainulainen, K. 2005. *Kunta ja kulttuurin talous*. Tampere: Tampere University Press.

Lainsuojattomat IX. 2008. Käsiohjelma. Pori: Rakastajat-teatteri.

Leino, T. 2003. *Sanoista eläviä kuvia: Käsikirjoittajan opas*. 1. painos. Keuruu: Otava.

Paavolainen, P. 1999. *Teatterin ja tutkimuksen vaihtuvat ohjelmat: Taideteoksen rajat ja tapahtuma*. Teoksessa Pia Houni & Pentti Paavolainen (toim.) *Taide, kertomus ja identiteetti*. Helsinki: Teatterikorkeakoulu. Julkaisusarja: Acta Scenica 3.

Siltanen, J. 2003. *Tarina sähköisissä viestimissä*. Teoksessa Elina Hirvonen (toim.) *Käsikirjoittaminen*. 1. painos. Helsinki: Art House.

Tampere Art Factory. 2008. Käsiohjelma. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu.

Vacklin, A. & Rosenvall, J. & Nikkinen, A. 2007. *Elokuvan runousoppia, Käsikirjoittamisen syventävät tiedot*. Keuruu: Like.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2003. Tapahtuma on tilaisuus – opas onnistuneen tapahtuman järjestämiseen. Helsinki: Hakapaino

Waterman, S. 1998. Carnivals for elites? The cultural politics of arts festival. *Progress in Human Geography*.

Painamattomat lähteet

[<http://www.festivals.fi/index.php?s=4&t=6&lang=fin>]. 2007. Finland Festivals - kotisivu (Luettu 25.10.2008).

[<http://www3.jkl.fi/historia/teemat/jyvaskylankesa/>]. (Luettu 24.10.2008.)

[<http://www.jyvaskylankesa.fi/>]. Jyväskylän Kesä -festivaalin kotisivu. (Luettu 24.10.2008.)

Jyväskylän Kesä –festivaalin ohjelma

<http://www.jyvaskylankesa.fi/?action=alaryhmat&RYHMA=58>

Jyväskylän Kesä –festivaalin info

<http://www.jyvaskylankesa.fi/?action=alaryhmat&RYHMA=4>

[<http://www.rakastajat.com>]. Rakastajat -teatterin kotisivu. (Luettu 22.10.2008).

Lainsuojattomat -festivaali

<http://www.rakastajat.com/sivu.aspx?taso=0&id=19>

Rakastajat -teatterin historia ja yleistiedot

<http://www.rakastajat.com/sivu.aspx?taso=1&id=49> (otsikko Rakastajat lyhyesti)

[<http://www.tampereartfactory.fi/taf08>] Tampere Art Factory –festivaalin kotisivu (Luettu 1.11.2008).

[<http://www.wikipedia.fi>]. Wikipedia, vapaa tietosanakirja. (Luettu 20.10.2008)

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Dramaturgia>

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Draama>

http://fi.wikipedia.org/wiki/Jyv%C3%A4skyl%C3%A4n_kes%C3%A4

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Festivaali>

Heikkinen, Mikko-Pekka. 2006. *Kesätapahtumat keränneet ennätysyleisön.* Helsingin Sanomat -verkkolehti.

[<http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/Kes%C3%A4tapahtumat+ker%C3%A4nneet+enn%C3%A4tysyleis%C3%B6n/1135220845774>]. (Luettu 25.10.2008)

Hotinen, Juha-Pekka. *Hot Spot: Dramaturgia.*

[<http://www2.teak.fi/teak/Teak108/11.html>]. (Luettu 26.10.2008)

Uronen, Ilkka. *Kohtauksia paperilla.* [<http://yle.fi/tv1ope/kohtauksia/kohtmain.shtml>]. (Luettu 26.10.2008)

Haastattelut

Lankinen, Mari. 2008. Henkilökohtainen haastattelu 3.11.2008. Jyväskylän Kesä -festivaalin tuottaja.

Meusel, Angelika. 2008. Puhelinhaastattelu 30.10.2008. Rakastajat-teatteri/Lainsuojattomat -festivaaliorganisaatio.

Liitteet

Liite 1 Kysymysrunko

Liite 2 Jyväskylän Kesä -festivaalin ohjelma 2008

Liite 3 Lainsuojattomat -festivaalin ohjelma 2008

Liite 4 Tampere Art Factory -festivaalin ohjelma 2008

Liite 5 Tampere Art Factory -projektiraportti

Kysymysrunko

1. Haastateltavan taustatiedot

- a) Kuka olet?
- b) Mitä työnkuvaasi kuuluu? Millaisia tyypillisiä työtehtäviä sinulla on?
- c) Miten päädyit nykyiseen työhösi? Mainitsetko lyhyesti omaa koulutus- ja työtaustaasi.

2. Katsaus vuoden 2008 Lainsuojattomat -festivaaliin

- a) Milloin suunnittelu alkoi ja mitä tehtiin ensiksi?
- b) Miten suunnittelu eteni pääpiirteittäin ensimmäisestä vaiheesta avajaishetkeen. Voidaanko suunnittelua jakaa vaikkapa vuoden ajalle, kuukausittain?
- c) Mihin ohjelmakohtaan suunnittelussa panostettiin eniten ts. mikä muodostui kuluneen vuoden ohjelman huipennukseksi? Miksi?

3. Lainsuojattomat IX -festivaalin kulku: sen alku ja loppu

- a) Miten tapahtuma alkoi?
- b) Miten se loppui?
- c) Oliko siinä muita kohokohtia? Miten ne valittiin vai muodostuivatko ne sattumalta tapahtuman kuluessa?

4. Festivaalin kävijä ohjelman suunnittelussa

- a) Miten useat eri tapahtumapaikat ja useat eri esiintyjäryhmät vaikuttavat ohjelmakartan dramaturgiseen suunnitteluun?
- b) Valitsevatko kävijät ohjelmistosta sattumanvaraisesti haluamansa ohjelmanumerot vai pyritäänkö kävijöitä ohjailemaan ohjelmakartan avulla?
- c) Millaista palautetta kävijöiltä saadaan? Miten sitä kerätään?

5. Koko tapahtuman kohokohta – huipennus (kohdassa 2:c määritelty tapahtuma). Miten koko tapahtuman kohokohta saa muotonsa.

- a) Kuinka tarkasti ohjelma on käsikirjoitettu?
- b) Eteneekö ohjelma lineaarisesti: esitystä seuraa aina entistä näyttävämpi esitys?
- c) Miten huipennuksen jännite saadaan säilymään, jottei se ala toistamaan itseään?

KIITÄMME

päärahoittajiamme

Jyväskylän kaupunkia, Jyväskylän maalaiskuntaa ja Opetusministeriötä.

Lisäksi kiitämme yhteistyökumppaneitamme:

Keskisuomalainen, Kesko, Keski-Suomen Osuuspankki, Avara, Korpilahden kunta, Korpilahden seurakunta, Alkio-opisto, Humak, Keskimaa, Jyväskylän kaupunginteatteri, Jyväskylä Sinfonia, Autotalo Laakkonen, Jyväskylän kaupunginkirjasto, Jyväskylän kaupunkiseurakunta, Jyväskylän maaseurakunta, Senaatti-kiinteistöt, Jyväskylän yliopisto, Petäjäveden seurakunta, Petäjäveden Vanhan kirkon säätiö, Lemettilän tila, Keski-Suomen elokuvakeskus, Mäki-Matin perhepuisto, Poppari, Ravintola Figaro, Sonaatti Oy, Nikolainkulman neuvonta- ja lipunmyynti, Elävä kaupunkikeskusta ry, Jyväskylän Energia, Kylä Kelpaa-hanke (Korpilahti), Imatra Big Band -festivaali, Kihaus, Kaustinen Folk Music Festival, Nätsi, Jelmu ry, Tanssiteatteri Kramppi, Sisä-Suomen tanssin aluekeskus, London International Mime Festival, VR, Keuruun kaupunki, Paviljonki Oy, FestWing, Fortum, Karstulan kunta, Kannonkoski

Compagnie Bodecker & Neander
(Saksa) ke 9.7. kaupunginteatterin
isolla näyttämöllä.

Jyväskylän Kesä hurmaa

Festivaalien nuorekkaaseen ja samalla iäkäimpiin kuuluva Jyväskylän Kesä hurmaa monipuolisuudellaan.

Tänä kesänä ohjelmistossa on muun muassa useita isoja kokoonpanoja ja kaksi paikallista kantaesitystä. Tarjontaa on 50-jäsenisestä sinfonisesta puhallinorkesterista sevilalaiseen voimakkaita tunteita herättävään flamencoön ja lastenohjelmista klubi-iltoihin; katuesityksiä ja vanhan kirkon rauhaa. Sanattoman teatterin kansainvälinen tarjonta ottaa huomioon vaativan nuoren ja aikuisen katsojan.

Avajaiskonsertti järjestetään Korpilahdella kuin tulevaa ennakoiden. Uusi Jyväskylä syntyy vuoden 2009 alussa, jolloin kaupunki, maalaiskunta ja Korpilahti muodostavat Suomen seitsemänneksi suurimman kaupungin.

Kaupunkiseutujen kärkikaartiin kuuluvassa Jyväskylässä luotetaan myös kulttuurin vetovoimaan. Vahvan sivistys- ja koulukaupungin luovuus ja osaaminen tukevat matkalla menestykseen.

Jyväskylän Kesä on asukkaiden ja kesävieraisten yhteinen kohtaamispaikka.

Tervetuloa nauttimaan Kesästä!

Markku Andersson
Jyväskylän kaupunginjohtaja

Programme in English at www.jyvaskylankesa.fi

Avajaiskonsertti	5-9
Konserttikesä	5-9
Kristoforos	5
Sinfoninen puhallinorkesteri Sisu	6
Emmanuel Lutheran Church Choir (Etelä-Afrikka)	7
Isabel Bayón Flamenco Company (Espanja)	8-9

Sanaton teatteri	10-15
Tanssiteatteri MINIMI	10
Tanssisooloija	11
Compagnie Bodecker & Neander (Saksa)	12
Tanssiteatteri Kramppi	13
blackSKYwhite (Venäjä)	14
Spymonkey (UK)	15

Kesäklubit	16-25
Tapahtumateltilta:	
Ismo Alanko Teholla	16
UMO Jazz Orchestra, Vernerin Pohjola, Sonny Heinilä: Agatha	17
Seela Sella seisaallaan	18
Campbell Brothers (USA)	19
Stand Uppia	20
Maarit Hurmerinta Sound Gallery	21
liro Rantala New Trio feat. Flow Mo	22
Poppari:	
Captain Cougar	23
Stockholm Lisboa Project (Ruotsi/Portugali)	23
Gabro & Frank and the Irrationals ja Dj Apostoli	24
Duo Eva Alkula ja Tomoya Nakai (Japani)	24
Maria Gasolina ja Dj Anna S.	25

Koko perheen Kesä	26-29
Täititrio: Sukellus siniseen	26
Lyhytelokuvia lapsille	26
Klovnit Kurina ja Porina: Kattilatoimisto	27
Nukketeatteri Rooma: Äkelistäkkelis	27
Musiikkiteatteri Kapsäkki: Alli Huuppa	28
Aarresaari – koko perheen tapahtuma	29

Kurssit	30-32
Lasten kurssit: Sirkuskoulu, Parkour	30
Spymonkey (UK), Parkour, Lattia-akrobatia ja ilma-akrobatia	31-32

“Mitä noi tekee?!”	33
---------------------------------	----

Lipunmyynti, ohjelma, esityspaikat	34-35
---	-------

ville rusanen

Avajaiskonsertti & illanvietto ti 8.7. Avajaiskonsertti (uusinta) ke 9.7.

Jyväskylän Sinfonia, johtaa Hannu Koivula
Helena Juntunen sopraano, Ville Rusanen baritoni

☀ Kesän avajaiskonsertin ohjelma tarjoaa todellisia oopperamusiiikin helmiä! Luvassa on rakastettuja aarioita ja duettoja mm. Mozartin oopperoista Figaron häät, Così fan tutte ja Taikahuilu sekä hieman romanttisemman oopperamusiiikin klassikoita.

Konsertin toisena solistina laulava Helena Juntunen on yksi tämän hetken valovoimaisimmista kansainvälistä uraa luoneista nuorista sopraanoistamme. Hänen viimeisimpiin saavutuksiinsa kuuluu loistavan vastaanoton saanut debytointi Wienin Juhlaviikoilla. Juntusen rinnalla nähdään Suomen Kansallisoopperan solistitehtävistä tuttu baritoni Ville Rusanen. Rusanen uran merkkipaaluihin kuuluvat mm. voitot Lappeenrannan laulukilpailuissa sekä Erkki Melartin kamarimusiikkikilpailuissa. Konsertin johtaa Hannu Koivula, joka toimii Vaasan kaupunginorkesterin kapellimestarina ja Vesterås Sinfoniettan taiteellisena johtajana.

Ke 9.7. konsertin bussikuljetus: Jyväskylän Liikenteen bussi lähtee Harjukadun tilausajolaiturista klo 17.30, Muurame Shell klo 17.45, paluu konsertin päätyttyä. Hinta 12 euroa, yhteen suuntaan 6 euroa. Maku bussissa. Varaukset 4.7. mennessä: Nikolainkulman lipunmyynti (014)624 901.

Ryhmiä väliaikakahvitus: varaukset 4.7. mennessä ritva.suokas@evl.fi, puh. 040 752 6856

Ti 8.7. ja ke 9.7. klo 19

Korpilahden kirkko,

Liput ti 8.7. 92 euroa, sis. Kesäillanvieton Alkio-opistolla. Liput ke 9.7. 34/30/10 euroa.

9.7. konsertin liput Päijänteen Kirja, Isämatintie 1, Korpilahti (014) 821 760.

Kristoforos to 10.7. ja pe 11.7.

Eija Ahvo, Toni Edelmann,
Musica-kuoro johtajanaan Pekka Kostainen,
Pauliina Kallio (harppu), Sakari Kukko (puhaltimet),
Matti Kallio (harmonikka)

Sävellys: Toni Edelmann
Libretto: Manfred Karge (suom. Eve Kuismin)
Ohjaus: Louise Frost

☀ Toiveuusinta viime kesältä. Erittäin lämpimän vastaanoton saanut näyttämöllinen teos esitetään Petäjäveden kaulissa Vanhassa Kirkossa.

Itävaltalainen vuorten tyttö Laura tekee matkan Petäjävedelle vesiteitse. Hän haluaa tulla haudatuksi Petäjäveden Vanhan kirkon kirkkomaahan. Matkalaisten suojeluspyhimys Kristoforos auttaa häntä Päijänteen myrskyissä ja epäilyksen hetkillä.

Unescon maailmanperintöluetteloon kuuluva Vanha kirkko, sen maaseutuympäristö ja saarnastuolin Kristoforos-patsas ovat toimineet saksalaisen näytelmäkirjailija Manfred Kargen ja säveltäjä Toni Edelmannin innoittajina.

”...kokonaisvaltainen teos heijastelee
elämän valoja ja varjoja.”
Keskisuomalainen

Kristoforos-ohjelmakirja ja CD ilmestyvät kesäkuussa 2008. Tiedustelut ja tilaukset: tilaus@kirjapaja.fi • www.kirjapaja.fi

To 10.7. ja pe 11.7. klo 19

Petäjäveden Vanha kirkko,
tie nro. 23, Petäjävesi.

Liput 18/10 euroa, yhteislippu: konsertti, lohivoileipä ja kahvi 23 euroa. Kesto 60 min, ei väliaikaa.

Kahvitus konsertin jälkeen Lemettilän tilalla, n. 400 m kirkolta

www.petajavesi.fi/tapahtumat

2.–27.7. Veikko Hirvimäen ja Francoise Jaquet'n taidenäyttely Pappilassa

11.–13.7. Takonäyttely Pappilan makasiinissa

Avoinna ti-pe klo 12–18,
la-su klo 12–16

Studio Alias Sami Tirronen

atso almila

Laura Honkimäki

jukka harju

www.sisumusic.fi

Sinfoninen puhallinorkesteri Sisu pe 11.7.

johtaa Atso Almila
Jukka Harju käyrätorvi

Ahti Karjalainen: Partita n:o 1 op. 4,
Keski-Suomelle, op. 58

Kirmo Lintinen: Käyrätorvikonserto
(Tilausteos, kantaesitys)

Einojuhani Rautavaara: Cantus Arcticus,
konserto linnuille ja orkesterille op. 61

Uuno Klami: Kalevala-sarja, op. 23

★ Viisikymmentähenkinen suuri Sinfoninen puhallinorkesteri Sisu kantaesittää **Atso Almilan** johdolla Kirmo Lintisen Käyrätorvikonserton. Tilausteoksen tulkitsee virtuoottinen **Jukka Harju**. Konsertissa kuullaan myös jyväskyläläisen Ahti Karjalaisen säveltämä arkistoharvinaisuus; vaskiyhtyeelle sovitettu Partita. Sipi-suomalaisessa ohjelmistossa leikkitelevät puhallinmusiikin kaikki sävyt ja mahdollisuudet, sinfonisen musiikin koko kirjo.

Solistina kuultava Jukka Harju voitti kansainvälisen Holger Fransman -käyrätorvikilpailun 2005. Seuraavana vuonna Lieksan Vaskiviikot nimesi hänet Vuoden Vaskisoittajaksi.

Saarijärvellä syntynyt Kirmo Lintinen on monipuolinen ja ennakkoluuloton muusikko, joka on kotonaan niin jazzin kuin klassisenkin musiikin parissa säveltäjänä, sovittajana, instrumentalistina ja kapellimestarina. Tilaussävellys, jonka hän on räätälöinyt Jukka Harjulle saa käyrätorven soiton ihailijat haukkomaan henkeä.

Pe 11.7. klo 19

Taulumäen kirkko,
Lohikoskentie 2.

Liput 20/10 euroa. Kesto n. 120 min, sis.välilajan.

Konsertti uusitaan Tampereella Aleksanterin kirkossa la 12.7. klo 19.

Emmanuel Lutheran Church Choir (Etelä-Afrikka) la 12.7.

★ Lukuisissa kuorokilpailuissa palkittu Emmanuel Lutheran Church Choir toimii kiinteässä yhteydessä paikallisen luterilaisen kirkon kanssa, mutta on luonteeltaan varsin epätavallinen jopa afrikkalaiseksi kirkkokuoroksi. 40-henkisen kuoron laulajat edustavat kaikkia Etelä-Afrikan afrikkalaisperäisiä etnisiä ryhmiä zuluista xhosaan ja pedeistä vendoihin. Ja tämä näkyy ja kuuluu kuoron ohjelmistossa, joka sisältää perinteistä kuorolaulua tansseineen, värikkäine asuineen ja rumpuineen.

La 12.7. klo 21

Kaupunginkirkko,
Kirkkopuisto.
Liput 18/10 euroa. Kesto n. 90 min.

"La Puerta Abierta -teos on ovi vapauteen. Se ei ole vain yksi ovi, vaan monia ovia. Ovia, jotka kuvaavat inspiraatiota ja miellukuvitusta sekä sisäistä maailmaani, ajatuksiani ja tunteitani. Kaiken oppimani ja elämäni olen suodattanut tähän teokseen tavoitellen vapauden tunnetta – tunnetta ja tilaa, jossa voin antaa kaikkeni."
Isabel Bayón

"Hetä esiripun avauduttua ja tanssijan hitaasti liikkeessa kohti valoa tunnelma salissa sähköistyi."
Ballet Magazines

Isabel Bayón Flamenco Company (Espanja): La Puerta Abierta (*Avoim ovi*) la 12.7.

Vierailu on jatkoa maineikkaiden flamencotähtien ensi-illoille Jyväskylässä.

✦ Sevillalainen Isabel Bayón aloitti tanssin opiskelun 5-vuotiaana. Lapsitähtenä aloittanut tanssija on ollut yli 30 vuotta alalla esiintyen lukuisilla festivaaleilla eri puolilla maailmaa. Monista alan palkinnoista viimeisin hänelle ojennettiin Sevillan Biennialissa 2006.

Flamencon eri tekniikat loistavasti hallitseva Bayón korostaa flamencon perinteitä, luonnollisuutta, aistillisuutta ja ilmaisukykyä, mutta myös jatkuvaa uudistumista. Esikuvikseen hän mainitsee Matilde Coralin, Mario Mayan ja Manolo Marínin. Ennen oman ryhmänsä perustamista Bayón tanssi monissa ryhmässä muiden flamencotähtien kanssa, esim. Mario Maya, Israel Galván, Javier Barón ja Manolo Marín. Ballet Nacional de España ja Andalusia Dance Company ovat tilanneet häneltä koreografioita.

La Puerta Abierta on tanssija Isabel Bayónin ja viiden muusikon teos.

www.isabelbayon.com

La 12.7. klo 19

Paviljonki,
Messukatu 10.
Liput 36/32/10 euroa. Kesto 75 min, ei väliaikaa.

Tanssiteatteri MINIMI: Kukaan ei katso ti 8.7.

Kielletty alle 13-vuotiailta

Koreografia: Arja Tiili
Valosuunnittelu:
Sam Siltavuori
Sävellykset ja äänisuunnittelu: Kasper Laine
Äänimestari: Kati Koslonen
Pukusuunnittelu: Mirkka Nyrhinen
Esiintyjät: Reetta Hyvärinen,
Tuomas Juntunen, Sampo Kerola,
Antti Lahti, Riikka Puimalainen

✦ Minimi liikkuu tarkkanäköisesti ajan hermolla tarttuen jokapäiväisiin, vakaviin ja hymyilyttäviin aiheisiin: ihmisyyteen, kiusauksiin, rakastumiseen, tuulipukuihin ja ruisleipään. Vuoden Teatteriksi 2007 valitun ja 16 vuotta toimineen Minimien esitykset ovat raikaita ja rehellisiä.

Kukaan ei katso on absurdi, yllätyksellinen ja humoristinen. Viiden hengen kriminaalikopla mielenterveysosastolta selvittelee kiihkeän hienostelemattomasti välejänsä toden ja kuvitelmiensä välimaastossa. Se on tanssillinen tribuutti Tarantinon klassikkoelokuvalle Reservoir Dogs. Luvassa on mustalla huumorilla höystettyä tanssia ärhäkällä energialla. Ensi-ilta Kuopio Tanssii Soi 2007.

Ti 8.7. klo 20

Kaupunginteatteri,
iso näyttämö, Vapaudenkatu 36.
Liput 22/18/10 euroa. Kesto 50 min.

Tanssisooloja ke 9.7.

Flow Mo Crew
Nora Nenonen: Lepidophobia
Hanna Savolainen: Kutkutus

✦ Flow Mo on suomalainen breakdancen ja katutanssin pioneeriryhmä. Viime vuonna se esiintyi, kilpaili, tuomari ja opetti yli 15 maassa. Jussi Sirviöltä, Johannes Haltuselta ja Topi Tateishiltä nähdään illassa omat soolot sekä lyhyt kuvadokumentti. Tanssija Nora Nenosen teos Lepidophobia saa taustalleen jännittäviä videotaiteilija Päivi Hintsasen flash-animaatioita. Kaisa Torkkelin koreografian Kutkutus tanssii Hanna Savolainen. Luvassa kutkuttava katsojakokemus intialaisvaikutteisen musiikin ja nykytanssin keinoin.

hanna savolainen

nora nenonen

Ke 9.7. klo 18

Kaupunginteatteri,
pieni näyttämö, Vapaudenkatu 36.
Liput 16/10 euroa. Kesto n. 50 min

Compagnie Bodecker & Neander (Saksa): Out of the Blue ke 9.7.

Yli 8-vuotiaille

✦ Duon vuonna 1996 perustaneet Alexander Neander (Ranska) ja Wolfram von Bodecker (Saksa) ovat opiskelleet Marcel Marceaur koulussa Pariisissa. He toimivat vuosia maailmankuulun miimikko Marceaur ryhmässä ja henkilökohtaisina avustajina. Musiikki on heidän innoituksensa lähde. ”Visual Concert” -otsikon alla duo on esiintynyt mm. Stuttgart Chamber Orchestran, Leipzig Gewandhausin ja Lontoolaisen Arditti Quartetin miimisinä solisteina.

Out of the Blue on miiminen ja musiikillinen tarina kontrabasson katoamisesta ja salamatkustajasta. Se on syntynyt ”théâtre noir” -tekniikan, esineteatterin, mimiikan, taikuuden ja musiikin keinoin. Ohjaus on ranskalaisen Philippe Gentyyn -ryhmässäkin vaikuttaneen Lionel Ménardin käsialaa.

”Yksi vuoden parhaista
esityksistä.”

Berliner Morgenpost

Ke 9.7. klo 20

Kaupunginteatteri,
iso näyttämö, Vapaudenkatu 36.

Liput 22/18/10 euroa. Kesto 75 min, ei väliaikaa.

Figaron festivaalimenu: www.figaro-restaurant.com

Matti Salmi

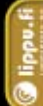
Tanssiteatteri Kramppi: Montparnasse 0522 to 10.7., pe 11.7. ja la 12.7.

Kantaesitys

”Tiedätkö, mitä Pariisissa tapahtuu
juuri ennen auringonousua?”

✦ Montparnassen kadut ovat todellinen kulttuurien sulatusuuni. Tanssiteatteri Krampin suurteos sisältää brasilialaista capoeiraa, kiinalaista akrobatiaa, ranskalaista parkouria ja amerikkalaista nykyjazzia, jotka sidotaan yhteen länsimaisella nykytanssilla. Teos on yli 20 jyväskyläläisen fyysisten lajien osaaajan voimainkoitos. Teoksen johtava koreografi on Hannu Sompinmäki. Musiikista vastaa jyväskyläläinen Gross-Point Groove -yhtye.

To 10. – la 12.7. klo 18

Tanssisali Lutakko,
Schaumaninkatu 3

Liput 14/10 euroa. Kesto n. 60 min.

www.kramppi.fi/montparnasse0522

www.blackskywhite.ru

blackSKYwhite (Venäjä): Astronomy for Insects to 10.7.

Yli 14-vuotiaille

☛ blackSKYwhite on perustettu vuonna 1986 Moskovassa. Kulttiryhmä edustaa Antonin Artaudin luomaa teatterityyliä. Kauneuden ja kauhun maailmaan sijoittuvat teokset on palkittu useilla kansainvälisillä festivaaleilla (mm. Edinburgh Fringe; Mimos Festival; Zurich Theater Spektakel). Ryhmä ei kerro tarinoita, vaan se heijastaa todellisuutta vääristävien peilien kautta, liikuen ihmisen sisäisen ja ulkoisen maailman rajapinnoilla. Kuten Derevo ja Akhe myös blackSKYwhite edustaa uuden aallon venäläistä vaihtoehtoteatteria.

Astronomy For Insects on raju teos muutoksen tiellä olevasta maasta. Se on visuaalisesti häikäisevä. Näyttelijöiden työskentely on äärimmäisen taitavaa, jota musiikki vielä tehostaa. Ohjaus on ryhmän perustajan Dimitry Aryupinin ja sen esittävät Anton Mozgalev, Andrey Oleynikov ja Marchella Soltan.

"Se on kyllä tajunnan räjäyttävä teos."
Daily Telegraph

To 10.7. klo 20

Kaupunginteatteri,
iso näyttämö, Vapaudenkatu 36.
Liput 26/22/10 euroa. Kesto 70 min, ei väliaikaa.

Figaron festivaalimenu: www.figaro-restaurant.com

Spymonkey (UK): Stiff pe 11.7. ja la 12.7.

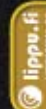
Esityksessä puhutaan helppoa englantia.
Yli 12-vuotiaille

☛ Mustan brittikomedian kirkkaimpiin tähtiin kuuluva, kansainvälisesti palkittu ryhmä saapuu kolmannen kerran Jyväskylän Kesään. Monty Pythonin, Marx Brothersien ja Samuel Beckettin henki on vahvasti läsnä Cal McCrystalin ohjaamassa teoksessa. Stiff on tarina draamakirjailija Forbes Murdstonin vaimon hautajaisista, joista on määrä tulla ikimuistoiset... Aitor Basauri (Espanja), Petra Massey (UK), Toby Park (UK) ja Stefan Kreiss (Saksa) saavuttivat tällä teoksella kansainvälisen läpimurtonsa vuonna 2000. Vuosina '03–05 ryhmä oli mukana huippusuositussa Cirque du Soleilin Zumanity-teoksessa, jota varten Las Vegasin rakennettiin oma teatteritila.

*"Sanonta 'melkein kuolin nauruun'
saa todellisen merkityksen
Stiffin yhteydessä."*
The Times

"Tappavan varma hitti."
The List

Pe 11.7. ja la 12.7. klo 20

Kaupunginteatteri,
iso näyttämö, Vapaudenkatu 36.
Liput 26/22/10 euroa. Kesto 75 min, ei väliaikaa.

Figaron festivaalimenu: www.figaro-restaurant.com

www.spymonkey.co.uk

Telttaklassikko saapuu uudelleen Kesään

ja klubien esiintymisareenaksi kohoaa tunnelmallinen sirkusteltilta ravintolakattauksella. Tapahtumateltiltan välittömässä läheisyydessä sijaitsevat myös ravintolateltilta sekä terassi. Tarjolla suolaista, makeaa, kahvia, virvokkeita, jäätelöä ja mietoja alkoholijuomia. Maksuvälineinä käyvät käteinen ja yleisimmät pankki- ja luottokortit.

Kysy myös ravintola Lozzin illallispaketteja

(014) 260 3910 • juhlat@sonaatti.fi
www.sonaatti.fi/juhlat

Ismo Alanko Teholla ti 8.7.

K-18

Ismo Alanko (laulu, kitarat, piano)
Samuli "Teho" Majamäki (lyömäsoittimet)

Kevättalvella loistavan vastaanoton saaneen konserttialikiertueen tehnyt duo käynnistää kesäklubit uusin kujein.

☛ Ismo Alangon ja Teho Majamäen pieni suuri orkestri elää mystisestä, säkenöivästä voimasta ja loitii monipuolisesta soitinarsenaalistaan kiehtovan sointimaailman. Puhuttelevia tekstejä, intiimiä musiikillista vuoropuhelua ja raivokasta tykitystä – luvassa yllättävä sekoitus kiitellyn uutuusalbumin Blanco Spirituals -kappaleita unohtamatta Hassisen Koneen ja Sielun Veljien klassikoita.

"Tänään on taas suuri päivä, tänään soitetaan räkäistä ja tarttuvaa romanttista kolinaa."
Ismo Alanko

Ti 8.7. klo 22

Tapahtumateltilta,
Kampuksen kenttä, Jyväskylän yliopisto.
Liput 23/10 euroa.

Lozzin telttamenu: www.sonaatti.fi/juhlat tai juhlat@sonaatti.fi

www.ismoalanko.com
www.myspace.com/ismoalanko

UMO Jazz Orchestra, johtaa Sonny Heinilä, Verner Pohjola, trumpetti Kerkko Koskinen: Agatha ke 9.7.

K-18

☛ UMO Jazz Orchestra, tämän hetken kuumimmat kotimaiset muusikot Verner Pohjola trumpetissa ja Tuomo Prättälä pianossa, vaikutteita Lalo Schifrinilta, Gil Evansilta ja Igor Stravinskylta, elokuvamusiikkia kirjallisuuden innoittamana...

Viime elokuussa ensiesityksensä saanut Kerkko Koskisen Agatha saavutti huikean suosion. Nyt Kesässä tarjoutuu harvinaislaatuinen tilaisuus nähdä ja kokea tämä dekkarikirjailija Christien inspiroima mestarillisen hypnotisoiva sävellys.

kerkko koskinen

Ke 9.7. klo 22

Tapahtumateltilta,
Kampuksen kenttä, Jyväskylän yliopisto.
Liput 23/10 euroa.

Lozzin telttamenu: www.sonaatti.fi/juhlat tai juhlat@sonaatti.fi

www.umo.fi
www.kerkkokoskinen.com
www.myspace.com/kerkkokoskinenagatha
www.myspace.com/umojazzorchestra

Seela Sella seisaallaan to 10.7.**K-18**

Seela Sella ja Tarja Hakonen, tuuba

Käsikirjoittaja Leena Tamminen
Ohjaaja Kari Paukkunen
Pukusuunnittelija Marja Uusitalo
Koreografi Reijo Kela
Pukujen toteutus Anne Aario

✪ Seela Sellan huikea bravuuri on räiskähtelevässä äkäisyydessään tikahduttavan hauska yksinpuhelu. Siinä kansan syvien rivien edustaja antaa kyytiä vanhojen ihmisten väheksynnälle, nuorten palvonnalle, julkisten latteille mielipiteille, kaikenkarvaisille elämisen ja sisustamisen ohjeille sekä taiteilijoille, jotka tätä nykyä viihtyvät liian hyvin vallanpitäjien sylissä. Kun kerrankin on lupa sanoa, niin sanotaan sitten reippaasti!

"Sellan esitys vetää nöyräksi. Vaatteiden ja aatteiden takaa ei paljastu pelkästään ihminen, tuntuu kuin sieltä näkyisi koko ihmisyyys."
Helsingin Sanomat

To 10.7. klo 18.30

Tapahtumateltilta,
Kampuksen kenttä, Jyväskylän yliopisto.
Liput 22/10 euroa. Kesto n. 60 min, ei väliaikaa.

Lozzin telttamenu: www.sonaatti.fi/juhlat tai juhlat@sonaatti.fi**Campbell Brothers (USA) to 10.7.****K-18**

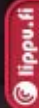
Denise Brown (laulu), Chuck Campbell (pedaalisteelkitara), Darick Campbell (steelkitara, laulu), Phillip Campbell (kitara, laulu), Malcolm Kirby (basso), Carlton Campbell (rummut)

"Jos Jimi Hendricks, Eric Clapton ja Django Reinhardt perustaisivat bändin jonka laulajaksi tulisi Mahalia Jackson, he voisivat melkein päästä samaan kuin Campbell Brothers."
The New York Times

✪ Campbell Brothers esittää hengellistä juurimusiikkia, jota on viimeaikoihin asti voinut kuulla vain syvän etelän kirkoissa. He yhdistävät gospelin rock'n rolliin ja heittävät sekaan bluesia, soulia, funkia, jazzia, tanssia, laulua, itkua ja ylistystä. Sähköisten steelkitaroiden ja upeiden laulu-harmonioiden hallitsema yhtye on taatusti jotain sellaista mitä Jyväskylässä ei ole ennen kuultu. Kolmen virtuoottisen kitaristin ja gospelkuningattaren intoutuessa tunnelma räjähtää kattoon.

www.campbellbrothers.com**To 10.7. klo 22**

Tapahtumateltilta,
Kampuksen kenttä, Jyväskylän yliopisto.
Liput 23/10 euroa.

Lozzin telttamenu: www.sonaatti.fi/juhlat tai juhlat@sonaatti.fi

Yhteistyössä Imatra BigBand Festivalin, Kaustinen Folk Music Festival ja Rääkkylän Kihauksen kanssa.

kämäräinen

leikola

wickström

jalava

Jyväskylä – Suomi – stand uppia maaotteluhengessä pe 11.7.

K-18

Marko Kämäräinen, Ismo Leikola,
André Wickström, Pekka Jalava,
Stan Saanila

✦ Mitä et ole ikinä tullut ajatelleeksi, siitä Ismo varmas-
ti puhuu! Markon komiikka on kuin uusi kenkä – sopii
jalkaan vähitellen aina vaan paremmin, eikä siitä lopulta
haluaisi luopua millään...

Jyväskylä haastaa muun Suomen kepeässä mutta
tiukassa maaotteluhengessä ja aseena on sanan ar-
moton säilä! Tule katsomaan mitä tapahtuu kun Mar-
ko Kämäräinen ja Ismo Leikola ottavat mittaa Pekka
Jalavasta ja André Wickströmistä stand up -veteraani
Stan Saanilan ja yleisön tuomaroidessa. Kuka verbaa-
likampittaa kenet ja ennen kaikkea kuinka? Vai mitä
tapahtuu?!

www.markokamarainen.com
www.ismoleikola.com
www.andrewickstrom.com

Pe 11.7. klo 19

Tapahtumateltilta,
Kampuksen kenttä, Jyväskylän yliopisto.
Liput 16/10 euroa. Yhteislippu: Jyväskylä – Suomi
+ Maarit Hurmerinta Sound Gallery 35 euroa,
vain ennakkomyynnissä.

Lozzin telttamenu: www.sonaatti.fi/juhlat tai juhlat@sonaatti.fi

Maarit Hurmerinta Sound Gallery pe 11.7.

K-18

Maarit Hurmerinta (laulu), Sami Hurmerinta (kitara),
Severi Pyysalo (vibrafonit), Jukka Perko (saksofonit),
Ville Huolman (basso), Mikko Hassinen (rummut)

✦ Suomipopin kiistaton kuningatar Maarit on kerännyt
ympäriinsä vaikuttavan miehistön, joka tuo hänen mu-
siikkiinsa raikkaan jazzillisen tuulahduksen. Tutut klassi-
kot uusina sovituksina ja tunteella esitetynä saavat aivan
ennenkuulemattomia sävyjä. Sound Galleryn sävyrikkaan
soinnin siivittämänä kuullaan myös harvinaisempia hel-
miä Maaritin pitkän ja ansiokkaan uran varrelta.

www.maarithurmerinta.net

Pe 11.7. klo 22

Tapahtumateltilta,
Kampuksen kenttä, Jyväskylän yliopisto.
Liput 23/10 euroa. Yhteislippu: Jyväskylä – Suomi
+ Maarit Hurmerinta Sound Gallery 35 euroa,
vain ennakkomyynnissä.

Lozzin telttamenu: www.sonaatti.fi/juhlat tai juhlat@sonaatti.fi

flow mo

Iiro Rantala New Trio feat. Flow Mo la 12.7.

K-18

Iiro Rantala (piano), Marzi Nyman (kitara),
Felix Zenger (beatbox)

✦ Jazzpianosensaatio Iiro Rantala, kitaravelho Marzi Nyman ja ihmisäänivirtuoosi Felix Zenger ovat yhdistäneet voimansa! Eikä siinä vielä kaikki, sillä Uuden Trion vieraana esiintyy myös yksi maailman kovimmista tanssiryhmistä, katujen akrobaattisetkin tyylit taitava Flow Mo.

Pianotrion työkestä perinteestä Iiro Rantala on avautunut uuden ajan musiikillisille ilmeille. Kitaran ja beatboxin hippimäinen hoppi sujuu kuin rasvattu, sillä onhan ydin edelleen Iiron pianismin auvoinen sävykirjo ja musiikin taivaita syleilevä vaisto. Mikä pahan tappaisi.

www.felixzenger.com
www.marzinyman.com
www.myspace.com/flowmo

La 12.7. klo 22

Tapahtumatelтта,
Kampuksen kenttä, Jyväskylän yliopisto.
Liput 23/10 euroa.

Lozzin telttamenu: www.sonaatti.fi/juhlat tai juhlat@sonaatti.fi

Iiro Rantala New Trio

Stockholm Lisboa Project (Swe/Portugal) pe 11.7.

K-18

Simon Stålspets (kitarat), Sérgio Crisóstomo (viulu),
Liana (laulu), Luis Peixoto (mandoliini, cavaquinho
ja bouzouki)

✦ Stockholm Lisboa Project kietoo yhteen kaksi kiehto-
van erilaista musiikkiperinnettä. Huolimatta maiden välisestä
fyysisestä etäisyydestä, yhtyeen taiturimaiset musikit ovat
löytäneet ainutlaatuisen yhteisen kielen, jossa ruotsalaisen
polskan keveys kohtaa fadon tummemmat sävyt.

Yhtyeen solisti Liana voitti vuosina 1994 ja 1996 arvostetun "Grande Noite do Fado" -kilpailun ollen ensimmäinen
artisti, joka on saavuttanut palkinnon kahdesti.

www.stockholmlisboa.com

Pe 11.7. klo 21

Poppari – Live Music Club,
Puistokatu 2–4.
Liput 12/10 euroa.

Henri Lassander

www.captaincougar.net
www.myspace.com/captaincougar

Captain Cougar to 10.7.

K-18

Eva Louhivuori (laulu), Jussi Petäjä (kitarat,
laulu), Antti Perälä (kitara, koskettimet, laulu),
Turo Myllykangas (basso), Janne Torvikoski (rummut)

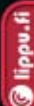
✦ Moni-ilmeisen Captain Cougarin musiikki on rouheaa ja
lämmintä älypoppia folkmausteilla. Kapteenin keitoksessa
kiehuu monipuolinen mausteseos, jonne on ripoteltu sopi-
vassa määrin americanaa, folkia, rockia sekä kuulasta ja
melodista poppia.

*"Tässä on nimi, jota seurata tulevina vuosina, niin
vahvasta ja itsevarmasta tulokkaasta on kysymys."*

Rumba

To 10.7. klo 23

Poppari – Live Music Club,
Puistokatu 2–4.
Liput 10 euroa.

Gabro & Frank and the Irrationals, Dj Apostoli pe 11.7.

K-18

Gabro (sampleri, efektit, perkussiot), Frank (vokaalit, perkussiot), Antti Hynninen (saksofoni, huilu), Joonas Leppänen (rummut), Felix Zenger (keyboardit)

☛ Häpeilemätöntä tanssimusiikkia, jossa seksikäs funk ja vimmainen hiphop-flow yhdistyvät afrobeattiin, jazziin, dubiin, rokkijyystöön ja jopa klezmeriin. Dekkien takana häärii varma tanssittaja dj Apostoli.

www.myspace.com/gabroandfrank

Pe 11.7. klo 23

Poppari – Live Music Club,
Puistokatu 2–4.
Liput 12/10 euroa.

Gabro & Frank and the Irrationals aloittaa n. klo 24

Duo Eva Alkula ja Tomoya Nakai (Japani) la 12.7.

K-18

Eva Alkula (kanteleet) ja Tomoya Nakai (koto)

☛ Eva Alkulan ja Tomoya Nakain duossa kohtaavat kansallissoittimet kantele ja koto. Ainutlaatuisen kokoonpanon elektro-akustinen äänimaailma on yhdistelmä voimaa ja herkkyyttä, uutta ja vanhaa, elementtejä japanilaisesta ja suomalaisesta musiikkikulttuurista.

Tomoya Nakai on Japanin suosituimpia nuoria kotovirtuooseja, joka on uudistanut perinnettä nostamalla 25-kielisen koton soiton uusille musiikin alueille. Eva Alkula toimii erityisesti nykymusiikin, elektronisen musiikin sekä japanilaisen fuusio-kansanmusiikin aloilla.

www.evaalkula.com

Timo Villanen

La 12.7. klo 20

Poppari – Live Music Club,
Puistokatu 2–4.
Liput 12/10 euroa.

Maria Gasolina, Dj Anna S. la 12.7.

K-18

Taneli Bruun (tenorisaksofoni), Kalle Jokinen (kitara), Lissu Lehtimaja (laulu, trumpetti), Mikko Neimo (rummut), Matti Pekonen (basso), Essi Pelkonen (alttosaksofoni), Aarne Riikonen (perkussiot) ja Sanni Verkasalo (huilu, laulu)

www.mariagasolina.net

☛ Moloko, Blondie, Manu Chão ja Femi Kuti – miltä ne ja brasilialaiset klassikot kuulostavat suomeksi?! Maria Gasolinan tavaramerkiksi on vakiintunut niveläliikuttava rytmiralli, jonka orgaanista kutsua on vaikea vastustaa. Levysoitinten takana rytmimusiikkiin ekspertti dj Anna S.

La 12.7. klo 23

Poppari – Live Music Club,
Puistokatu 2–4.
Liput 12/10 euroa.

Maria Gasolina aloittaa n. klo 24

*"Oi kuule meren simpukkaa!
Sen laulut soivat,
kun aallot pitkät loivat
ne huminoivat."*

Kirsi Kunnas

Tätitrio: Sukellus siniseen ke 9.7., to 10.7. ja pe 11.7.

perheen pienimmille

Teija Häyrynen (koreografia ja tanssi)
Leena Pansu (musiikki ja sanataide)
Sonja Vectomov (kuvataide ja visualisointi)

★ Sukellus siniseen on Marjatta Kurenniemen klassisen Aurinkosadun innoittamana syntynyt monitaiteellinen ja yhteistoiminnallinen esitys. Tätitrio johdattaa vauvat, taaperot sekä vanhemmat, vaarit, mummit ja kummit meren siniseen kuvan, musiikin ja tanssin avulla. Sukellus siniseen on taide-elämys, josta koko perhe saa yhdessä nauttia.

Ke 9.7. klo 10

Liekkilä,
Varassaarentie 7, Vaajakoski.
Liput 5 euroa. Kesto 40 min.

To 10.7. ja pe 11.7. klo 10

Kaupunginkirjasto,
Minnansali, Vapaudenkatu 39–41.
Liput 5 euroa. Kesto 40 min.

Lyhytelokuvia lapsille Mikki Hiiri 80 vuotta: Kaikki rakastavat Mikkiä ti 8.7. ja pe 11.7.

★ Piirroselokuvia koko perheelle! Juhlavuoden kunniaksi kokoelma maailmankuulun siimahännän seikkailuja valkokankaalla.

Ti 8.7. klo 14

Kaupunginkirjasto, Minnansali,
Vapaudenkatu 39–41. Vapaa pääsy. Kesto 60 min.

Pe 11.7. klo 14

Liekkilä, Varassaarentie 7,
Vaajakoski. Vapaa pääsy. Kesto 60 min.

*"Se taikanaru oli tosi kivaa. Ja sitte kun se tuli
sieltä kattilasta. Niitä oli kuus! Siis niitä kattiloita.
Ja sit ne kiersi ja kiersi ja se oli hauskaa."* (lapsi)

Klovnit Kurina ja Porina: Kattilatoimisto ke 9.7.

yli 3-vuotiaille

★ Klovnit Kurina ja Porina saavat molemmat toisistaan tietämättä kutsun töihin Kattilatoimistoon. Vaan mitä tapahtuu, kun asia käy heille ilmi? Ja mitä ihmeellisiä asioita löytyy toimiston kattiloista...

Kattilatoimisto on vuorovaihteinen, hauska ja yllätyksiä täynnä oleva esitys jonka teemoina ovat ilo, sopu ja luovuus. Se on saanut paljon kiitosta hauskuudesta, lasten huomiomisesta, yksinkertaisen nerokkaasta ideastaan. Lapset ja aikuiset ovat olleet innolla mukana esityksissä.

"Aivan mahtava esitys!" (aikuisen)

Ke 9.7. klo 10

Kaupunginkirjasto,
Minnansali, Vapaudenkatu 39–41.
Liput 5 euroa. Kesto n. 25 min.

Ke 9.7. klo 14

Liekkilä,
Varassaarentie 7, Vaajakoski.
Liput 5 euroa. Kesto n. 25 min.

Nukketeatteri Rooma: Äkkelistäkkelis to 10.7. ja pe 11.7.

3–8 -vuotiaille

Lavastus, ohjaus, nuket: Rainer Kaunisto
Käsikirjoitus: Eppu Nuotio
Musiikki: Jori Rintamäki

★ Äkkelistäkkelis kertoo pelon voittamisesta ja rohkeuden löytämisestä. Ihmisten maailmassa pieni Peikko kohtaa merkittäviä asioita; Karhukoiran, Posteljoonin, villiintyneen auto-lauman sekä kummallisen Louskun. Matkan päässä peikkoa odottaa kauheista kauhein, ihmismaailman pelottavin hahmo, kaikkien peikkojen kauhu, olento jota kutsutaan Mummoksi... Luvassa on siis jännitystä, musiikkia ja hauskuutta sopivassa määrin.

To 10.7. klo 14

Kaupunginkirjasto,
Minnansali, Vapaudenkatu 39–41.
Liput 5 euroa. Kesto n. 35 min.

Pe 11.7. klo 10

Liekkilä,
Varassaarentie 7, Vaajakoski.
Liput 5 euroa. Kesto n. 35 min.

Musiikkiteatteri Kapsäkki: Alli Huuppa la 12.7.

Alli Huuppa: Johanna Kerttula
Spelman: Iiro Rantala
Naapurin Seija: Lotta Kuusisto

Käsikirjoitus: Lotta Kuusisto
Musiikki: Iiro Rantala
Puvustus: Riitta Röpelin

★ Rouva Alli Huuppa on muuttanut Ruotsista Suomeen. Naapurilla riittää ihmettelemistä. Alli kertoo tekevänsä keittoa korvista. Olohuoneessa istuu mahtava Spelman, joka ei pelaa mitään vaan selailee nuottikirjoja. Myös hiiret kaalissa, musikäl, menevät hieman yli ymmärryksen. Säilyykö naapurisopu kun he yrittävät yksissä tuumin saada tolkkua toistensa hassunkurisista puheista? Kyllä, kieli poskella asiat selviävät ja oikeat sävelet löytyvät.

www.kapsakki.fi

La 12.7. klo 15 ja 17

Kaupunginteatteri,
pieni näyttämö, Vapaudenkatu 36.
Liput 10 euroa. Kesto n. 30 min.

Aarresaari – koko perheen tapahtuma su 13.7.

Satu Sopanen ja Tutti-orkesteri
Lyhytelokuvia
Juontaa ja leikittää Jouni Huhtaniemi

Veikeä sirkusteltoa, elokuvia, seikkailua, musiikkia – tervetuloa Kesän päätös- tapahtumaan koko perheen voimin!

★ Satu Sopanen ja Tutti-orkesteri kutsuvat kaikki lapset ja lapsenmieliset mukaan musiikilliseen seikkailuun tapamaan intiaanipäällikköä, Kapteeni Koukkua tai Simo Sammakkoa. Matkalla voit joutua keskelle miekkataistelua tai metsästämään leijonaa! IIIIK! Uskallatko tulla!?

Kesäiseen ilonpitoon yleisön johdattelee sirkustirehtööri Jouni Huhtaniemi. Ja kuten aiemminkin, tapahtuman hui-pennukseksi etsitään aarretta.

www.satumusiikki.fi
www.tuttiorkesteri.fi

Su 13.7. klo 14

Tapahtumateltoa,
Kampuksen kenttä, Jyväskylän yliopisto.
S-etukortilla lapset 6 euroa, aikuiset 10 euroa.
Hinta ilman S-etukorttia 10/14 euroa. Liput myynnissä
myös Seppälän ja Keljon Prismojen neuvonnassa.
Kesto n. 90 min.

Sirkuskoulut tulevat taas! Sorin Sirkuksen sirkuskoulu ke 9.7.– pe 11.7.

Ryhmä I 4–6 -vuotiaille klo 10.00–11.30
Ryhmä II 7–10 -vuotiaille klo 12.00–13.30
Ryhmä III 4–6 -vuotiaille klo 15.00–16.30

★ Kesän odotetut sirkuskoulut antavat paitsi mahdollisuuden purkaa energiaa luovalla tavalla, mutta kehittävät myös koordinaatiokykyä, notkeutta, voimaa ja itseluottamusta. Tule siis opettelemaan eri sirkustemppeihin tarvittavia taitoja; jogleerausta, akrobatiaa ja tasapainoa. Aikaisempaa kokemusta ei vaadita!

www.sorinsirkus.fi

Ke 9.– pe 11.7.

Ryhmät I ja II:
Mäki-Matin perhepuisto, Oikokatu 7.
Ryhmä III: Liekkiälä, Varassaarentie 7, Vaajakoski.
Kurssimaksu 35 euroa, sisältää vakuutuksen ja mehutarjoilun. Ryhmiin otetaan 20 lasta ilmoittautumisjärjestyksessä.

Ilmoittautumiset 19.6. mennessä www.jyvaskylankesa.fi OHJELMA/Kurssit. Tiedustelut: mirja.summanen@jkl.fi, puh. (014) 624 378

Parkour-kurssi 7–13 -vuotiaille ti 8.– ke 9.7.

klo 13.30–16.30

★ Työpajassa perehdytään lajin perusteisiin sisä- ja ulkotiloissa. Parkourissa liikutaan paikasta toiseen mahdollisimman suoraa reittiä, esteistä välittämättä. Opitaan näkemään kaupungin muurit, kaiteet ja muut rakennelmat haasteina ja mahdollisuuksina. Liikkuminen pyritään pitämään sulavana ja katkeamattomana. Kaikki tehdään turvallisesti, toisia häiritsemättä ja paikkoja rikkomatta.

Piia Hakonen

Ti 8.– ke 9.7.

Jyväskylän Monitoimitalo,
Kuntoportti 3 (sisällä ja ulkona).
Kurssimaksu 45 euroa, sisältää vakuutuksen ja mehutarjoilun. Ryhmään otetaan 20 osanottajaa ilmoittautumisjärjestyksessä.

Spymonkey/Aitor Basauri (Espanja) ja Petra Massey (UK): Dark Clown -kurssi to 10.– la 12.7.

klo 10.30–15

Oman sisäisen klovninsa oivaltaminen on ainutlaatuinen hetki näyttelijän elämässä.

www.spymonkey.co.uk/workshop

★ Kurssilla etsitään sisäistä naria, jolle tärkeimpiä työkaluja ovat yhteen hiileen puhaltaminen, yhteinen päämäärä, yllä ja alinäytteleminen, epävarmuus ja keskinäinen hauskanpito. Kurssilla pyritään olosuhteisiin, jossa sisäinen klovnimme uskaltuu esiin. Spymonkey edustaa parasta brittiläistä nykyteatteria ja purevaa viihteellistä komediaa Monthy Python, Marx Brothers ja Samuel Beckett esikuvinaan. Kurssinopettajina ovat Spymonkeyn perustajajäsenet Aitor Basauri, joka opettaa myös Phillipe Gaulierin koulussa Pariisissa, ja Petra Massey.

To 10.– la 12.7.

Jyväskylä Sinfonian harjoitussali, Kolmikulma, Puistokatu 2 A, 6.kerros.
Kurssille otetaan 20 osanottajaa ilmoittautumisjärjestyksessä. Hinta 200 euroa. Opetuskieli englanti.

Ilmoittautumiset 16.6. mennessä www.jyvaskylankesa.fi OHJELMA/Kurssit. Tiedustelut: mirja.summanen@jkl.fi, puh. (014) 624 378

Perttu ”Hämähäkki” Mäkinen: Parkour-kurssi la 12.– su 13.7.

klo 13.30–16.30

★ Työpajassa perehdytään lajin perusteisiin sisä- ja ulkotiloissa. Parkourissa liikutaan paikasta toiseen mahdollisimman suoraa reittiä, esteistä välittämättä. Opitaan näkemään kaupungin muurit, kaiteet ja muut rakennelmat haasteina ja mahdollisuuksina. Liikkuminen pyritään pitämään sulavana ja katkeamattomana. Kaikki tehdään turvallisesti, toisia häiritsemättä ja paikkoja rikkomatta. Kurssi soveltuu vasta-alkajille ja lajia jo pidempään harrastaneille. Tärkeintä on avoin mieli, innokkuus ja halu oppia uutta.

Piia Hakonen

La 12.– su 13.7.

Jyväskylän Monitoimitalo,
Kuntoportti 3 (sisällä ja ulkona).
Kurssimaksu 65 euroa. Kurssille otetaan 20 osanottajaa ilmoittautumisjärjestyksessä.

Mikko Rinnevuori: Lattia-akrobatia -kurssi ke 9.– to 10.7. klo 10.00–13.00

★ Lattia-akrobatia sisältää erilaisia hyppyjä, pyörähdyksiä ja voltteja. Käsineisonnassa pysytään tasapainossa pääasiassa käsin päällä eri asennoissa. Työpajassa opetellaan akrobatia- ja käsineisontaliikkeitä ja tehdään monipuolisia keuhonhallinta-, vahvistus- ja notkeusharjoituksia ja pidetään hauskaa! Osallistujat jaetaan kahteen tasoryhmään.

Kurssi soveltuu vasta-alkajille ja lajia jo pidempään harrastaneille. Tärkeintä on avoin mieli, innokkuus ja halu oppia uutta.

Laura Lehtinen ja Hannu Sompinmäki: Ilma-akrobatia -kurssi la 12.– su 13.7.

klo 10.00–13.00

★ Kurssilla opetellaan ilma-akrobatian perusteita kattoon kiinnitetyissä kankaissa, trapetsilla ja köysissä yksin ja parin kanssa. Vertikaalikaankaassa voi tehdä erilaisia nousuja, laskeutumisia, hallittuja pudottautumisia ja asentoja. Liikkumisessa pyritään tanssillisuuteen ja ilmaisullisuuteen.

Kurssi soveltuu vasta-alkajille ja lajia jo pidempään harrastaneille. Tärkeintä on avoin mieli, innokkuus ja halu oppia uutta.

Ke 9.– to 10.7.

Jyväskylän Monitoimitalo,
Kuntoportti 3.

Kurssimaksu 65 euroa. Kurssille otetaan 20 osanottajaa ilmoittautumisjärjestyksessä.

La 12.– su 13.7.

Jyväskylän Monitoimitalo,
Kuntoportti 3.

Kurssimaksu 65 euroa. Kurssille otetaan 20 osanottajaa ilmoittautumisjärjestyksessä.

Ilmoittautumiset 16.6. mennessä www.jyvaskylankesa.fi OHJELMA/Kurssit. Tiedustelut: mirja.summanen@jkl.fi, puh. (014) 624 378

Katuohjelma julkaistaan 13.6. ja se on nähtävissä osoitteessa www.jyvaskylankesa.fi sekä festivaaliviikolla Keski-suomalaisessa, Nikolainkulman neuvonnassa Asemakatu 6 ja tapahtumapaikoilla.

Kesän avajaiset kävelykadulla
tiistaina 8.7. klo 12.

”Mitä noi tekee?!” ti 8.–la 12.7.

★ Jyväskylän Kesän karnevalistinen yleisölle maksuton ohjelma valloittaa kävelykadun festivaalin ajaksi. Luvassa on sirkusta, musiikkia, performansseja, katuteatteria... Esiintyjinä mm. kroatialainen Goran Dujmic rokkaavien nukkien kanssa, breakdancen maailmanmestarit Flow Mo Crew, Emmanuel Choir (Etelä-Afrikka), aina yllätyksellinen Mona Ray, parkouria ja capoeiraa, Pirkko ja Klassikot sekä Tanssiteatteri MINIMI. Grafiikan pajan 30-vuotisjuhatelulta tapahtumineen Aren aukiolla 10.7. ”Mitä noi tekee?!” -yleisölle tutuksi tullut Outi haastattelee päivittäin Kesän taiteilijavieraita.

KyläKelpaa!
www.kylakelpaa.fi 6.-15.7.2008

POINTTI-ympäristötäidenäyttely 3.6.–15.8.
Jyväskylässä. www.environmentalArt.net/pointti.
Nouda näyttelyn karttaesite Jyväskylän Seudun Matkailusta, Asemakatu 6, 1.6. lähtien.

Jyväskylän Kesän 2008 T-paitoja voi ostaa Nikolainkulman lipunmyynnistä. Väri vaihtoehtoja musta ja maan ruskea. Naisten mallissa musta, tummanpunainen ja kiivi. Hinta 18 euroa. Naisten kiivi 20 euroa.

t.punainen

kiivi

maan ruskea

Lippumyynti 4.4.2008 alkaen

Lippupiste: Liput on lunastettava 7 päivää varauksesta mistä tahansa Lippupisteiden myyntipisteestä. Myyntipisteet: www.lippu.fi. Palvelumaksu 0,50 e/lippu. Laskulla ostettujen lippujen toimitusmaksu on 6–10 e/toimitus, riippuen maksuajasta. Luottokorttitoimituksen posti- ja käsittelykulut 6 euroa. Lippupisteiden nettikaupan liput toimitetaan joko printtilippuna (toimitus 1,50 e/lippu), osaan tapahtumiin kuvaviestinä matkapuhelimeen (toimitus 1,50 e/lippu) tai kirjelijppuna (6 e/toimitus).

Myyntipisteet Jyväskylässä:

Nikolainkulman lippumyynti,
Asemakatu 6, puh. (014) 624 901,
nikolainkulman.lippumyynti@jkl.fi
Avoinna ma–pe klo 9–17, la 10–15
30.6. alkaen ma–pe 9–18, la 10–15
Sokoksen neuvonta,
Kauppakatu 24, puh. (014) 630 621,
avoinna ma–pe 9–20.30, la 9–17.30

Lippujen hinnat: Normaalihintaa/opiskelijat, eläkeläiset, työttömät ja alle 16-vuotiaat/opiskelijat ja työttömät voivat ostaa ovelta jäljellä olevia lippuja 10 eurolla. Ovimyynti tuntia ennen esityksen alkua. Pääsylippua ei lunasteta takaisin.

Ryhmälennus 10 %, min 20 henkeä/esitys normaalihintaisista lipuista. Ryhmälennus ei koske avajaiskonserttipakettia 8.7.

🍷🍷🍷🍷 Plussakortilla 2 euron alennus 🟡-merkityistä tapahtumista. Ei plussapisteitä. Vain ennakkomyynnissä.

🏠 S-etukortilla 2 euron alennus 🟢-merkityistä tapahtumista (vain ennakkomyynnissä, ei bonusta). Aarresaari (13.7.) 4 euron alennus, ennakkomyynnissä ja ovelta (ei bonusta).

Lahjakortit Lippupisteessä on myynnissä 20–60 euron arvoisia Jyväskylän Kesän lahjakortteja.

JYVÄSKYLÄN KESÄ 2008

kello time	tilaisuus event	paikka venue	liput tickets
---------------	--------------------	-----------------	------------------

Tiistai 8.7. Tuesday

12	Jyväskylän Kesän avajaiset	Kompassi, Kävelykatu	-
14	Lyhytelokuvia lapsille	Kirjaston Minnansali	-
19	Avajaiskonsertti ja illanvietto	Korpilahden kirkko/Alkio-opisto	92
20	Tanssiteatteri MINIMI	Kaupunginteatteri	22/18/10 🟡
22	Ismo Alanko Teholla	Tapahtumateltilta	23/10

Keskiviikko 9.7. Wednesday

10	Tätitrio	Liekkilä, Vaajakoski	5
10	Klovnit Kurina ja Porina	Kirjaston Minnansali	5
12	"Mitä noi tekee?!"	Kompassi, Kävelykatu	-
14	Klovnit Kurina ja Porina	Liekkilä, Vaajakoski	5
18	Tanssisooloja	Kaupunginteatteri	16/10
19	Avajaiskonsertti	Korpilahden kirkko	34/30/10 🟢
20	Compagnie Bodecker & Neander	Kaupunginteatteri	22/18/10 🟡
22	UMO, johtaa Sonny Heinilä	Tapahtumateltilta	23/10

Torstai 10.7. Thursday

10	Tätitrio	Kirjaston Minnansali	5
12	"Mitä noi tekee?!"	Kompassi, Kävelykatu	-
14	Nukketeatteri Rooma	Kirjaston Minnansali	5
18	Tanssiteatteri Kramppi	Tanssisali Lutakko	14/10
18.30	Seela Sella	Tapahtumateltilta	22/10
19	Kristoforos	Petäjäveden Vanha kirkko	18/10/23
20	blackSKYwhite	Kaupunginteatteri	26/22/10 🟡
22	Campbell Brothers	Tapahtumateltilta	23/10 🟢
23	Captain Cougar	Poppari	10

WWW.JYVASKYLANKESA.FI

kello time	tilaisuus event	paikka venue	liput tickets
---------------	--------------------	-----------------	------------------

Perjantai 11.7. Friday

10	Nukketeatteri Rooma	Liekkilä, Vaajakoski	5
10	Tätitrio	Kirjaston Minnansali	5
12	"Mitä noi tekee?!"	Kompassi, Kävelykatu	-
14	Lyhytelokuvia lapsille	Liekkilä, Vaajakoski	-
18	Tanssiteatteri Kramppi	Tanssisali Lutakko	14/10
19	Sinfoninen puhallinorkesteri Sisu	Taulumäen kirkko	20/10 🟢
19	Kristoforos	Petäjäveden Vanha kirkko	18/10/23
19	Stand uppia	Tapahtumateltilta	16/10/35
21	Stockholm Lisboa Project	Poppari	12/10
20	Spymonkey	Kaupunginteatteri	26/22/10 🟡
22	Maarit Hurmerinta Sound Gallery	Tapahtumateltilta	23/10 🟢
23	Gabro & Frank and the Irrationals ja Dj Apostoli	Poppari	12/10

Lauantai 12.7. Saturday

12	"Mitä noi tekee?!"	Kompassi, Kävelykatu	-
15	Musiikkiteatteri Kapsäkki	Kaupunginteatteri	10
17	Musiikkiteatteri Kapsäkki	Kaupunginteatteri	10
18	Tanssiteatteri Kramppi	Tanssisali Lutakko	14/10
19	Isabel Bayón Flamenco Company	Paviljonki	36/32/10 🟢
20	Spymonkey	Kaupunginteatteri	26/22/10 🟡
20	Duo Eeva Alkula ja Tomoya Nakai	Poppari	12/10
21	Emmanuel Choir	Kaupunginkirkko	18/10 🟢
22	Iiro Rantala New Trio	Tapahtumateltilta	23/10
23	Maria Gasolina ja Dj Anna S.	Poppari	12/10

Sunnuntai 13.7. Sunday

14	Aarresaari	Tapahtumateltilta	14/10 🟢
----	------------	-------------------	---------

Muutokset mahdollisia

Majoitus/Accommodation

<http://jyvaskylanseutu.fi/matkailu>

Esityspaikat/Venues

- 1 Kompassi, Kävelykatu
 - 2 Tapahtumateltilta, Kampuksen kenttä, Jyväskylän yliopisto, Keskussairaalan tie 4
 - 3 Jyväskylän kaupunginteatteri, Vapaudenkatu 36
 - 4 Poppari, Puistokatu 2–4
 - 5 Kaupunginkirkko, Kirkkopuisto
 - 6 Taulumäen kirkko, Lohikosken tie 2, n. 1 km Kompassilta Puistokatua pitkin
 - 7 Petäjäveden Vanha kirkko, Jyväskylästä n. 35 km tietä nro 23 Porin suuntaan
 - 8 Korpilahden kirkko, Jyväskylästä n. 30 km tietä nro 9 Tampereen suuntaan
 - 9 Jyväskylän kaupunginkirjasto, Vapaudenkatu 39–41
 - 10 Mäki-Matin perhepuisto, Oikokatu 7
 - 11 Tanssisali Lutakko, Schaumaninkatu 3
 - 12 Paviljonki, Messukatu 10
 - 13 Monitoimitalo, Kuntoportti 3
 - 14 Jyväskylä Sinfonian harjoitustila, Puistokatu 2 A
 - 15 Liekkilä, Varassaarentie 7, Vaajakoski, Jyväskylästä 6 km Kuopion suuntaan. Bussit 1, 2 ja 3 Jyväskylä–Vaajakoski
- 📍 Jyväskylän Kesän toimisto/Festival Office, Asemakatu 6, 40100 Jyväskylä puh. (014) 624 378, kesa@jkl.fi
- 📍 Ravintola/Restaurant Figaro, Asemakatu 4, puh. (014) 212 255
- 📍 Ravintola/Restaurant Lozzi, Keskussairaalan tie 4, puh. (014) 260 3910
- 📍 Matkakeskus/Railway/Bus station, Hannikaisenkatu 20

 lippu.fi | 0600 900 900
LIPPUPISTE OY | 1,50 €/min+pvm, klo 7-22

PIGME • ER-PAINO OY 2008

JYVÄSKYLÄN

www.jyvaskylankesa.fi 8.-13.7.2008

KESA

LAINŠUOJATTOMAT IX

LIPPUTOIMISTON AUKIOLOAJAT FESTIVAALIVIIKOLLA: MA 1.9. – PE 5.9. KLO 9–20, LA 6.9. KLO 10–18, SU 7.9. KLO 12–16

LAINŠUOJATTOMAT IX –FESTIVAALIN LIPPujen HINNAT: 16/12/8/2€

ALENNUKSET:

OPISKELIJAT, TYÖTTÖMÄT, ELÄKELÄISET, SIVILIPALVELUS- JA VARUSMIEHET 8€, LASTENESITYKSET 2€, KLUBIT JA LYHYET, ALLE TUNNIN PITUISET ESITYKSET 12€

VARATESSANNE LIPPUJA SÄHKÖPOSTITSE ILMOITAKAA HALUAMANNE ESITYS JA PÄIVÄMÄÄRÄ, LIPPUTYYPPI (AIKUINEN/OPISKELIJA/ELÄKELÄINEN/TMS.), KAPPALEMÄÄRÄ (LIPPUTYYPEITTÄIN) SEKÄ NIMENNE JA PUHELINNUMERONNE. VARAUS ON PÄTEVÄ VASTA, KUN SAATTE SÄHKÖPOSTIINNE VARAUSVAHVISTUKSEN. LIPPUJA SAMAN ILLAN ESITYKSIIN VOITTE KYSYÄ MYÖS SUORAAN OVELTA, OVILIPUNMYNTI AVAUTUU TUNTIA ENNEN ESITYSTÄ.

	TI 2.9.	KE 3.9.	TO 4.9.	PE 5.9.	LA 6.9.	SU 7.9.
RAKASTAJAT-TEATTERI	1. 19:00 – 20:20 INIS THEATRE: ALL IN THE TIMING	4. 18:00 – 19:20 INIS THEATRE: ALL IN THE TIMING	9. 14:00 – 15:20 JA 10. 19:15–20:35 INIS THEATRE: ALL IN THE TIMING	19. 18:45 – 20:05 KAKASTAJAT-TEATTERI: JULMA LEIKKI	28. 18:00 – 19:30 EUROPEAN THEATRE COLLECTIVE: ALL WHAT YOU CAN GET	32. 12:00 – 13:30 EUROPEAN THEATRE COLLECTIVE: ALL WHAT YOU CAN GET 39. 20:00 – 21:00 SUOMEN KIINALAINEN TEATTERI: APINAKUNINGAS
KULTTUURITALO ANNANKATU 6, KELLARI		6. 20:00 – 21:30 AURINKOTEATTERI: CALL OF THE WILD		20. 19:00 – 20:00 UMKA: NORLEVO FM	25. 15:00 – 16:00 UMKA: NORLEVO FM	35. 14:00 – 15:00 UMKA: NORLEVO FM
KULTTUURITALO ANNANKATU 6, 1KRS.			13. 18:00–19:00 ERITEATTERI: TAOTTU SYDÄN	22. 20:15 – 21:25 TEATTERI VANHA JUKO: PELKÄAJÄN PAIKALLA	24. 12:00 – 13:10 TEATTERI VANHA JUKO: PELKÄAJÄN PAIKALLA	38. 18:00 – 20:00 NÄLKÄTEATTERI JA TOISSA-TILOISSA: ODRADEK – MUUNNELMIA
KULTTUURITALO ANNANKATU 6, 2KRS.		5. 18:00 – 19:30 KIRSI-KAISA SINISALO & TAISTO REIMALUOTO: PESÄ PIENOINEN		16. 17:30 – 18:30 KLOCKRIKETEATERN: PRODUCT	29. 18:00 – 20:40 PROJEKTORI-RYHMÄ: ELMO	37. 15:00 – 17:40 PROJEKTORI-RYHMÄ: ELMO
CONT'AKTI TEATTERI			11. 18:00 – 19:40 VALTIMONTEATTERI: MIES AUTOSSA	17. 18:00 – 19:40 VALTIMONTEATTERI: MIES AUTOSSA	26. 16:00 – 16:50 UND ER LIBET –RYHMÄ: BAKKANTIT 2	33. 12:00–12:30 TEATTERI ILMIO: KATO!
STEAK AND WHISKY HOUSE GALLE			14. 20:00 – 21:00 VALTIMONTEATTERI: KUISKAUKSIA KURVISTA	21. 20:00 – 21:00 VALTIMONTEATTERI: KUISKAUKSIA KURVISTA		
LAINŠUOJATTOMAT- FESTIVAALIKLUBI, PUUVILLATEHDAS		7. 21:00 – 22:00 OOPPERA SKAALA: MANSON FAMILY KOKO TEATTERI: HIGH HEELS SOCIETY	15. 21:00 ALKAEN REDNOSECLUB, PIRJO HEIKKILÄ, ISMÖ LEIKOLA, PORNOLORDI, THE PORKKA PLAYBOYS PLAYS KIKKA	23. 21:00 ALKAEN SIRKUS- JA MUSIIKKI- YHDISTYS AGIT-CIRK: PANOJOMMIA JA KIRJOITUSVIRHEITÄ, HELI SUTELA, JONI KOIVUNIEMI, JONAS NORDMAN, THE PORKKA PLAYBOYS	31. 21:00 ALKAEN INDICTUS COMPANY: IMPROSTEPPIÄ, SIRKUS- JA MUSIIKKI- YHDISTYS AGIT-CIRK, OOPPERA- JA TEATTERISEURUE KAPSÄKKI: PARASTA ENNEN, TEATTERI VANHA JUKO: MARIE C JA TERIJOEN HALLITUS, THE PORKKA PLAYBOYS	
TYÖVÄENOPISTON AUDITORIO		2. 10:00 – 10:20 JA 3. 17.30–17.50 NUKKETEATTERI SYTKYT: TARINOITA TULEN ÄÄRESSÄ	8. 10:00 – 10:30 JA 12. 18:00 – 18:30 NUKKETEATTERI TAIGA-MATTO: ILOINEN KLOVNI		10:00 – 14:00 KÄSITÄI NÄYTELMÄ- KÄSIKIRJOITUS -SEMINAARI	34. 13:00 – 13:50 JA 36. 15:00 – 15:50 NUKKETEATTERI REAKTORI: AARRESAARI
PALMGREN- KONSERVATORION VALIMOSALI				18. 18:00 – 18:55 JUHA SILTASEN JUHLAORKESTERI: KUVITTELEE OLEVANSA	30. 18:00 – 18:55 JUHA SILTASEN JUHLAORKESTERI: KUVITTELEE OLEVANSA	
TAIDEMUSEO			18:00 – 18:40 ÄIJÄ-TYÖRYHMÄ: MIEHEN TILOISSA	18:00 – 18:40 ÄIJÄ-TYÖRYHMÄ: MIEHEN TILOISSA		
SOKOS HOTEL VAAKUNA, KABINETTI				19:15 – 20:45 TODELLISUUDEN TUTKIMUSKESKUS: PORTRAIT OF A NEW WORKER	14:00 – 15:30 TODELLISUUDEN TUTKIMUSKESKUS: PORTRAIT OF A NEW WORKER	
KULTTUURITALO ANNANKATU 6, SISÄPIHA					16:00 KA-TU	15:00 – 15:20 SIXFINGERS THEATRE: HERÄTYS NUKKEMAA, TÄLTÄ TULEE SALMINEN!
EETUNAUKIO		12:00 SHAY HORAY 13:00 SKYE BROBERG	12:00 SKYE BROBERG 13:00 SHAY HORAY	12:00 SHAY HORAY 13:00 SARVIPÄÄT: KUORIJAT 14:00 SKYE BROBERG	11:00 KERSTIN VON TJÄREBORG JA DIANA A. LA PESU 12:00 – 12:20 TEATTERI ILMIO: KATO!	19:30 KERSTIN VON TJÄREBORG JA DIANA A. LA PESU
PUB WINSTON		19:45–20:45 OTA MINUTI! -ORKESTERI		19:00–20:00 KATKENNUT KÖYSI -TYÖRYHMÄ: EERO OJASEN LAULUJA	13:00 SHAY HORAY 14:00 SIRKUS- JA MUSIIKKI- YHDISTYS AGIT-CIRK	

PIDÄTÄMME OIKEUDEN MUUTOKSIIN.

INFO & LIPUT: RAKASTAJAT-TEATTERI

VALTAKATU 22 · 28100 PORI · RAKASTAJAT-TEATTERI@RAKASTAJAT.COM

(02) 633 0125 · WWW.RAKASTAJAT.COM

Tampere Art Factory - Ohjelma 9.-11.5.2008

Perjantai 9.5.

13:00 Kansainvälinen seminaari, Taide ja viestintä, 2. kerros / kahvio. Seminaari on kansainvälisen workshop-viikon huipennus.

19:00 Tehdas käynnistetään, näyttelyiden avajaiset. Väinö Linnan aukio. Valmistuvien kuvataiteilijoiden näyttely Revohkan avajaiset järjestetään seuraavissa gallerioissa:

- o TR1, Väinö Linnan aukio
- o Työväenmuseo Werstas, Väinö Linnan aukio
- o Taidekeskus Mältinranta, Kuninkaankatu 2

TAF-näytös: valmistuvien lyhytelokuvat. Werstaan auditorio, Väinö Linnan aukio. Suositusikäraja 15 v.

21.00 Rumpubattle ja Flamma. Väinö Linnan aukio.

Lauantai 10.5.

Juontaja: Laura Oinas.

Väinö Linnan aukiolla ohjelmaa klo 14-23. Palamaalausta, videotaidetyöpaja sekä paljon muuta. VJ-kollektiivi muokkaa kaupunkikuvaa, eurooppalaiset mediakoulut tuovat ripauksen kansainvälisyyttä valomaalauksen, VJ-esitysten ja installaatioiden muodossa.

14:00 TAF-näytös: valmistuvien lyhytelokuvat. Werstaan auditorio, Väinö Linnan aukio. Klo 14 alkaen. Suositusikäraja 15 v.

16:00 Vuorovaikutteinen elokuvanäytös Cause and Effect, Chris Hales ja Teijo Pellinen. Työväenmuseo Werstaan auditorio.

17:00 TAF OFF: AAUG:n tiloissa Matthau Mikojan soolo, www.aaug.fi.

18:00 Pintandwefall, Väinö Linnan aukio.

19:00 Morley

20:30 Brightboy

21:00 The Valkyrians

Valmistuvien kuvataiteilijoiden näyttely Revohka:

- o TR1, Väinö Linnan aukio.
- o Työväenmuseo Werstas, Väinö Linnan aukio.
- o Taidekeskus Mältinranta, Kuninkaankatu 2.

Liput: 7 euroa. Alle 4-vuotiaat ilmaiseksi.

Sunnuntai 11.5.

Juontaja: Sami Hintsanen.

Väinö Linnan aukiolla ohjelmaa klo 12-18. Kuva kuvassa -maalaustyöpaja lapsille, videotaidetyöpaja, palamaalausta ja paljon muuta tekemistä, näkemistä ja kokemista.

Digital Tintamarresque. Teos on nähtävissä Siperian ja Freckellin aukion yhdyskäytävällä klo 12-14 ja 15-17.

Väinö Linnan aukio:

- o Circus Ruska: Sidewalk, tolppa-akrobatiaa.
- o Osia tulevista esityksistä Neljä vasenta ja Jakobin sirkus.
- o Alueella voit tavata myös pellepariskunnan Kerstin von Tjäreborg ja Diana A. La Pesu.

Lasten kulttuurikeskus Rulla avoinna pienille taiteilijoille klo 17 saakka.

TAF-näytös: valmistuvien lyhytelokuvat. Werstaan auditorio, Väinö Linnan aukio. Suositusikäraja 15 v.

Valmistuvien kuvataiteilijoiden näyttely Revohka:

- o TR1, Väinö Linnan aukio.
- o Työväenmuseo Werstas, Väinö Linnan aukio.
- o Taidekeskus Mältinranta, Kuninkaankatu 2.

Liput: 5 euroa. Alle 4-vuotiaat ilmaiseksi.

Oikeus ohjelman muutoksiin pidätetään.

Tampere Art Factory 9.-11.5.2008

Liite 5

Tampere Art Factory / 1.8.2007-31.5.2008

Tampere Art Factory –projekti käynnistyi syksyllä 2007, kun Tampereen ammattikorkeakoulun Kuvataiteen koulutusohjelman päällikkö Juha Suonpää sai idean Finlaysonin vanhan puuvillatehtaan symbolisesta uudelleenkäynnistyksestä kulttuuritehtaaksi. ”Tampere tunnetaan työläiskaupunkina, jonka symbolina ovat lukuisat korkeat savupiiput. Vaikka tehdasrakennusten rooli vaihtui aikojen saatossa puuvillateollisuudesta kulttuuriteollisuudeksi, Finlaysonin alueen innovatiivinen luonne säilyy”, hän toteaa festivaalin yhteydessä julkaistun valmistuvien kirjan esipuheessaan. Tampereen Finlaysonin alueella toimii tällä hetkellä suuri joukko museoita, näyttelytiloja, mainostoimistoja ja muita kulttuurialan toimijoita, sekä kulttuurialan koulutusta tarjoava oma oppilaitoksemme.

1 Projektin esittely

Tampere Art Factory eli TAF on uusi tamperelainen kulttuurifestivaali, jonka päätarkoitus on esitellä **Tampereen ammattikorkeakoulun taiteen ja viestinnän** koulutusohjelmista valmistuvien opiskelijoiden lopputyöt: kuvataiteilijoiden näyttelyt, viestinnän valmistuvien elokuvat, installaatiot, performanssit ja paljon muuta. Itse festivaali on taidonnäyte sekin, sillä live-esiintymisten tekniikasta vastaavat valo- ja ääniopiskelijat, festivaalin tuotannosta tuottajaopiskelijat, visuaalisesta suunnittelusta tulevat AD:t.

TAF järjestettiin ensimmäistä kertaa 9.-11.5.2008 Tampereen Finlaysonin alueella ja perinnettä aiotaan jatkaa myös tulevina vuosina. Festivaalin tuottaa Tampereen ammattikorkeakoulu ja sen järjestelyistä vastaavat opiskelijat.

Festivaalin tarkoituksena on esitellä valmistuvien lopputyöt

Vuonna 2008 ydintuotantotiimiin kuului

TAITEELLINEN JOHTAJA	Juha Suonpää
TUOTANTOPÄÄLLIKKÖ	Anna Salmi
TUOTANTOTIIMI	Tiina Kurikka (Ohjelma) Emilia Howells (KV-viikko ja -seminaari) Matias Ojanen (Tapahtumatekniikka)
Opettajatuutorit	Petteri Rajanti Katja Muttilainen Sohvi Sirkesalo
GRAAFINEN SUUNNITTELIJA / AD	Jani Ikonen Jarmo Mikkilä
GRAAFINEN SUUNNITTELIJA / Assistentti	Jaakko Kärnä
Koostaja	Juha Syrjä Petri Eskelinen
Liiketoiminta	Miika Saari Teemu Reini
Tiedottajat	Tiina Rinkinen Maiju Laitinen Paula Lehtonen

1.1 TAF08-ohjelma

TAF-viikonloppua edelsi kansainvälisten luennoitsijoiden viikko. KV-viikkoon kuului useita workshoppeja joita vetivät opettajat media-alan kouluista eri puolilta Eurooppaa. Viikon lopuksi järjestettiin perjantaina 9.5. kansainvälisten luennoitsijoiden seminaari, jossa puhuivat mediateknologiasta, taiteesta ja taloudellisuudesta mm. Johanna Householder, Geska Helena Andersson, Albert van der Kooij, Dr. Christopher Hales, Tjepke Zylstra sekä Kieran O'Hea. Seminaari onnistui yli odotusten ja muiden media-alan oppilaitosten kiinnostus tapahtumaa kohtaan yllätti järjestäjät positiivisesti.

Itse festivaalin ohjelma keskittyi Väinö Linnan aukiolle rakennetulle lavalle sekä Finlaysonin alueelle yhteensä 10:een eri tapahtumapaikkaan, jotka olivat: Ikuinen Galleria, TR1, Vooninkisali, Työväenmuseo Werstas, Linnake -galleria, Mäntinrannan galleria, Pesurumpu -galleria, Werstaan auditorio, elokuvateatteri Plevna, Mediatunneli sekä ravintola Bravo Plaza.

Perjantaina Väinö Linnan aukiolla järjestettiin festivaalin avajaiset. Päivän kohderyhmänä olivat kulttuurialan toimijat sekä oppilaitokset. Avajaispuheiden jälkeen yleisö pääsi tutustumaan valmistuvien opiskelijoiden loppuyönäyttelyihin ja näkemään loppuyöelokuvat. Avajaisten päätteeksi Väinö Linnan aukiolla esiintyi tuliryhmä Flamma rumpuryhmä La Murgan säestyksellä. Intensiivinen ja lämmin tunnelma leimasi avajaisia, siitä järjestäjät saivatkin kiitosta sekä kävijöiltä että kaupugin taholta.

Lauantain ohjelma oli suunnattu nuorille ja nuorekkaille kulttuurin, erityisesti musiikin ystäville. Näyttelyt olivat avoinna ja loppuyöelokuvat pyörivät non-stop -näytöksiin iltakuuteen saakka. Iltapäivästä alkaen Väinö Linnan aukiolla oli mahdollisuus osallistua erilaisiin toimintapisteisiin, kuten valolla maalaamiseen, videotaideteoksen tekemiseen ja palamaalaukseen. Ohjelmaa sävyttivät kansainväliset ohjelma numerot, kun festivaalia edeltäneen viikon workshop-ryhmät esittivät aikaansaannoksiaan, esimerkiksi VJ-shown. Werstaan auditoriossa nähtiin interaktiivinen elokuvanäytös. Kello 18 alkaen Väinö Linnan lavalle nousi Pintandwefall, Morley, Brightboy ja The Valkyrians. Hiljaisuus oli määrätty alkavaksi jo klo 22.

Lauantain kävijämäärä jäi reilusti alle tavoitteiden. Orkestereiden roudastauoilla yleisölle ei ollut tarjolla minkäänlaista ohjelmaa tai ajanvietettä. Ravintola Bravo Plazasta olisi saanut tuki juotavaa, mutta yleisö ei löytänyt tietään sinne. Tuotannossa kompastuttiin jokaisessa tapahtumatuotannon oppaassa lukevaan ”muista tehdä lupahakemukset ajoissa” -kohtaan. Aukiolle ei saatu anniskelulupaa ja tieto siitä, että tilaisuus määrättiin päättymään lauantainakin jo klo 22 tuli valitettavan myöhään: perjantaina. Eri esiintyjien yleisöt olivat myös hyvin erilaisia ja niinpä kävijät tulivat katsomaan oman suosikkibändinsä esiintymisen ja lähtivät sitten pois. Eri esiintyjät saivat kuitenkin oman esiintymisensä aikana Väinö Linnan aukion soimaan ja tekniikan puolesta järjestelyt olivat erittäin onnistuneita. ProAkademia järjesti jatko-klubin jälleen ravintola Laternassa, jonka onnistunut esiintyjävalinta Jesse veti klubin täyteen väkeä.

Sunnuntaina kohderyhmänä olivat lapsiperheet ja erityisesti ohjelmassa haluttiin huomioida äidit. Ohjelmaa riitti aukiolla klo 12-18 välisenä aikana verkkaisesti. Liiankin verkkaisesti, sillä noin 15-20 minuutin ohjelma numerot tulivat noin tunnin välein. Väliaikana ihmiset oli tarkoitus ohjata kiertelemään näyttelyitä ja puuhailemaan toimintapisteissä, ja näin työnsä ansiokkaasti hoitanut juontaja Sami Hintsanen tekikin. Väkeä oli liikkeellä kuitenkin harmillisen vähän. Ohjelmassa oli Cirkus Ruskan kolme taitavaa esitystä, joissa nähtiin klovnertiaa ja tolppa-akrobatiaa. Ruskan esitysten väleihin oli sijoitettu loppuyönä valmistunut, livesäestetty ”Ei vettä rantaa rakkaampaa” -dokumentti, Sami Hintsasen vetämä sanatietovisailu sekä ensimmäistä kertaa duona keikkaileva humoristinen Kärpänen ja Panda-duo. Ohjelman vähyys ja yleisön harvalukuisuus latistivat sunnuntain auringonpaistetta, mutta ohjelma numerot itsessään olivat erittäin onnistuneita.

2 Festivaalin tavoitteet ja niiden saavuttaminen

Festivaalin tavoitteena oli luoda Tampereen ammattikorkeakoululle jokavuotinen näyttävä loppuyönäyttely ja kulttuuritempaukset. Festivaalin tärkeimmäksi tehtäväksi nostettiin Taiteen ja viestinnän koulutusohjelmien loppuyöiden näkyvyyden lisääminen, opiskelijoiden ja ammattilaisten kohtaaminen ja sitä kautta mahdollisesti työllistyminen.

TAF pyrki myös nostamaan nuoria lupaavia taiteen ja viestinnän ammattilaisia kansainväliseen huomioon.

2.1 Sisällölliset tavoitteet

Sisällöllisesti festivaali jäi hieman hajanaiseksi. Festivaalille ei syntynyt yhtä selkeää imagoa, vaan se yritti näyttäytyä erilaisena kolmelle eri kohderyhmälle. Ensimmäisen vuoden tapahtumalle tämä on yksinkertaisesti liian suuri haaste. Nämä asiat ovat lähinnä markkinoinnillisia, sillä itse loppuyönäyttelyt, loppuyöelokuvat, kansainväliset workshopit ja seminaari sekä vuorovaikutteiset toimintapisteet ja kiinnostavat ohjelma numerot olivat toimiva paketti. Sisältöä oli, mutta sitä ei riittänyt koko festivaalin ajaksi.

2.2 Aikataulu- ja resurssitavoitteet

Syyskuu

Ensimmäinen visupalaveri
Mielikuvien vaihtoa
Työhuone + välineet

Lokakuu

Logovaihtoehtoja
Logopäätös
Brändin avaus

Marraskuu

Blogin avaus

Joulukuu

Kuvat valmistuvista opiskelijoista
Nettisivut blogin ympärille
Pirkanmaan taidetoimikunta

MILESTONE

Nettisivut ulkoasultaan valmiit, visuaalinen ilme valmis

Tammikuu

Mainonta:

Teaser julisteet ja T-paidat

Talous:

Sponsorimyyntimateriaali valmis
proAkademia myyntityö alkaa
Apurahat

Tiedotus:

Newsletter käyntiin, tiedote 1

Ohjelma:

Ohjelmabuukkaukset käyntiin
Kutsut/tiedotteet kv-vieraille

Rekry:

toimitussihteeri, tiedottaja, äänimies

Helmikuu

Mainonta:

Promootiotilaisuudet: Visio ja Kesätyötori
Koulun autojen teippaaminen

Luvat ja byrokratia:

Vakuutus, ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä + muut luvat

Talous:

Yhteistyökumppaneiden hankintaa.
Rahoitus kunnossa kuun loppuun mennessä

Tiedotus:

Lehdistötiedote 2
Nettisivut auki
Newsletter käyntiin
Blogi alkaa

Seminaari

KV-vieraiden ilmoittautumisen dead line
Seminaarin sisällön suunnittelu

Tekniikka/lavastus

Lavastusryhmä tekee suunnitelman aukion ulkonäöstä
Pyrotekniikka
Screenien sijainnit ja ohjelman ajo(mistä, kuka)
Kurssien sitouttaminen TAFin
valo, Mutti -alueen valaisu
ääni, Juhana -alueen PA
kuvaus, Ike –videoreportterit

Ohjelma:

Varausten tekeminen sitä mukaan kuin rahoitus varmistuu
Varataan: Cirkus Ruska, Flamma, Piramk, 22-pistepirkko tmv.

TAF-julkaisu

Paperisponssi
Painotarjoukset
Naamakuvaukset

Maaliskuu**Markkinointi**

5.-9.3. Filkkarit/promo
Tapahtumajulisteet
Animaatiot nettiin
Metallimainokset katukuvaan

Tiedotus

Lehdistötiedote
Blogi ja nettisivut päivitty
Newsletter

Sponsorimyynti

Finlaysonin yritysten katsaus
15.3. Väliraportointi Luovaan Tampereeseen

Luvat ja byrokratia

Gramexit, teostot
Teiden tyhjennysluvat/liikenteen ohjaus Finlaysonin alueella
Järjestyksenvalvojien hankinta

Ohjelma

10.3. Kuratointi valmis ja lopputöiden paikat selvillä
Arvostellaanko viestinnän lopputyöt?
Kosken mainostava ohjelma

Lavastus

lavasteiden rakentaminen alkaa

Huhtikuu**Markkinointi**

Meduusa mediafestivaali/promo
Käsiohjelmat/pääsyliput painoon
14 vko Kutsut painoon

Tiedotus

Postituslistat valmiit!!
Kutsut ja tiedotteet lähtee
Lehdistötilaisuuden järjestäminen 8./9.5.

Seminaari

Aikataulut ja tiedotus

Luvat ja byrokratia

Ilmoitukset pelastuslaitokselle

Coctailtilaisuus

Kutsut taiteen ja viestinnän vieraille
Järjestelyt

Ohjelma

Viimeiset varmistukset

Työryhmä

Tarkistusliste: onhan tarpeeksi talkoolaisia
Lipunmyynti
Järjestyksenvalvojat
Työryhmän passit
Opasteet

Toukokuu**Markkinointi**

Mainos Taidesuunnistus-tapahtuman käsiohjelmassa
Mainos Voima-lehdessä
Julisteet kaupunkikuvassa

Tiedotus

Tiedote ennen ja jälkeen tapahtuman
Lehdistötilaisuus
Blogin päivitys

2.3 Budjetti

Festivaaliin oli budjetoitu riittävästi varoja, mutta hieman vääriin kohtiin. KV-viikon järjestelyihin ei ollut budjetissa käytännössä minkäänlaista summaa, vaan kulut oli suunniteltu hoidettavaksi täysin vierailevien opettajien saaman EU-tuen avulla. Kun budjetti määritteli tapahtuman tulevien kykyjen eikä kalliiden ostettujen esiintyjien festivaaliksi ja sitä järjestettiin ensimmäistä kertaa, markkinoinnin osuuden budjetissa olisi ehdottomasti ollut syytä olla enemmän kuin 10%, tapahtumanjärjestämispaiden mukaan 25% kokonaisbudjetista. (LIITE 1)

3 Projektin toteutuneet työvaiheet ja aikataulut

Työvaiheet toteutuivat em. aikataulun mukaisesti, mutta aikataulu venyi loppua kohden. Sen voi havaita liitteestä 2, jossa ovat näkyvillä vielä huhti-toukokuussa selvityksen alla olevat työt.

3.1 Tuotannon työnjako

Anna Salmi oli mukana projektissa festivaalijärjestelyjen ensiaskelista lähtien. Syksyllä 2007 aloitti viiden hengen tiimi valmistelevaan festivaalia, josta kukaan ei ollut koskaan kuullutkaan. Ryhmään kuului kaksi tuottajaa ja kaksi visuaalista suunnittelijaa sekä yksi kooditaituri. Toisen tuottajan siirtyessä toisiin töihin Anna Salmi hankki työparikseen vuodenvaihteessa 2008 Emilia Howellsin sekä Tiina Kurikan. Emilia Howells otti hoitaakseen kansainväliset asiat ja Tiina Kurikka huolehti apurahojen hakemisesta ja aloitti ohjelmakiinnitysten suunnittelun. Yhteistyökumppaneista ja yleisistä tuotannollisista asioista huolehdittiin yhdessä. ProAkatemian viiden hengen tiimi vastasi sponsorimyynnistä. Kevään aikana joukkoon liittyi vielä tuiki tarpeellinen tekninen tuottaja Matias Ojanen.

Festivaalituottaja

Anna Salmi vastasi työryhmästä ja sen toimivuudesta sekä projektista kokonaisuutena. Festivaalituottajan työnkuvaan kuului projektin alkuvaiheessa pääyhteistyökumppaneiden hankkiminen, konseptin suunnittelu ja festivaalisuunnitelmien esittely koulun ja kaupungin tärkeille tahoille. Työryhmän paisuessa pelkästään tuotantopalavereiden vetämisessä ja työryhmän paimentamisessa olisi ollut riittävästi tekemistä, mutta tuottajan harteille lankesi myös monia yksittäisiä asioita muunmuassa tilojen, ohjelmiston ja markkinoinnin saralla.

Tuotantopäällikkö

Festivaalituottajan lisäksi projektissa oli kolme tuotantopäällikköä, joilla jokaisella oli oma osa-alue hoidettavanaan. Ohjelmasta ja yhteistyökumppaneista vastasi Tiina Kurikka.

ProAkatemian sponsoriitimi huolehti varsinaisesta yhteistyökumppaneiden hankinnasta, mutta työnjako oli ongelmallinen sillä myyntityössä nousi usein esiin kysymyksiä siitä, miten sponsori voi tapahtumassa näkyä. Voidaanko vanha tehtaaniippu vuorata banderollilla? Sopiiko TAF:in imagoon Toyota Keskustorilla? Kaupallinen vai epäkaupallinen? Epäkaupallinen, mutta olishan ne sponsorit kivoja?

Yhteistyökumppaneihin ja ohjelmaan liittyvien asioiden isäksi tuotantopäällikön toimenkuvaan kuuluivat moninaiset tehtävät eri osa-alueiden parissa. Näitä olivat mm. tiedottajien perehdyttäminen ja auttaminen, kivi- ja metallityötä opiskelevan artesaaniharjoittelija Niina Huovisen ohjeistus, tilojen vuokra-asiat sekä festivaalin markkinointi ja promotointi yhdessä muiden tuotantotiimin jäsenten kanssa.

4 Projektin itsearviointi

4.1 Onnistumiset

Luovan Tampereen mukaan saaminen oli projektin ensimmäinen ehdoton onnistuminen. Ilman Luovan Tampereen rahallista ja imagollista tukea projekti ei olisi missään nimessä voinut toteutua tässä laajuudessaan. Seuraava suuri onnistuminen oli KV-viikon suosio ja onnistunut seminaari. Koko projektin ajan vastaan tuli pieniä onnistumisia, kuten ilmaisia kuorma-autovuokria, kekseliäs talkooruokakokki ja onnistuneet avajaiset. Projektiryhmässä oli suuri joukko ihmisiä, joiden panos ja asenne oli korvaamaton.

4.2 Ongelmat

Projektin ongelmakohtiksi muodostuivat rahoituksen järjestymisen, ohjelmakäsikirjoituksen puute ja kohderyhmämäärittelyt. Kenelle tehtiin ja mitä?

Ongelmat olisi saatu ehkä sivuutettua, jos projektin aikana olisimme pysähtyneet riittävän ajoissa tarkoin miettimään, missä projekti menee ja meneekö se oikeaan suuntaan. Mitä täytyy muuttaa? Vaikka välitilinpitoja tehtiin, ne eivät olleet kyllin perusteellisia ja ne pidettiin liian myöhään. Lupauksia oli annettu jo mukana oleville yhteistyökumppaneille.

Tuotantotiimi todisteli opettajienhuoneessa suunnitelmiansa vedenpitävyyttä vielä maaliskuussa. Positiivinen vaikutus oli se, että taisteluhenkki nousi ja toi festivaalihenkeen paloa.

4.3 Kehitysehdotukset

Festivaalin konkreettisen tavoitteen kirkastaminen on jatkossa varmasti helpompaa, mutta se on tärkeää tehdä riittävän ajoissa projektin työryhmän ja koulun ohjausryhmän kesken yhteistuumin. Projektin ydintyöryhmän on oltava aktiivinen ja toimittava saumattomasti yhteen, niin kuin se vuonna 2008 toimikin. Ohjausryhmä ei saa paisua suureksi kommentteja heitteleväksi joukoksi, vaan myös ohjausryhmä toimisi epäilemättä parhaiten pienenä ja aktiivisena asiantuntijajoukkona, jolle työryhmä tietyn väliajoin raportoi. Muut kehitysehdotukset seuraaville TAF-vuosille ovat:

- ☞ Rahoituksen hakeminen vieläkin aikaisemmin kuin edeltävänä syksynä
- ☞ Kohderyhmän ja sitä kautta markkinoinnin tarkempi kohdentaminen
- ☞ Kansainvälisen konseptin kehittäminen ja kasvattaminen entisestään
- ☞ Tapahtuman tiivistäminen kaksipäiväiseksi

Työryhmän säännölliset tapaamiset ja yhteinen työtila lukeutuvat ehdottomasti säilytettäviin asioihin projektissa. Myös proAkatemian kanssa tehtävässä yhteistyössä on paljon itua. TAF-projektiin osallistuvien kannattaa tehdä selväksi sekä itselleen että tiimilleen, kuinka paljon projekti vie aikaa ja resursseja. Aika on joka tapauksessa pois tiimin omasta liiketoiminnasta ja oman yrityksen kehittämisestä. Yksi mahdollinen idea onkin, että TAF:iin osallistuisi yksi kokonainen tiimi proAkatemiasta. On myös tärkeää, että proAkatemian myynti- ja markkinointitiimi osallistuu työryhmän tuotantopalavereihin ja koko projektiin alusta alkaen.

Liitteet:

- Liite 1 Budjetti 2008 ja festivaalin ohjelmakartta
- Liite 2 Huhti-toukokuun tehtävälista

© Anna Salmi ja Tiina Kurikka

LIITE 1

TAF - Budjetti

Prosentit ovat noin-määriä

MENOT

Palkkiot	17%	26 %
Tilavuokrat	14%	36 %
Markkinointi	10%	2 %
Vartiointi, vakuutukset ja luvat	7%	2 %
Esiintyjät	11%	27 %
Lavastus ja logistiikka	4%	7 %
Työryhmä	3%	
KV- vieraat	1%	
Tekniikka	29%	
Coctailtilaisuus	4%	

TULOT

Luova Tampere
Tampereen ammattikorkeakoulu
Lipputulot
Proakatemian suorat yhteistyökumppanitulot
Muut yhteistyökumppanitulot
Muut tulot

Perjantai 9.5.

Aukio	Oheisohjelma	Screen	Werstas Höyrykonehalli/Komuutti
	Lisäksi	Visuaaliset lopputyöt	
10:00	Pesurummussa vaihtareiden näyttely	Maria Paukkunen: Vita (asiakaslehden ulkoasu)	
10:30	TAF-kirjan julkistus	Noora Federley: Lastenkirja (lastenkirjan kuvitus)	
11:00	Werstaan aulassa	Irina Kauppinen: TAMKin taskutieto (suunnittelu ja taitto)	
11:30	Visuaaliset lopputyöt	Pia Kuha: Tehostemestarin käsikirja 1 (ulkoasun suunnittelu)	
12:00	Audionce, Sami Harju ja Jyri Öhman	Jarmo Mikkilä: Valmistuvien TAF-julkaisu	
12:30	Toni Janka: Omfalos Renaissance, ääniteos		
13:00	Wesuria, Antto Perttola		
13:30			
14:00			
14:30			
15:00			
15:30			
16:00			
16:30			
17:00			
17:30			
18:00	Talkoolaisbrief		
18:30	Portit ja kaljatelttä auki	Koppi 1	
19:00	Avajaiset	TTVO-TAMK esittely	
	VJ Mikko Lipiäinen	proAkademia	
	Performanssit, Yli-Vakkuri	Foley -tee äännet elokuvaa	
	Videotaidetyöpaja	TTVO-trailer	19:30-21:00
	Flamma ja Legioona	Mainokset	Revohka avajaiset
21:00		Making Offit	
21:30		Livekuvaa	
22:00	Portit kiinni	Videoreportterit raportoi	
22:30			
23:00			

Werstas, auditorio	Vooninkisali	TR1	Mältinranta	Plevna	Muuta	Vesivoima
--------------------	--------------	-----	-------------	--------	-------	-----------

Lehdistö- ja
koululaisnäytös
10:00-12:00
PLEVNA

Lehdistötilaisuus

Koulun kahviossa
Seminaari 13-17

18:00
Revohka avajaiset

17-18:30
Coctailtilaisuus
VIP

19:30-21
lopputyöleffojen
ensi-illat

19:30-21:00
videotaide screening

19:30-21:00
Revohka-
avajaiset

21 Laterna auki

PERJANTAI

06-07.00	Kontti Keskustorille
8.30	
9.00	Palotarkastus
9.00	
9.00	
9.00?	Screen paikalle
10.00	
10.00	Flamma tsekkaa
11.00	
12.00	
13.00	
14.00	
15.00	
16.00	
17.00	
18.00	Talkoolaisbrief

AVAIAISOHJELMA

	kesto		Kuka	Ääni	Screen	Valo
18:30	0:30	Portit auki		Ambientääni	livekuvaa aukiolta	on
19:00	0:02	Flashmob	Työryhmä	Alas	jäätyy	jäätyy
19:02	0:08	Irja Tulonen vääntää vipua: avajaissanat	Tulonen	Skruts	livekuvaa aukiolta	savu + valo
19:10	0:07	Luovan Tampereen puheenvuoro	Paananen	Tehdasääni		
19:17	0:08	Juha Suonpään puhe	Suonpää	Tehdasääni		
19:25	0:03	Laura Oinas: näyttelyiden avajaiset, aukiolla SWAEG	Oinas			
19:28	1:32	VJ + SWAEG SHOW				
21:00		Rumpubattle ja tuliryhmä Flamma	Flamma		livekuvaa aukiolta	
22:00		Portit kiinni				

Stagemanager	Niisku Haapala	xxx xxx xxxx
Tekniikka	Matias Ojanen	xxx xxx xxxx

Lauantai 10.5.									
	Aukio	Oheisohjelma	Screen (älä huomioi kellonaikoja!)	Werstas Höyrykonehal	Werstas, auditorio	Vooninkisali	TR1	Mältinranta	Plevna
10:00				8:30-15:45			10-18:00		
10:30				Revohka			Revohka		
11:00	morley check 15 MINUUTTIA!								
11:30									
12:00	pint and we fall soundcheck 15 MIN.!							12-16:00	Kutsuvierasnäytös
12:30								Revohka	PLEVNA
13:00	Portit auki								11:30-13
13:30	13-14.45								
14:00					13:30-16:00		13:00-18:00		
14:30	Zorro EI MELUA		Academy of Popculture: 10min.		TAF-näytös		Videotaide-screening		
15:00									
15:30	Lyömäsoitinorkesteri 30 min.						15:00-20:00		
16:00	16-17.45		CAUSE and EFFECT: Interactive Cinema Performance		16-17:30		Kuvauta itsesi paratiisissa		
16:30	Zorro EI melua				Cause and Effect				
17:00	Teatteri 2000								
17:30									
18:00		Linnake							
18:30	Pint and we fall 30min.	Videotaidetyöpaja			18:30-20:30				
19:00	Afrikkalaiset rummut				TAF-näytös				
19:30	Morley								
20:00		Aukiolla							
20:30		Performanssit							
21:00	Brightboy	Nostalgia myy kahvia			20:30-22:30				
21:30		AAUG:n paitamyynti			TAF-näytös				
22:00									
22:30	The Valkyrians	Luova Tampere -lakana							
23:00	60 min.								
23:30									
0:00	Portit kiinni								

Werstaan aulassa

Visuaaliset lopputyöt
Audionce, Sami Harju ja Jyri Öhman
Toni Janka: Omfalos Renaissance, ääniteos
Wesuria, Antto Pertola

Bravo Plaza
15X15

Siperiassa:

Lipunmyyntipiste

Koppi 1

TTVO-TAMK esittely
proAkademia
Foley -tee äännet elokuvaan

Lisäksi:

Wesurian peli
Matthau Mikojanin akustinen keikka AAUG:n tiloissa klo 17 eteenpäin
Koppi 2
Faculty of Media Bauhaus, University Weimar: Light Painting

Sunnuntai 11.5.									
	Aukio	Oheisohjelma	Screen	Werstas	Werstas, auditorio	TR1	Vooninkisali	Mältinranta	Plevna
10:00									
10:30	= ei varmistettu			8:30-15:45		10-18:00			
11:00	ei vettä rantaa rakkaampaa soundcheck			Revohka		Revohka			
11:30									
12:00	Portit auki	Portit auki	Portit auki						Premiere
12:30					12:30 elokuvat		12:00-18:00	12-16:00	kutsuvierasnäytös
13:00	Circus Ruska: Neljä vasenta	Pellepari Kerstin&Diana					Videotaide screening	Revohka	11:30-13
13:30									
14:00	14:15 Ei vettä rantaa rakkaampaa	Jakob -hahmo kiertelee							
14:30	Suomirock-sanatietovisailu yleisölle	aukiolla ohjelmien välissä			14:30 elokuvat				
15:00	Circus Ruska: Jakobin sirkus								
15:30	Kärpänen ja panda, linjacheck	Aukiolla					Kuvauta itsesi maalauksen edessä		
16:00	Kärpänen ja panda	Performanssit			16:30 elokuvat				
16:30		Nostalgia myy kahvia							
17:00	Circus Ruska: Tolppa-akrobatiaa	Luovan lakana							
17:30		AAUG							
18:00	Loppushöy: savua, musiikkia								
18:30		Palamaalaus							
19:00	Portit kiinni	Portit kiinni	Portit kiinni						

Linnake

Videotaidetyöpaja

Werstaan aulassa

Visuaaliset lopputyöt

Audionce, Sami Harju ja Jyri Öhman

Toni Janka: Omfalos Renaissance, ääniteos

Lisäksi

Rulla avoinna -17.00

Savustukset piipusta/kyltti

Koppi 1

TTVO-TAMK esittely

proAkatemia

Foley -tee äännet elokuvaan

Siperiassa:

Lipunmyyntipiste

Koppi 2

Kuva kuvassa

Luovailuvaha

Stagemanager: xxx xxx xxxx / Johanna

Tekniikka: xxx xxx xxxx / Matias

Tuottaja, ohjelma: xxx xxx xxxx / Tiina

Mediatunneli:

Jenni Pystynen: Digital Tintamarresque

LIITE 2

Nimi	Anna Salmi	Tiina Kurikka
Rooli	Tuottaja/Tuotantopäällikkö	Tuottaja
Vastuualueet	Työryhmän ohjaus Markkinointi Kaikki se, mikä ei kuulu kenellekään	Ulkoinen ohjelma Yhteistyökumppanit
Tehtävät	<p>Meduusa Unicef Työryhmän aktivointi Aikatulun jatkuva päivittäminen Suuret tarkistuslistat Paidat Luovaan Julisteiden jakoa Koulut ja oppilaitokset Ideapark-tapahtuma Teiskontien promo Sähkölaitos/kosken pysäytys Luova Tampere Kulttuuritoimi TR1 Tyrvään käsi- ja taideteollinen Kuvaajat TAFiin Juhana Karin kurssi Yliopiston toimittajat Videoreportterit Tiedotussuunnitelman toteutuminen Intra-tiedotus Finskun puhelut Taidevalokuvat Karonkka Tyrvään käsi- ja taideteollinen Puhelinkopit Tietokoneet puhelinkoppeihin Santun soppari/muut sopimukset Vakuutusasiat Irja Tulonen/Juha Suonpää Mikko Närhi: Siperian lipunmyyntipiste taidepostilaatikko, taidevalokuvaus</p>	<p>Sweatmaster ei tule Sirkus Ruskan sopimus Flamma -tulee Mykkäelokuva ei tule Sihteeriköt/Piramk ei oteta Tutkivat klovnit Rumpuryhmä, tulee Katusoittajat, Anu kartoittaa, EI TULE The Valkyrians, tulossa on Morley jep jep Mitä taiteilija tietää vihteestä, ei tule Avajaisohjelma Julkinen kritiikki, ei tule valkyriansille lämppäri Nätyläiset, papunen Performanssit, Yli-Vakkuri, tulee Kuva kuvassa, tulee Videopalautepiste, vaiheessa Videotaidetyöpaja, Merimaa, tulee VJ-ryhmä, Mikko Lipiäinen, tulee Runokoju, Miina hoitaa Kukkakoju, Miina hoitaa Elävän mallin maalaus, jäissä Palamaalaus, Petri Ala-maunus, tulee Taidevalokuva, Antti hoitaa, tulee Veeran ääni-idea, Veeralla hanskassa Lehden myynti, Pii, TR1/siperia Kelluva banneri, sähkölaitos Museot auki tarpeeksi pitkään perjantaina Museoiden pääsymaksuttomuus, sopimus Myyntikojut, tuleeko paitamyyntiä? Finlayson, soita kangas Teatteri 2000, zorro Rulla Taidepostilaatikko, Niina Ohjelman esittely nettiin Julisteiden jakoa Eurooppapäivä 9.5. Koulut ja oppilaitokset, Heidillä hoidossa pauliina värpiö: passi, mediatunnelin animaatio Stipendit taiteilijoille, björn hoitaa</p>

Emilia Howells

Tuottaja

Valmistuvat opiskelijat

Sisäinen ohjelma

KV-seminaari

Valmistuvien opiskelijoiden kartoitus

Mediatekojen kartoitus (-lomake viim. vko 13!)

Valokuvausessio neloset

Kyselykaavakkeen lähettäminen valmistuville

Aamulehden sponsorimyynti yhdessä Teemu Reinin kanssa

Juvenes yhteistyö työryhmä/ äitienpäiväruokailuun EI LÄHE

Keskustorin varaus OK

Koulut ja oppilaitokset

KV-vieraiden kutsuminen (lähtee vkolla15!!)

KV-semman järjestely (med Sohvi Sirkesalo)

Werstaan auditorion varaaminen (Lehdistötila!?)

Aamulehti & Valo juttupuoli - pommitettu e-maililla...

Finnkino Plevna - yhteys

Juontajat

Opiskelijamajoitus TAF-KV (SPÄM lähtenyt vkolla 14)

Tori -lehti (tapaaminen 10.4)

Julisteiden jakoa

Staff-ruokailu!!!

SISÄINEN OHJELMA:

Lopullinen lista elokuvista & PITUUDET

Väliin TAF/TTVO-puffeja (Tomi Pietilä is on it)

Kommunikaatio mainoselokuvakurssi (TAF-mainos) - Ike

Jenni Pystynen

Wesuria

Koktaillista

KV-hostit - Tiina, Maiju, Laura V...)

Kristiina Jaako**Tuotannon assistentti**

Ohjelma

Raiderit – bakkäri

Ruokailu bandeille lähiravintolasta

Hotellit bändeille -yöpyminen sponssi

TTVO-bändi Laternaan

Matias Ojanen**Tekninen tuottaja**

Tekniikka; valot ja äänet

Projisointi

Alue

Järjestys, turvallisuus

Huvilupa/soitettu Päätöstä odotellen

Alueen sähkö/Tiina varmistus vielä

Väinö Linnan aukion sopimus

Ympäristöilmoitus

Tekniikan tilaus varmistus vielä

Lavastussuunnittelun aloittaminen

Valoryhmän työskentely

Lavan suunnittelu

Pelastussuunnitelma toimittaminen

Pyrotekniikka Varmistus vielä

Valojen tilaus/budjetti Varmistus

Screen/varmistus

Videotykki

Valkokangas/ei välttämättä

Katos

Anniskelu/Tabu

*nautiskelupöydät

Juhana Karin kurssi

Järjestyksen valvonta

*jatketaan halvempaa etsintää

Myyntikojut

Vessojen laskeminen

Siivous, siivousvälineet, roskat ym.

RADIOPUHELIMET

Antti Haapio Koulun kontaktihenkilö	Katja "Mutti" Muttilainen Valon taiteellinen tutor	Santtu Ronkainen Lavastustutor
	Valosuunnittelu Valoryhmän kasaus	Lavastussuunnittelu Ympäristösuunnittelu
Taidevalokuvaus TAF -valokuvaajajarjoittelija Parvekelakana	Valoryhmän työskentely Lavastusryhmän työskentely Valojen tarjouspyyntö Valojen suunnitelma Konttit	Lavastussuunnitelma Lavastusryhmän tapaaminen Koskimainos Lavasteiden ja härpäkkeiden homm
	Traktorit Koordinointi Puhelinkopit Rakennusaikataulu Purkuaikataulu Mauri/Tyrvää	Tyrvääläisten haltuunotto Traktoripuhelut Putkipuhelut Konttipuhelut

Jarmo Mikkilä AD	Jani Ikonen AD	Jaakko Kärnä AD assistentti
TAF graafinen ilme	TAF kuvataiteen julkaisu	TAF festivaalijuliste
TAF viestinnän julkaisu	Graafinen suunnittelu	Viestinnän TAF kirjan taitto
Graafinen suunnittelu		Yhteistyökumppanien passi
		Tarrat
Julkaisun taittopohja	Julkaisun tekeminen kokonaan	Juliste
Julkaisun painoyhteydet	Julkaisun painoyhteydet	Kirjan taittaminen
Julkaisun sisällön kasaaminen	Taiteen näyttelyjuliste	Tarrojen leikkuu
Autoteippaukset loppuun	Taiteen kutsut	Passit
Ammattikuvaan asiointi	Revohkan nettisivut	Lehti-ilmo
TAF-julkaisu	Näyttelyn ilme	Alueen kartta ja opasteet
Käsiohjelma		Screen?
Julkaisun paperisponssi	Selvitys serigrafipainosta	*odottaa ohjelman vahvistumista
Kirjojen panta	Iskuryhmä: julisteet ja ilmoitukset	
Kirjalähetyksen purku	Kirjalähetyksen purku	Firmojen logot
Aukion opasteita ja kartoja		
*Niinan teokset		
Kutsu		
Anttilan koristeet		
Staff passit/tulostus		

Ville Salminen	Tiina Rinkinen	Maiju Laitinen
Valokuvaaja	Tiedottaja	Tiedotusassistentti
Viestinnän valmistuvien kuvaus	Lehdistötiedotteet	Blogin kirjoittaminen
	Festivaalin press	Festivaalin press
	Akkreditointi	Akkreditointi
	Newsletter	Web-portaalit
Kuvaukset	II tiedotteen lähettäminen	Blogimerkinnät
Kuvien käsittely	Newsletterin lähettely	Wikipedia
	Nettisivujen sisällön luonti	Facebook
	Mediatietojen päivitys	IRC-galleria
	Festivaalin pressin kutsuminen	Festivaalin pressin kutsuminen
	Festivaalin pressin suunnittelu	Festivaalin pressin suunnittelu
	Facebook sisällöt	
	Median seuraaminen	Median seuraaminen
	Akkreditointi	Akkreditointi
	Valokuvakampanja TAF Looks	Erilaiset foorumit/aktivoituminen
	Promotempaus TAF Freezes	
	Eurooppapäivä 9.5.!	
	Lehdistötilaisuuden organisointi	
	III mediatiedote	
	KV-host	

Paula Lehtonen

Pii Anttila

Taiteen tiedottaja

Kuvataiteen tiedotteet

Kuvataiteen kutsut

Kuvataiteen kontakti/osoitelistat

Taiteen kutsujen postitus

Tiedotteen kirjoitus

Postituslistojen keruu

Taiteen tiedottaja

Kuvataiteen tiedotteet

Anna Savisaari	Juha Syrjä	Petri Eskelinen
Toimitussihteeri	Vuorsu	Vuorsu
Viestinnän julkaisun toimittaminen	Nettisivujen koodaus Sähköpostilistojen koodi Tekninen tuki	Koodin ymmärrys Nettipäivitykset
Valmistuvien tietojen keruu ja käsittely Homma valmis!	Tekninen tuki Newsletter -subscribe boksi	Internetpäivitykset Taiteen ja viestinnan valm

Anna-Maija Salmi

VIP-koordinaattori

Perjantain cocktailtilaisuus

Anna Martevo

VIP-koordinaattori

Perjantain cocktailtilaisuus

Suunnittelun aloittaminen

Ohjelman suunnittelu

Soittaja

Tila (Vesivoima)

pöydät(TTVO)+mitat

Tarkka aikataulu+kesto

Juomasponssit

Ruokasponssi

Aterimet ja juomalasit/servetit

Kylmäkaapit (Juvanes+Menguru)

*kuinka monta ihmistä mahtuu?

Visuaalinen ilme/valaistus

Elysee-sponssi (42 plo)

Nokian panimo -sponssi (17 koria)

P-lupa cateringfirmalle

Pöytäkoristeet kukkasponssi

Servettien väri (oranssi?)

Taiteen puolen työt

Valokuvat

Anniskeluilmoitus 10€

Suunnittelun aloittaminen

Ohjelman suunnittelu

Soittaja

Tila (Vesivoima)

pöydät(TTVO)+mitat

Tarkka aikataulu+ kesto

Juomasponssit

Ruokasponssi

Aterimet ja juomalasit/servetit

Kylmäkaapit (Juvanes+Menguru)

*kuinka monta ihmistä mahtuu?

Visuaalinen ilme/valaistus

Elysee-sponssi

Nokian panimo -sponssi (17 koria)

P-lupa cateringfirmalle

Pöytäkoristeet kukkasponssi

Servettien väri (oranssi?)

Taiteen puolen työt

Valokuvat

Anniskeluilmoitus 10€